

Situační a výhledová zpráva

OVOCE

Říjen 2012

Vydává Ministerstvo zemědělství České republiky

Autorka:

Bc. Irena Buchtová

MZe

Ředitelka odboru:

Ing. Eva Divišová

MZe

Zdroje informací, zpracovatelé podkladů

Český hydrometeorologický ústav, Praha

Český statistický úřad, Praha

Generální ředitelství cel, Praha

Ministerstvo zemědělství, Praha

Ovocnářská unie České republiky, Holovousy

Státní zemědělská a potravinářská inspekce, Brno

Státní zemědělský intervenční fond, Praha

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský, Brno

Ústav zemědělské ekonomiky a informací, Praha

Rynek owoców i warzyw, Polsko

Situačná a výhľadová správa, VÚEPP Bratislava

WAPA, The World Apple and Pear Association, Belgie

Autorka touto cestou děkuje za spolupráci všem uvedeným organizacím a jejich odborným pracovníkům.

OBSAH

Úvod

Souhrn

Zásahy státu a opatření EU u komodity ovoce

Světový trh

Produkce ovoce v ČR

Produkční ovocné sady v ČR

Integrovaná produkce ovoce v ČR

Školkařství v ČR

Zpracovatelský průmysl ovoce v ČR

Skladovací kapacity v ovocnářství ČR

Cenový vývoj ovoce v ČR

Spotřeba ovoce v ČR

Zahraniční obchod s ovocem v ČR

Přehledy o užití ovoce mírného pásma v ČR

- Přílohy:
- č. 1 – Zahraniční obchod ČR s čerstvým a zpracovaným ovocem
 - č. 2 – Nejvýznamnější země zahraničního obchodu ČR s ovocem
 - č. 3 – Porovnání finančního vyjádření produkce ovoce v ČR
 - č. 4 – Struktura celkových sklizní ovoce v produkčních a extenzivních sadech v ČR
 - č. 5 – Důležité kontakty

ÚVOD

Cílem této Situační a výhledové zprávy je informovat o situaci v sektoru ovoce, dále o změnách a základních pravidlech týkajících se společné organizace trhu EU u komodity ovoce.

Předkládaná zpráva navazuje na Situační a výhledovou zprávu, která byla vydána v říjnu 2011.

Použité údaje jsou zpracovány podle dostupných informací k srpnu 2012, není-li uvedeno jinak.

Situační a výhledové zprávy jsou v roce 2012 pro všechny podnikatelské subjekty k dispozici na internetové adrese: <http://www.eagri.cz/>, navigace – zemědělství, rostlinné komodity, ovoce a zelenina, situační a výhledové zprávy.

SOUHRN

Celková produkce ovoce v ČR v roce 2011 dosáhla 273,9 tis. t, což bylo o 8 % méně než činila velmi nízká sklizeň v předchozím roce. Z produkčních sadů se sklídilo pouhých 101,3 tis. t ovoce, což představovalo meziroční 16% pokles. Důvodem takto nízké sklizně byly silné třídní květnové mrazy, které zasáhly především oblast severních, východních a západních Čech, kde tyto mrazy způsobily místy až 100% škody na úrodě ovoce. V ostatních regionech republiky došlo k poškození úrody v rozsahu 30 – 70 %. Kromě kvantitativních škod se poté na plodech, a to zejména na jablkách a hruškách, objevovaly následky mrazových poškození ve formě mrazových kroužků, korkovitosti a různých forem rzivosti a deformací plodů. Z těchto důvodů byl objem produkce jádrového ovoce vhodného k naskladnění v roce 2011 výrazně nižší.

Přes nepříznivý průběh zimy 2011/12 se na počátku jara zdálo, že úroda bude u většiny ovocných druhů velmi dobrá. Avšak velmi silný mráz na velikonoční pondělí 2012 prakticky zničil úrodu ovoce především v nižších polohách v Čechách i na Moravě a negativně ovlivnil násadu peckovin. Po dlouhodobém suchém počasí, kdy především na jižní Moravě značně utrpěly téměř všechny zemědělské plodiny, zasáhla naši republiku druhá vlna mrazů (18. 5. 2012). Tento mráz byl pro

ovocnářství naprosto zničující. Zasaženy byly především nejteplejší lokality republiky, tj. jižní Morava, severozápad Čech a řada dalších míst, kde došlo ke ztrátě úrody ovoce v rozsahu 50 – 80 %, několik podniků však přišlo o celou úrodu.

Produkce ovoce v produkčních sadech je v roce 2012 odhadována v objemu 121,7 tis. t, což je sice v porovnání s velmi nízkou sklizní předchozího roku o 20 % více, avšak v porovnání s pětiletým průměrem se jedná o sklizeň nižší téměř o 26 %. Největší propad produkce je zaznamenán u švestek, meruněk, broskví a višní.

Celková výměra ovocných sadů v ČR vykazuje stálý klesající trend, v roce 2012 je meziročně nižší o 7 % a dosahuje 20 769 ha, z toho 16 384 ha představují produkční plodné sady. Podíl přestárých sadů s výměrou 8,2 tis. ha mírně vzrostl z 46,4 % na 46,7 %. Naproti tomu se zvýšila meziročně plocha sadů na začátku plodnosti o 70,6 ha a na celkové výměře produkčních sadů se nyní podílí 9,8 %. Nevyhovující věkovou strukturu má nadále drobné ovoce stejně jako broskvoně, jabloně a višně, nejpříznivější mají švestky a slivoně, černý rybíz a hrušně. V období let 1995 – 2012 bylo v ČR nově vysázeno celkem 11 140 ha produkčních ovocných sadů, z toho s finanční podporou v rámci dotační politiky státu 9 017 ha.

V roce 2011 vzrostly meziročně ceny zemědělských výrobců (CZV) ovoce o 12 %. Důvodem byla nižší produkce ovoce v ČR v roce 2011. Ze sledovaných druhů ovoce vzrostla v roce 2011 meziročně nejvíce cena rybízů (+23 %), konzumních jablek (+15 %) a moštových jablek (+14 %).

Průměrná CZV konzumních jablek se do března roku 2012 pohybovala více méně na stejné úrovni loňského roku. S klesajícím podílem tuzemských jablek na trhu a s nárůstem dovážených jablek se jejich cena zvyšovala. Nárůst CZV je v roce 2012 patrný téměř u všech sledovaných ovocných druhů, kromě jablek moštových a červeného rybízu. Hlavním důvodem je převaha poptávky trhu nad nabídkou z důvodu nízké úrody těchto druhů ovoce.

Dovoz čerstvého a sušeného ovoce do ČR v roce 2011 zaznamenal po několika letech růstu téměř 11% pokles v porovnání s předchozím rokem na celkových 554,4 tis. t v hodnotě 10,9 mld. Kč. K nejvýraznějším poklesům došlo u dovozu banánů, kiwi, jablek, pomerančů a ananasu. Dodávky ze zemí EU meziročně klesly o 8 % na 348,0 tis. t a na celkovém objemu dovezeného ovoce se podílely téměř 63 %. Mezi největší dodavatele ovoce patřilo tradičně Španělsko a Itálie, dále pak Německo, Francie, Řecko a Slovensko.

Vývoz ovoce z ČR včetně reexportu se v roce 2011 rovněž meziročně snížil, a to o 21 % na 131,5 tis. t v celkové hodnotě 2,4 mld. Kč. Export ovoce do zemí EU klesl meziročně o 22 % na 130,1 tis. t, což představuje 68,9% podíl na celkovém objemu vyvezeného ovoce. Výrazně klesly především dodávky na Slovensko, do Německa a Rumunska, naopak mírně vzrostly dodávky ovoce do Rakouska a Polska. Celková bilance zahraničního obchodu ČR s čerstvým a sušeným ovocem je stále vysoce pasivní. V roce 2011 se deficit meziročně snížil o necelých 7 % z hlediska hmotnostního na 422,9 tis. t, z hlediska finančního došlo k 1% poklesu na 8,4 mld. Kč.

ZÁSAHY STÁTU A OPATŘENÍ EU U KOMODITY OVOCE

Do této kapitoly je zahrnuto:

1. Regulace podnikání a obchodu uvnitř EU
2. Vnější obchodní politika EU
3. Daňová politika
4. Dotační politika

5. Významné změny a právní předpisy od roku 2008 vztahující se k sektoru ovoce a zeleniny
 - 5.1. Legislativa v rámci SOT ovoce a zeleniny
 - 5.2. Projekt „Ovoce do škol“
 - 5.3. Změny v předpisech EU pro kontrolu čerstvého ovoce a zeleniny
6. Státní zemědělský intervenční fond – opatření v rámci SOT
7. Právní předpisy ČR vztahující se ke komoditě ovoce
8. Kontrola jakosti ovoce a ovocných výrobků

1. Regulace podnikání a obchodu uvnitř EU

V rámci Evropské unie, jejímž členem se od 1. 5. 2004 stala i Česká republika, nejsou pro pohyb zboží stanovena žádná cla ani kvóty. Pro dovozy zboží ze zemí, které nejsou součástí ES, platí společný celní sazebník.

Vzhledem k neexistenci hraničních kontrol a celního řízení mezi státy EU vznikla povinnost evidovat daňové a statistické údaje. Nesplnění této povinnosti je sankcionováno. Statistikou vnitřního obchodu se zabývá systém **INTRASTAT** (informace na www.czso.cz).

Systém Intrastat je povinný pro všechny členské státy EU, není však jednotný v oblasti sběru prvotních údajů (např. ve formě výkazu, v rozlišení obchodních transakcí, ve sběru některých údajů a způsobu jejich vykazování, ve výši prahů pro vykazování apod.). Povinnost vykazovat data pro Intrastat v ČR může vzniknout jen osobám (právníckým i fyzickým) registrovaným nebo identifikovaným v ČR k DPH, tj. osobám, kterým finanční úřad přidělil DIČ. Zpravodajskými jednotkami se mohou stát i osoby, které jsou registrované k DPH současně v ČR i v jiném členském státě a v ČR nemají své sídlo, místo podnikání nebo provozovnu, nebo i zahraniční osoby s daňovou povinností k DPH v ČR, pokud se registrovaly k DPH a DIČ jim přidělil Finanční úřad pro Prahu 1. Místně příslušným celním úřadem pro odevzdávání výkazů pro Intrastat i pro registraci k elektronickému předávání těchto výkazů je pro tyto zpravodajské jednotky Celní úřad Praha 1, Washingtonova 11, Praha 1.

Od 1. 1. 2009 došlo ke změně limitu hodnoty zboží odeslaného nebo přijatého z jiného členského státu. **Prah pro vykazování činí 8 mil. Kč** fakturované hodnoty **zboží odeslaného** do jiného členského státu EU **i přijatého** z jiné členské země EU. Další významnou změnou je **povinné uvádění údajů o vlastní hmotnosti zboží** do výkazů Intrastat i pro ty podpoložky kombinované nomenklatury, kterým je v celním sazebníku přiřazen kód doplňkové měrné jednotky.

Základní nařízení Evropské unie

- a) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 638/2004, o statistice Společenství obchodu se zbožím mezi členskými státy a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 3330/91, ve znění nařízení EP a ER (ES) č. 222/2009,
- b) Nařízení Komise (ES) č. 1982/2004, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 638/2004, o statistice Společenství obchodu se zbožím mezi členskými státy a o zrušení nařízení Komise (ES) č. 1901/2000 a (EHS) č. 3590/92, ve znění pozdějších předpisů (NK (ES) č. 1915/2005, 31/2010 a 96/2010),
- c) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 471/2009, o statistice Společenství týkající se zahraničního obchodu se třetími zeměmi a o zrušení NR (ES) č. 1172/1995, ve znění pozdějších předpisů,
- d) Nařízení Komise (EU) č. 92/2010, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 471/2009, o statistice Společenství týkající se zahraničního obchodu se třetími zeměmi,

pokud jde o výměny údajů mezi celními orgány a národními statistickými úřady, sestavování statistik a posuzování kvality,

- e) Nařízení Komise (EU) č. 113/2010, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 471/2009, o statistice Společenství týkající se zahraničního obchodu se třetími zeměmi, pokud jde o rozsah obchodu, definici údajů, sestavování statistiky obchodu podle podnikových ukazatelů a fakturační měny a ozvláštní zboží a pohyby,
- f) Nařízení Komise (ES) č. 1833/2006, o klasifikaci zemí a území pro statistiku zahraničního obchodu Společenství a statistiku obchodu mezi členskými státy,
- g) Nařízení Rady (EHS) č. 2913/1992, kterým se vydává celní kodex Společenství,
- h) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 450/2008, kterým se stanoví celní kodex Společenství (Modernizovaný celní kodex),
- i) Nařízení Rady (EHS) č. 2658/87, o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku, ve znění pozdějších předpisů,
- j) Nařízení Komise (ES) č. 1006/2011, kterým se mění příloha I nařízení Rady (EHS) č. 2658/1987,
- k) Směrnice Rady 2006/112/ES, o společném systému daně z přidané hodnoty.

Základní právní předpisy České republiky související se zahraničním obchodem

- Zákon č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 185/2004 Sb., o Celní správě ČR, ve znění pozdějších předpisů,
- Vyhláška č. 201/2005 Sb., o statistice vyváženého a dováženého zboží a způsobu sdělování údajů o obchodu mezi ČR a ostatními členskými státy ES, ve znění vyhlášky č. 563/2006 Sb., 393/2008 Sb. a 317/2010 Sb.,
- Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

2. Vnější obchodní politika EU

EU je celní unií vytvořenou v souladu s pravidly WTO. EU má společný celní kodex a společný celní sazebník. Pro dovozce je celní sazebník v podobě tzv. **TARIC** (Integrovaný tarif Evropského společenství, vydávaný v souladu s Nařízením Komise EHS č. 2658/87), elektronická podoba na adrese:

http://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/taric/taric_consultation.jsp?Lang=cs&redirectionDate=20110215 nebo na adrese www.celnisprava.cz/cz/aplikace a 1x ročně je vydáván v Úředním věstníku EU.

Obchodní vztahy EU se třetími zeměmi charakterizuje velký počet preferenčních dohod, meziregionálních iniciativ a jiných významných ujednání. Existují i samostatná obchodní ujednání o obchodu s některými zemědělskými výrobky. Privilegované jsou vztahy s geograficky a historicky nejbližšími partnery, tzn. se členskými státy Evropského sdružení volného obchodu (ESVO), které zahrnuje Švýcarsko, Norsko, Island a Lichtenštejnsko.

Další významnou oblastí, kde má EU sjednány dohody typu zóny volného obchodu, je **oblast Středomoří** (Maroko, Palestina, Tunisko, Jordánsko, Libanon, Egypt, Alžírsko).

Neméně důležitá z hlediska zemědělských komodit je dohoda o spolupráci se skupinou afrických, karibských a tichomořských rozvojových zemí (**ACP**). Významné jsou rovněž preferenční dohody s Tureckem, Izraelem a Chorvatskem, dále s Čínou, Chile, Makedonií, Mexikem a JAR.

S vyspělými mimoevropskými zeměmi, jako je Austrálie, Kanada, Japonsko, Korejská republika, Hongkong, Tchaj-wan, Nový Zéland, Singapur a USA, probíhá obchod EU na základě smluvních celních sazeb. Na některé vybrané zemědělské výrobky existují komoditní preferenční ujednání.

Pro úplnost je třeba zmínit, že za stanovených podmínek je možné partnerům poskytnout **jednostranné (autonomní) preference**, obvykle v podobě snížení, resp. odstranění celních sazeb. EU této možnosti využívá ve vztahu vůči rozvojovým a nejméně rozvinutým zemím podle Všeobecného systému preferencí, zemím západního Balkánu, 20 zámořským zemím a územím, s nimiž mají Dánsko, Francie, Velká Británie a Nizozemsko zvláštní vztahy.

Druhy ovoce, na které se při dovozu ze třetích zemí do EU vztahují vstupní ceny – rok 2012
Pravidla pro uplatňování vstupní ceny pro ovoce a zeleninu jsou stanovena v nařízení Komise (ES) č. 543/2011, ve znění pozdějších předpisů

Kód KN	Popis	Vstupní cena v EUR/100 kg	Celní sazba smluvní v %
0805 10 20	Pomeranče sladké, čerstvé 1.1.-31.3. 1.4.-30.4. 1.5.-15.5. 16.5.-31.5. 1.12.-31.12.	35,4 35,4 35,4 35,4 35,4	16* 10,4* 4,8 3,2 16
0805 20 10 0805 20 30 20 50 20 70 0805 20 90	Mandarinky (včetně druhů tangerin a satsuma), klementinky, wilkingy apod. 1.1.- konec února, 1.11.-31.12. 1.1.- konec února, 1.11.-31.12. 1.1.-konec února 1.11.-31.12.	64,9 28,6 28,6 28,6	16 16 16* 16
0805 50 10	Citrony a limety, čerstvé 1.1.-31.5. 1.6.-31.7. 1.8.-31.10. 1.11.-31.12.	46,2 55,8 55,8 46,2	6,4* 6,4* 6,4 6,4
0806 10 10	Hrozny stolní, čerstvé 21.7.-31.10. 1.11.-20.11.	54,6 47,6	14,1* 11,5
0808 10 80	Jablka konzumní, čerstvá 1.1.-31.3. 1.4.-30.6. 1.7.-31.7. 1.8.-31.12.	56,8 56,8 45,7 45,7	4 0 0 9
0808 30 90	Hrušky konzumní, čerstvé 1.1.-30.1. 1.2.-31.3. 1.4.-30.4. 1.7.-15.7. 16.7.-31.7. 1.8.-31.10. 1.11.-31.12.	51 51 51 46,5 46,5 38,8 51,0	8 5 0 0 5 10,4* 10,4*

pokračování tabulky

0809 10 00	Meruňky, čerstvé 1.6.-20.6. 21.6.-30.6. 1.7.-31.7.	107,1 87,3 77,1	20* 20* 20*
0809 21 00	Višně čerstvé 21.5.-31.5. 1.6.-31.7. 1.8.-10.8. Višně pro průmyslové zpracování 21.5.-15.7. 16.7.-10.8.	149,4 125,4 91,6 50,7 45,9	12 12 12 12 12
0809 29 00	Třešně čerstvé 21.5.-31.5. 1.6.-15.6. 16.6.-15.7. 16.7.-31.7. 1.8.-10.8.	149,4 125,4 125,4 125,4 91,6	12* 12* 6* 12 12
0809 30 10 0809 30 90	Nektarinky, broskve, čerstvé 11.6.-20.6. 21.6.-31.7. 1.8.-30.9.	88,3 77,6 60,0	17,6 17,6 17,6
0809 40 05	Švestky, čerstvé 11.6.-30.6. 1.7.-30.9.	69,6 69,6	6,4 12

Pramen: Nařízení Komise (EU) č. 1006/2011, příloha 2

Poznámka: * celní kvóta WTO

Přehled celních kvót WTO při dovozu ovoce a ovocných výrobků do zemí EU

Kód KN	Popis	Výše kvóty	Celní sazba	Ostatní podmínky
0802 1190 0802 1290	Mandle	90 000 t	2 %	
0805 1020	Vysoce jakostní pomeranče	20 000 t	10 %	V období od 1.2. do 30.4.
0805 2090	Mandarinky ostatní (Minneolas)	15 000 t	2 %	V období od 1.2. do 30.4.
0805 5010	Citrony	10 000 t	6 %	V období od 15.1. do 14.6.
0806 1010	Vinné hrozny, čerstvé od 21.7.-31.10.	1 500 t	Valorické clo sníženo na 9 %	
0808 1080	Jablka čerstvá od 1.4.-31.7.	696 t	Valorické clo sníženo na 0 %	
0808 3090	Hrušky čerstvé od 1.8.-31.12.	1 000 t	Valorické clo sníženo na 5 %	
0809 1000	Meruňky čerstvé od 1.8.-31.5.	500 t	10 %	
0809 1000	Meruňky čerstvé od 1.6.-31.7.	2 500 t	Valorické clo sníženo na 10 %	
0809 2900	Třešně čerstvé od 21.5.-15.7.	800 t	Valorické clo sníženo na 4 %	
ex 2008 2011 -2008 8070	Konzervované ananasy, citrusové plody, hrušky, meruňky, třešně, broskve a jahody	2 838 t	20 %	
ex 2009 1111 - 2009 9029	Ovocné šťávy	7 044 t	20 %	
2009 1199	Pomerančová šťáva koncentrovaná, zmrazená, bez cukru s hodnotou Brix do 50, obsah nádoby 2 litry nebo méně, neobsahující šťávu z krvavých pomerančů	1 500 t	13 %	

Pramen: Nařízení Komise (EU) č. 1006/2011, příloha 7

3. Daňová politika

Zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, jsou upraveny daně na zboží, nemovitosti a služby za podmínek stanovených tímto zákonem. Od 1. 1. 2012 došlo ke zvýšení snížené sazby DPH z 10 % na 14 %, základní sazba daně zůstává 20%. Snížené sazbě DPH (tj. 14 %) podléhá kapitola 8 celního sazebníku - jedlé ovoce a ořechy, slupky citrusových plodů a kapitola 20 – přípravky ze zeleniny, ovoce, ořechů nebo jiných částí rostlin.

4. Dotační politika

Realizaci podpůrných programů v roce 2012 lze rozdělit do následujících skupin:

A) Národní podpory (STATE AID)

Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok 2012 na základě § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství.

- **1. I. Podpora vybudování kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnicích, vinicích a ve školkách**

Účelem je zvýšení konkurenceschopnosti a kvality ovoce, chmele, vinných hroznů a školkařských výpěstků. Podmínkou je, že příjemce dotace bude s předmětem dotace podnikat min. 10 let.

Výše dotace: do 60 000 Kč/ha vybudované kapkové závlahy.

► ► Vyhodnocení dotačního programu – rok 2011

V roce 2011 bylo čerpáno celkem 15 534,6 tis. Kč (při sazbě 60 000 Kč/ha) na vybudování kapkové závlahy na 267,2 ha sadů.

- **1.R. Podpora restrukturalizace ovocných sadů**

- 1.R. – podpora restrukturalizace sadů v systému integrované produkce**

Účelem této dotace je restrukturalizace ovocných sadů, resp. nezbytné zlepšení zdravotního stavu ovocných stromů a zlepšení kvality produkovaného ovoce. **Předmětem dotace** je plocha nově vysázeného ovocného sadu osázená odrůdami, které jsou uvedeny v části D Zásad a obhospodařované podle Směrnice pro integrované systémy pěstování na půdách, které nepřekročí limity těžkých kovů uvedené v části D Zásad. **Subjektem** je podnikatel (§ 2 zákona č. 513/1991 Sb.) podnikající v zemědělské výrobě.

Žadatel musí doložit kromě jiných také potvrzení ÚKZÚZ o uznání předmětné sadby i potvrzení Svazu pro integrované systémy pěstování ovoce (SISPO) o použití povolených odrůd a dodržení limitů těžkých kovů v půdě a doklad o registraci v SISPO. Podmínkou je, že příjemce dotace bude podnikat s předmětem dotace a obhospodařovat jej podle Směrnice pro integrované systémy pěstování min. 10 let.

Výše dotace: a) sazba do 200 000 Kč/ha vysázeného ovocného sadu uznanou sadbou jabloní, hrušní, meruněk, broskvoní, slivoní, třešní a višní na výměře min. 1 ha jednoho druhu, min. počet stromů 800 ks/ha,
b) sazba do 100 000 Kč/ha vysázeného ovocného sadu uznanou sadbou jabloní, hrušní, meruněk, broskvoní, slivoní, třešní a višní na výměře min. 1 ha jednoho druhu, min. počet stromů 400 ks/ha,
c) sazba do 50 000 Kč/ha vysázeného ovocného sadu uznanou sadbou drobného ovoce (rybízů, angreštů, malin) na min. 0,5 ha jednoho druhu, min. počet sazenic 3 000 ks/ha.

► ► Vyhodnocení dotačního programu 1.R. – rok 2011

1.R: 47 429,6 tis. Kč na výsadbu 326,6 ha ovocných sadů (sazba 145,2 tis. Kč/ha),
2 367,4 tis. Kč na výsadbu 32,6 ha ovocných sadů (sazba 72,6 tis. Kč/ha),
201,2 tis. Kč na výsadbu 5,5 ha (sazba 36,3 tis. Kč/ha).

• 3. Podpora ozdravování polních a speciálních plodin

Účelem je zvýšení kvality rostlinné produkce cestou náhrady chemického ošetření a prevence šíření hospodářsky závažných virových a bakteriálních chorob a chorob přenosných osivem a sadbou.

3.b. – Podpora prostorových a technických izolátů množitelského materiálu ovocných plodin, révy vinné a chmele se zaměřením na uchování zdravého genetického materiálu v zájmu udržení biologické rozmanitosti odrůd na území ČR:

3.c. – Podpora na testování množitelského materiálu s využitím imunoenzymatických metod a metod PCR do výše 60 % prokázaných přímých nákladů,

3.d. – Podpora tvorby rostlinných genotypů s vysokou rezistencí k biotickým i abiotickým faktorům a diferencovanou kvalitou obilovin včetně kukuřice, malých zrnin, olejnin, luskovin, brambor, píce, zelenin, chmele, révy vinné a ovocných dřevin, do výše 80 % prokázaných vyjmenovaných nákladů dle části D Zásad.

► ► Vyhodnocení dotačního programu – rok 2011

bylo vyplaceno na:

- DP 3.b. 3 095,8 tis. Kč, DP 3.c. 1 001,4 tis. Kč a DP 3.d. 2 910,7 tis. Kč.

• 9.A.b. – Speciální poradenství pro rostlinnou výrobu

9.A.b.1) – Publikace doporučovaných odrůd a souvisejících informací, poskytované pěstitelům zdarma. Subjektem je pěstitelský svaz. Výše podpory je stanovena do výše 80 % prokázaných přímých nákladů.

9.A.b.2) – Pořádání výstav pěstovaných rostlin. Subjektem je vystavovatel nebo pěstitelský svaz. Výše podpory: fixní částka podle rozhodnutí MZe, podle významu pořádané výstavní akce.

9.A.b.3) – Pořádání seminářů, školení pro pěstitelskou veřejnost. Subjektem je pořadatel (se souhlasem MZe). Výše podpory: do výše 60 % prokázaných přímých nákladů, avšak max. do 50 tis. Kč na jedno školení či seminář.

► ► Vyhodnocení dotačního programu – rok 2011

V rámci DP 9.A.b.1) bylo proplaceno 26,4 tis. Kč; na DP 9.A.b.2) bylo čerpáno 368,7 tis. Kč, na DP 9.A.b.3) bylo čerpáno 50,0 tis. Kč.

• 9. F. – Podpora poradenství v zemědělství

Účelem je konzultační a metodická pomoc zemědělským podnikům formou šíření informací o opatřeních Programu rozvoje venkova ČR a o aktuálních problémech při realizaci společné zemědělské politiky, transfer výsledků vědy a výzkumu do praxe.

9.F.i. – Odborné konzultace – podpora poradenství v zemědělství zaměřená na odborné konzultace formou telefonického, elektronického, písemného či osobního kontaktu časově limitovaného (do 60 minut), které pomohou tazateli, tj. mikro, malým a středním podnikům, zodpovědět jednotlivý odborně zaměřený dotaz provozního charakteru.

Výše dotace: a) sazba do 250 000 Kč/žadatele (Výzkumný ústav rostlinné výroby, v.v.i., Výzkumný ústav živočišné výroby, v.v.i., Výzkumný ústav zemědělské techniky, v.v.i., Výzkumný ústav meliorací a ochrany

- půdy, v.v.i., Výzkumný a šlechtitelský ústav ovocnářský Holovousy s.r.o., Česká zemědělská univerzita v Praze, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Mendelova univerzita v Brně),
- b) sazba do 200 000 Kč/žadatele (Zelinářská unie Čecha Moravy, o.s., OSEVA PRO s.r.o.).

► ► Vyhodnocení dotačního programu – rok 2011

V rámci DP 9.F.i. bylo vyplaceno 198,0 tis. Kč.

B) Podpurný a garanční rolnický a lesnický fond (PGRLF)

Investiční programy PGRLF Podpory podnikání jsou zaměřené zejména na realizaci dlouhodobých investičních záměrů s ohledem na restrukturalizaci a zvýšení efektivnosti, modernizace, snížení výrobních nákladů, zlepšení jakosti a další rozvoj zemědělských subjektů. Podpora se poskytuje pouze na investice, které nejsou považovány za přijatelné výdaje v rámci Programu rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (aktuální informace <http://www.pgRLF.cz/>):

Pro rok 2012 byly vyhlášeny tyto programy:

Program Zemědělec

Cílem je vytvořit předpoklady pro rozvoj zemědělských subjektů, kdy příjemce Podpory investuje zejména do strojního zařízení, vybavení či technologických celků, přičemž podporovaná investice musí sloužit ke snížení výrobních nákladů, modernizaci či zlepšení jakosti.

Podpora pojištění

Účelem podpory je zpřístupnění pojistné ochrany širokému okruhu zemědělců a tím dosažení vyššího zajištění podnikatelských aktivit proti nepředvídatelným škodám a částečná kompenzace pojistného, vynaloženého na zemědělské pojištění. Předmětem podpory je úhrada části nákladů prokazatelně vynaložených na platbu pojistného u pojištění plodin a hospodářských zvířat. Podpora bude poskytnuta pěstiteli, který splňuje všechny podmínky pro poskytnutí finanční podpory pojištění a který na své jméno sjednal smluvní pojištění plodin a uhradil pojistné ve výši min. 1 000 Kč za příslušný rok. Za plodiny se nepovažují lesní porosty a lesní školky. Uvedeným pojištěním se rozumí pojištění plodin pro případ:

- krupobití, požáru, vichřice, povodně nebo záplavy, sesuvu půdy, vyzimování, vymrznutí, jarního mrazu nebo mrazu.

Výše podpory:- až do 50 % prokázaných uhrazených nákladů na pojištění speciálních plodin pro příslušný rok;

Pro účely poskytování podpory se speciálními plodinami se rozumí:

- trvalé kultury vč. škošek, tj. réva vinná, chmel,
ovoce (meruňky, jablka, hrušky, třešně, višně, broskve, rybíz, angrešt, ořechy, mandle, kdoule, švestky, slívy, ryngle, maliny, ostružiny),
- jahody,
- okrasné rostliny vč. škošek.

Program Podpora obcím

Účelem podpory je umožnění projektových záměrů obcí (případně svazků obcí) realizovaných ve veřejném zájmu v rámci Programu rozvoje venkova ČR na období 2007 – 2013. Předmětem

podpory je DPH jako příslušenství k nákladům vynaložených obcí (příp. svazkem obcí) na úhradu investičních a neinvestičních projektových záměrů PRV realizovaných ve veřejném zájmu.

Program Podpora ve formě úročených povodňových půjček

Cílem předkládaného programu podpory je poskytnout finanční prostředky na obnovu provozu podniků zemědělských prvovýrobců a zpracovatelů zemědělské produkce, kterým byla způsobena škoda na neinvestičním majetku povodní, záplavou či přívalovým deštěm, přičemž účelem je pořízení neinvestičního majetku a základního stáda.

Program určen:

- a) osobě, která je zemědělským podnikatelem ve smyslu § 2 odst. 2 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a § 2e zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, který je zároveň zemědělským prvovýrobcem nebo
- b) osobě, která je zemědělským podnikatelem ve smyslu § 2 odst. 2 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a to fyzická nebo právnická osoba zapsaná v obchodním rejstříku nebo podnikající na základě živnostenského oprávnění provozující činnosti v oblasti zpracování produkce ze zemědělské výroby.

Žadatelé musí splňovat následující podmínky:

- 1) žadatel předloží potvrzení obecního či městského úřadu o zasažení podniku žadatele povodní, záplavou či přívalovými dešti, přičemž škoda musí být způsobena nejdříve v roce 2010.
- 2) žadatel prokáže, že v době, kdy byla způsobena škoda povodní, záplavou či přívalovým deštěm, měl uzavřenou platnou a účinnou pojistnou smlouvu s pojistnou ochranou vtahující se alespoň na podstatnou část své průměrné roční produkce nebo příjmu souvisejícího s produkcí, týkající se statisticky nejvýznamnějších rizik v ČR nebo regionu. V případě, že nebylo možné pojistnou smlouvu uzavřít s žádnou pojišťovnou působící na trhu, žadatel tuto skutečnost Fondu sdělí a Fond tvrzení žadatele ověří.

C) Jednotná platba na plochu zemědělské půdy (SAPS)

Potenciální žadatel má možnost zpracovat tzv. Jednotnou žádost (JŽ) v elektronické podobě na webových stránkách SZIF prostřednictvím Portálu farmáře SZIF. Tento portál nabízí možnosti, které mají žadatelům o dotace především zjednodušit a zrychlit provádění některých úkonů spojených s JŽ. Jedná se zejména o podání JŽ na SAPS, Dojnice, SSP, STP, TOP-UP, LFA, Natura 2000 a AEO, u nichž je žadateli umožněno využití elektronických předtisků žádostí pro následné podání.

Jednou z hlavních kategorií finančních podpor do českého zemědělství jsou po vstupu ČR do EU přímé platby, poskytované na hektar obhospodařované zemědělské půdy. Tyto podpory jsou vypláceny v systému SAPS (Single Area Payment Scheme), tj. zjednodušeným systémem plateb.

Platba je stanovena na hektar užívané zemědělské půdy na základě **nařízení vlády č. 47/2007 Sb.**, o stanovení některých podmínek při poskytování jednotné platby na plochu zemědělské půdy a některých podmínek poskytování informací o zpracování zemědělských výrobků pocházejících z půdy uvedené do klidu.

Podmínky:

- minimální výměra zemědělského podniku je 1 ha,
- registrace půdních bloků/dílů půdních bloků v evidenci zemědělské půdy dle uživatelských vztahů (tzv. LPIS) nejméně od data podání žádosti do 31. 8. kalendářního roku,

- půda musí být zemědělsky obhospodařována,
- dodržování podmínek správné zemědělské a environmentální praxe po celý kalendářní rok na všech půdních blocích, popřípadě dílech půdních bloků vedených v evidenci na žadatele,
- podpora se poskytne na zemědělskou půdu, která je v evidenci vedena jako způsobilá, tj. k 30. 6. 2003 byla uchována v dobrém zemědělském stavu.

Srovnání obálků a sazeb SAPS v letech 2004 - 2011

Rok	Nařízení vlády	Úroveň plateb EU-15 (%)	Obálka SAPS (mil. €)	Sazba (€/ha)	Směnný kurz (Kč/€)	Sazba (Kč/ha)
2004	243/2004	25	198,940	56,41	32,45	1 830,40
2005	144/2005	30	249,296	71,42	29,55	2 110,70
2006	144/2005	35	310,457	88,89	28,32	2 517,80
2007	47/2007	40	355,384	101,40	27,53	2 791,50
2008	47/2007	50	437,762	124,160	24,66	3 072,20
2009	47/2007	60	517,895	149,426	25,16	3 710,00
2010	47/2007	70	581,177	165,072	24,60	4 060,80
2011	47/2007	80	667,365	189,32	24,75	4 686,50
2012	47/2007	90	755,659	*	*	5 387,30

Pramen: MZe, odbor přímých plateb

* - bude známo až po 16. 10. 2012

D) Národní doplňkové platby k přímým podporám (TOP UP)

V roce 2011 **nebylo možné žádat o platbu na zemědělskou půdu** jako v předchozích letech. Tato platba byla nařízením vlády č. **87/2011 Sb.** s účinností od 1. 4. 2011 pro rok 2011 zrušena.

E) Horizontální plán rozvoje venkova (HRDP)

- **Agroenvironmentální opatření dle nařízení vlády č. 242/2004 Sb.,** o podmínkách provádění opatření na podporu rozvoje mimoprodukčních funkcí zemědělství spočívajících v ochraně složek životního prostředí, ve znění pozdějších předpisů
- agroenvironmentální opatření
- sazba 24 470 Kč/ha, jde-li o pěstování vinic, ovocných sadů nebo chmelnic v systému **ekologického zemědělství**,
 - **v roce 2008** bylo proplaceno 45 žádostí pro 252 ha sadů v částce 6,1 mil. Kč (na základě žádostí podaných v roce 2007),
 - **v roce 2009** bylo proplaceno 43 žádostí pěstitelů na 245,4 ha sadů ve výši 5,9 mil. Kč,
 - **v roce 2010** byly proplaceny 4 žádosti pěstitelů na 12,4 ha sadů ve výši 0,3 mil. Kč,
 - **v roce 2011** byly proplaceny 4 žádosti na 12,4 ha sadů ve výši 0,3 mil. Kč.
- podopatření integrované systémy pěstování ovoce
- sazba 9 857 Kč/ha ovocného sadu
 - **v roce 2008** bylo vyplaceno 80 žadatelům (žádosti podané v roce 2007) 42,6 mil. Kč na 4 400 ha sadů,
 - **v roce 2009** bylo vyplaceno 74 žadatelům 43,2 mil. Kč na 4 422 ha sadů,
 - **v roce 2010** bylo vyplaceno 68 žadatelům 41,6 mil. Kč na 4 223 ha sadů,
 - **v roce 2011** bylo vyplaceno 3 žadatelům 1,8 mil. Kč na 178,3 ha sadů.

F) Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova 2007-2013 (EAFRD)

Národní strategický plán rozvoje venkova ČR (NSPRV) vychází z hlavních strategických priorit EU pro období 2007 - 2013, vyjádřených NR (ES) č. 1698/2005, ve znění pozdějších předpisů, s důrazem na zvyšování ekonomického růstu, vytváření nových pracovních příležitostí a udržitelný ekonomický rozvoj. Dále navazuje na NR (ES) č. 1290/2005, o financování Společné zemědělské politiky, ve znění pozdějších předpisů, a na rozhodnutí Rady 2006/144/ES, o Strategických pokynech Společenství pro rozvoj venkova: programové období 2007 - 2013.

Programový dokument připravený MZe pro poskytování dotací na zemědělství a rozvoj venkova v letech 2007 – 2013 se nazývá Program rozvoje venkova (PRV). Dotace z PRV ČR jsou spolufinancovány z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a ze státního rozpočtu. Cílem PRV je rozvoj venkovského prostoru formou trvale udržitelného rozvoje, zlepšení stavu životního prostředí a snížení negativních vlivů intenzivních vlivů intenzivního zemědělského hospodaření, zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství, lesnictví a potravinářství.

Základní legislativa EAFRD:

- NR (ES) č. 1698/2005, o podpoře pro rozvoj venkova z EAFRD,
- NR (ES) č. 1290/2005, o financování Společné zemědělské politiky,
- Rozhodnutí Rady (ES) 2006/144/ES, o Strategických pokynech Společenství pro rozvoj venkova – programové období 2007 – 2013,
- Pravidla, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty programu rozvoje venkova ČR na období 2007 – 2013, vydané MZe pod čj. 22197/2007-10000.

Osa I - Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví

Podpora v rámci osy I směřuje ke zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví a vytvoření silného a dynamického zemědělsko-potravinářského odvětví. K tomuto cíli jsou v ose I nastavena opatření převážně investičního charakteru (např. modernizace zemědělských podniků, zvyšování hodnoty zemědělských a potravinářských produktů, nebo investice do lesů), ve kterých je k získání podpory nutné předložit projekt. Opatření osy I navazují na podpory z předcházejícího programovacího období 2004 – 2006.

Opatření osy I:

I.1.1 – Modernizace zemědělských podniků

(v tomto opatření je v rámci záměrů staveb a technologií pro rostlinnou výrobu možné v ovocnářství využít skladovací kapacity, skleníky, fóliovníky a další speciální pěstební plochy, nosné konstrukce trvalých kultur, hlavní závlahová zařízení, technologie na zpracování a využití zbytkové - odpadní - a cíleně pěstované biomasy pro vlastní potřeby podniku)

- **v roce 2008** bylo proplaceno celkem 55 žádostí ovocnářských i zelinářských podniků ve výši 120,3 mil. Kč,
- **v roce 2009** bylo proplaceno:
 - 54 žádostí na modernizaci zem. podniků ve výši 200,7 mil. Kč (ovoce a zelenina),
 - 64 žádostí na nosné konstrukce ve výši 111,3 mil. Kč (ovoce, chmel, réva),
 - 32 žádostí na skleníky, fóliovníky, kontejnerovny ve výši 84,0 mil. Kč,
- **v roce 2010** bylo proplaceno celkem 40 žádostí ovocnářských i zelinářských podniků na modernizaci skladovacích kapacit ve výši 137,0 mil. Kč,
- **v roce 2011** bylo proplaceno:
 - 10 žádostí na modernizaci zem. podniků ve výši 14,8 mil. Kč (ovoce a zelenina),
 - 3 žádosti na skleníky, fóliovníky, kontejnerovny ve výši 0,4 mil. Kč.

- I.1.2 – Investice do lesů
- I.1.3 – Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům
- I.1.4 – Pozemkové úpravy
- I.2.1 – Seskupení producentů
- I.3.1 – Další odborné vzdělávání a informační činnost
- I.3.2 – Zahájení činnosti mladých zemědělců
- I.3.3 – Předčasné ukončení zemědělské činnosti
- I.3.4 – Využívání poradenských služeb

Osa II - Zlepšování životního prostředí a krajiny

Podpory v ose II se zaměřují na zlepšování životního prostředí a krajiny s cílem vytvořit multifunkční zemědělské a lesnické systémy prospěšné životnímu prostředí, přírodě a krajině.

Osa směřuje zejména k uplatňování zemědělských postupů šetrných k životnímu prostředí ve venkovské krajině, k zastavení úbytku biodiverzity, k ochraně vody a půdy a ke zmírňování změn klimatu. K tomu přispěje také rozvoj ekologického zemědělství a plné zavedení požadavků správného hospodaření tzv. cross compliance. Je podporováno hospodaření v méně příznivých oblastech k vyrovnání příjmů s produkčními oblastmi a k předcházení fenoménu opouštění půdy, zachování péče o krajinu i pracovních míst. Podpory v ose II představují víceletý závazek žadatelů a budou vypláceny v tzv. nárokovém režimu, tzn. po splnění podmínek stanovených v příslušném nařízení vlády. Opatření osy II navazují na podpory vyplácené v předcházejícím programovacím období 2004 – 2006 z HRDP.

Opatření osy II:

- II.1.1 – Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech
- II.1.2 – Platby v rámci oblastí Natura 2000 a Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES
- II.1.3 – **Agroenvironmentální opatření**
dle nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění NV č. 114/2008 Sb., 45/2009 Sb., 83/2009 Sb., 78/2010 Sb., 112/2010 Sb. a 282/2011 Sb.:

- **ekologické zemědělství**

- a) - sazba 849 €/ha, jde-li o pěstování vinic, ovocných sadů v systému ekologického zemědělství podle § 7, které jsou obhospodařovány v režimu intenzivního ovocnářství a jsou tvořeny min. 200 ks ovocných stromů/ha nebo min. 800 ks ovocných keřů/ha,
 - **v roce 2008** byla vyplacena 100 pěstitelům pro 1 122 ha sadů částka 26,2 mil. Kč,
 - **v roce 2009** bylo proplaceno 221 žadatelům na 2 409 ha sadů celková částka 53,2 mil. Kč,
 - **v roce 2010** byla vyplacena 205 žadatelům na 1 952 ha sadů částka 43,5 mil. Kč,
 - **v roce 2011** byla vyplacena 234 žadatelům na 2 748,5 ha sadů ve výši 61,2 mil. Kč.
 - **v roce 2011 bylo podáno**
 - **intenzivní sady** - 298 žádostí na 3 702,8 ha ve výši 78,9 mil. Kč,
- b) - sazba 510 €/ha, jde-li o pěstování ovocných sadů v systému ekologického zemědělství podle § 7 (tzv. extenzivní sady)
 - **v roce 2011** bylo proplaceno 312 žádostí na 1 928,6 ha sadů ve výši 25,8 mil. Kč,
 - **v roce 2011 bylo podáno:**
 - **ostatní sady** - 410 žádostí na 2 625,4 ha ve výši 33,6 mil. Kč.

- **integrovaná produkce ovoce**

- sazba 435 €/ha ovocného sadu

- **v roce 2008** bylo vyplaceno 177 pěstitelům ovoce 74,5 mil. Kč na výměru 6 231 ha,
- **v roce 2009** bylo vyplaceno 220 pěstitelům 77,1 mil. Kč na 6 772 ha sadů,
- **v roce 2010** bylo vyplaceno 252 pěstitelům 91,5 mil. Kč na 7 855 ha sadů,
- **v roce 2011** bylo vyplaceno 312 žádostí na 11 132 ha sadů ve výši 127,0 mil. Kč,
- **v roce 2011** bylo podáno 329 žádostí na 11 508,2 ha ve výši 125,6 mil. Kč.

Osa III - Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova

Osa III směřuje ke zlepšení kvality života ve venkovských oblastech a diverzifikaci hospodářství venkova. Cílem podpor je vytvoření různorodých pracovních příležitostí a podmínek pro atraktivní život na venkově.

Opatření nastavená v ose III (např. diverzifikace činností nezemědělské povahy, zakládání podniků a jejich rozvoje, cestovního ruchu, základní služby pro hospodářství a obyvatelstvo venkova, obnova a rozvoj vesnic) jsou investičního charakteru.

Osa IV - Leader

Průřezově doprovází opatření I. a II. osy specifická osa IV – Leader. Jejím cílem je iniciovat vytváření a rozvoj místních partnerství a podporovat využití vnitřního rozvojového potenciálu venkova. Metoda Leader umožňuje spojit cíle konkurenceschopnost, životní prostředí a kvalitu života a diverzifikaci hospodářství na venkově. Integrovaný přístup pomůže chránit a rozvíjet místní přírodní a kulturní dědictví, zvyšovat povědomí o ochraně životního prostředí, podporovat výrobu specialit, cestovní ruch, obnovitelné zdroje energie a investovat do nich. Metodu Leader uplatňují tzv. místní akční skupiny, které s využitím přirozeného vnitřního potenciálu mikroregionů pomáhají realizovat projekty k naplnění místní strategie.

Technická pomoc

Technická pomoc je potřebná na podporu aktivit nezbytných pro monitoring a hodnocení řízení a realizace PRV a pro zdokonalování opatření obsažených v tomto Programu. Jedná se zejména o práce spojené s vypracováním postupů a materiálů nezbytných pro proces administrativy od podání žádostí až po vyhodnocování jednotlivých opatření.

Klasifikace kultur (dle zákona č. 252/1997 Sb., §3i, písm. e-g, o zemědělství, v platném znění, a NV č. 335/2009 Sb.):

- **Ovocný sad**

Ovocným sadem se rozumí zemědělsky obhospodařovaná půda, která je souvisle osázena ovocnými stromy, příp. ovocnými keři. Do této plochy se započítává související manipulační prostor, který nesmí přesahovat 12 m na začátku a na konci řad a šířku jednoho meziřadí, v nejvyšší započitatelné šířce 8 m, podél řad po obou stranách ovocného sadu.

- **Školky**

Školkou je zemědělsky obhospodařovaná půda, na které se pěstují školkařské výpěstky ovocných a okrasných druhů, révy vinné včetně podnožového rozmnožovacího materiálu, sadba chmele a lesních dřevin, s výjimkou školek lesních dřevin založených v lese pro vlastní potřebu k obnově lesa.

- Mez

Mezí se rozumí souvislý zatravněný útvar liniového typu, sloužící zejména ke snižování nebezpečí vodní, popř. větrné eroze, zpravidla vymezující hranici půdního bloku/dílu půdního bloku. Součástí meze může být dřevinná vegetace, popř. kamenná zídka.

- Terasa

Terasou se rozumí souvislý svažité útvar liniového typu zbořený terasovým stupněm, sloužící ke snižování nebezpečí vodní, popř. větrné eroze, a zmenšující sklon části svahu půdního bloku/dílu půdního bloku, zpravidla vymezující hranici půdního bloku/dílu půdního bloku. Součástí terasy může být dřevinná vegetace, popř. kamenná zídka.

- Travnatá údolnice

Travnatou údolnicí se rozumí členitý svažité útvar, sloužící ke snižování nebezpečí vodní, popř. větrné eroze, vymezující dráhu soustředěného odtoku vody z půdního bloku/dílu půdního bloku, se zemědělskou kulturou orná půda. Součástí travnaté údolnice může být dřevinná vegetace.

- Skupina dřevin

Skupinou dřevin se rozumí útvar neliniového typu, tvořený nejméně 2 kusy dřevité vegetace s nejvyšší možnou výměrou 2 000 m². Za skupinu dřevin se nepovažuje dřevinná vegetace, která je součástí meze, terasy nebo travnaté údolnice, a dřevinná vegetace, která plní funkci lesa podle § 3 lesního zákona.

- Stromořadí

Stromořadím se rozumí útvar liniového typu, tvořený nejméně 5 kusy dřevinné vegetace a zpravidla s pravidelně se opakujícími prvky. Za stromořadí se nepovažuje dřevinná vegetace, která je součástí meze, terasy nebo travnaté údolnice, a dřevinná vegetace, která plní funkci lesa.

- Solitérní dřevina

Solitérní dřevinou se rozumí izolovaně rostoucí dřevina s průmětem koruny od 8 m² vyskytující se v zemědělsky obhospodařované krajině mimo les. Za solitérní dřevinu se nepovažuje dřevinná vegetace, která je součástí meze, terasy nebo travnaté údolnice.

- Zelinářské zahrady

Zelinářskou zahradou se rozumí zemědělsky obhospodařovaná půda, na které se pěstuje ovoce, zelenina, obiloviny, okopaniny a okrasné, léčivé, kořeninové a aromatické rostliny pro potřebu uživatele zelinářské zahrady a jeho osob blízkých.

- Orná půda

Ornou půdou se rozumí zemědělsky obhospodařovaná půda, na které se pěstují v pravidelném sledu, popřípadě pod skleníky nebo pod pevným anebo přenosným krytem, zemědělské plodiny a která není travním porostem.

- Travní porost

Travním porostem je zemědělsky obhospodařovaná půda, na které se nachází stálá pastvina, popř. Souvislý porost s převahou travin určený ke krmným účelům nebo k technickému využití, který může být nejvýše jednou za 5 let rozorán za účelem obnovy travního porostu.

- Zalesněná půda

Zalesněnou půdou se rozumí lesnický obhospodařovaná půda, na které se pěstují dřeviny určené k plnění funkcí lesa a která byla v evidenci půdy před jejím zalesněním vedena jako zemědělsky obhospodařovaná půda se zemědělskou kulturou.

- Porost rychle rostoucích dřevin

Porostem rychle rostoucích dřevin se rozumí obhospodařovaná půda, která je souvisle osázena rychle rostoucími dřevinami určenými k produkci biomasy pro energetické využití nebo k produkci řízků jako reprodukčního porostu pro vegetativní množení rychle rostoucích dřevin.

G) Národní program podpory potravin – KLASA

Od roku 2003 uděluje ministr zemědělství kvalitním domácím potravinářským a zemědělským výrobkům národní značku kvality KLASA. Tuto prestižní značku spravovalo od počátku roku 2004 Oddělení marketingu Státního zemědělského intervenčního fondu, od roku 2011 ji spravuje Oddělení podpory značky Klasa.

Národní značka kvality KLASA slouží spotřebitelům a odběratelům k lepší orientaci při identifikaci typických regionálních produktů, prezentaci jejich kvality v porovnání s konkurenčními potravinami. Značka je propůjčována na tři roky a její vlastnictví může být po této lhůtě prodlouženo, ale také může být při zhoršení kvality či porušení podmínek pro její získání odebráno. Požadovanou kvalitu a složení výrobků mj. posuzuje a po jejím udělení kontroluje Státní zemědělská a potravinářská inspekce. Každý výrobek se značkou KLASA je zařazen do státní propagační podpory zabezpečované Oddělením podpory značky Klasa SZIF. Značka garantuje, že jsou nabízeny skutečně kvalitní a zdravotně nezávadné potraviny. Jde o proces získání důvěry spotřebitelů a odběratelů, udržení si této důvěry, což je nezbytný předpoklad rozvoje potravinářství a zabezpečení konkurenceschopnosti v rámci trhů doma i v zahraničí.

Držiteli ocenění národní značkou KLASA k 19. 7. 2012 je celkem 1 269 produktů od 222 českých a moravských výrobců, z tohoto počtu získalo toto ocenění 98 produktů jak z čerstvého ovoce a zeleniny, tak i výrobků z nich.

Více informací o tom, jak získat značku KLASA, o pravidlech pro její udělování, grafický manuál značky KLASA včetně seznamu již oceněných výrobků lze nalézt na internetových stránkách www.eklasa.cz.

5. Významné změny a právní předpisy vztahující se k sektoru ovoce a zeleniny od roku 2008

5.1. Legislativa v rámci SOT ovoce a zeleniny

Nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty („jednotné nařízení o společné organizaci trhů“), ve znění pozdějších předpisů.

Cílem tohoto nařízení je zjednodušit regulační prostředí SZP vytvořením jednoho horizontálního právního rámce pro ustanovení o zemědělských trzích. Do tohoto nařízení

byla začleněna pouze ustanovení odvětví ovoce a zeleniny, kterých se reformy politik netýkaly.

Princip podpor u uznaných organizací producentů ovoce a zeleniny činí **4,1 %** z hodnoty obchodované produkce OP s tím, že pro případ výdajů na krizi je možno toto procento navýšit **na 4,6 %**. Je možné rovněž požádat o změnu poměru úhrady uznatelných nákladů **na 60 % z EU a 40 % spolufinancování organizací producentů**. Finanční podpora je poskytována na uznatelné výdaje schváleného operačního programu jednotlivých organizací producentů. Výkonem správy, tj. schvalování a vyhodnocování operačních programů včetně přiznávání podpor, je pověřen SZIF.

Za účelem zvýšení zájmu jednotlivých producentů ke sdružování do organizací producentů byla zvýšena podpora na zakládání a činnost, tzv. seskupení producentů, **o 100 %**. Podpora má paušální charakter, je odvislá od obrátu. Horní max. hranice je stanovena ve výši 100 tis. EUR. Délka poskytování podpor je max. 5 let, přičemž má degresivní charakter (10 %, 10 %, 8 %, 6 % a 4 % z obrátu organizace).

NR (ES) č. 1234/2007 ruší následující nařízení:

- (EHS) č. 449/69; (EHS) č. 1467/69; (EHS) č. 2511/69; (EHS) č. 2093/70; (EHS) č. 846/72; (EHS) č. 1252/73; (EHS) č. 155/74; (EHS) č. 1627/75; (EHS) č. 794/76; (EHS) č. 1180/77; (EHS) č. 10/81; (EHS) č. 40/81; (EHS) č. 3671/81; (EHS) č. 1603/83; (EHS) č. 790/89; (EHS) č. 3650/90; (EHS) č. 525/92; (EHS) č. 3438/92; (EHS) č. 3816/92; (EHS) č. 742/93; (EHS) č. 746/93; (ES) č. 399/94; (ES) č. 2241/2001; (ES) č. 545/2002;
- NR (ES) č. 2200/96 o společné organizaci trhu s ovocem a zeleninou,
- NR (ES) č. 2201/96 o společné organizaci trhů s produkty zpracovanými z ovoce a zeleniny,
- NR (ES) č. 1182/2007 o stanovení zvláštních pravidel pro odvětví ovoce a zeleniny.
- ***zrušená nařízení však případně zůstanou v platnosti pro účely 203a NR (ES) č. 1234/2007, v platném znění.***

Nařízení Komise (EU) č. 543/2011, kterým se stanoví prováděcí pravidla k NR (ES) č. 1234/2007 pro odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny, ve znění pozdějších předpisů.

NK (EU) č. 543/2011 ruší následující nařízení:

- (ES) 1580/2007, kterým se stanoví prováděcí pravidla k NR č. 2200/96, 2201/96 a 1182/2007, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení Komise (EU) č. 302/2012, kterým se mění prováděcí nařízení Komise (EU) č. 543/2011, kterým se stanoví prováděcí pravidla nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 pro odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny.

Nařízení vlády č. 318/2008 Sb., o provádění některých opatření společné organizace trhu s ovocem a zeleninou (ruší NV č. 247/2004 Sb.), v návaznosti na přímo použitelné předpisy NR (ES) č. 1234/2007 a NK (EU) č. 543/2011, v platném znění.

K zajištění adaptace nařízení Komise (EU) č. 302/2012 bylo potřeba provést změny v nařízení vlády č. 318/2008 Sb., a to **nařízením vlády č. 309/2012 Sb.** s účinností od 1. 10. 2012.

Vzhledem k výrazným odlišnostem mezi jednotlivými členskými státy EU 27 musely jednotlivé státy vypracovat **Vnitrostátní strategii pro operační programy organizací producentů (VS)**. VS ČR obsahuje typy opatření, schválené NV č. 318/2008 Sb., které je možno zahrnout do operačního programu OP a které jsou uznatelné k proplácení v rámci podpor. Součástí VS je i **Vnitrostátní rámec pro environmentální opatření (VR)**. Jednotlivá opatření VR jsou rovněž schválena v NV č. 318/2008 Sb., v platném znění. Výběr alespoň dvou těchto opatření je nezbytnou povinností organizace producentů pro schválení jejího operačního programu.

Nařízení Rady (ES) č. 3/2008 o informačních a propagačních opatřeních na podporu zemědělských produktů na vnitřním trhu a ve třetích zemích, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení Komise (ES) č. 501/2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k NR (ES) č. 3/2008 (ve znění NK (ES) č. 1313/2008 a 1085/2011).

Nařízení vlády č. 95/2008 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování oddělené platby za rajčata určená ke zpracování, ve znění NV č. 83/2009 Sb. a 480/2009 Sb., (v návaznosti na přímo použitelný předpis NR (ES) č. 1782/2003, o společných pravidlech pro režimy přímých podpor, v platném znění).

<u>Registrace organizace producentů a sdružení organizací producentů, stahování zboží z trhu, poskytování podpor</u> Nařízení Komise (EU) č. 543/2011 (302/2012) Nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 Nařízení vlády ČR č. 318/2008 Sb. (215/2010 Sb., 309/2012 Sb.)	<u>Licence pro ovoce a zeleninu</u> Nařízení Komise (ES) č. 376/2008 Nařízení Komise (EU) č. 543/2011 Nařízení Komise (ES) č. 341/2007 Nařízení Komise (ES) č. 1979/2005 Nařízení Rady (ES) č. 1234/2007
<u>Kontrolní systém jakosti ovoce a zeleniny</u> Nařízení Komise (ES) č. 408/2003 Nařízení Komise (EU) č. 543/2011 Nařízení Komise (ES) č. 1221/2008 Nařízení Komise (EU) č. 1333/2011 (banány)	<u>Dovozní licence pro banány</u> Nařízení Komise (ES) č. 2014/2005 Nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 Nařízení Komise (ES) č. 514/2008 (376/2008)
<u>Sektor zpracovaného ovoce a zeleniny:</u> Nařízení vlády ČR č. 95/2008 Sb.	

5.2. Projekt „Ovoce do škol“ (School Fruit Scheme)

Projekt „Ovoce do škol“ vychází z hlavních záměrů stanovených ES pro sektor ovoce a zeleniny. Základním cílem projektu je přispět k trvalému zvýšení spotřeby ovoce a zeleniny, vytvořit stravovací návyky ve výživě dětí, bojovat proti epidemii dětské obezity a zvrátit klesající spotřebu ovoce a zeleniny. Současně se předpokládají pozitivní dopady do sektoru zemědělství a posílení ekonomicky citlivého sektoru ovoce a zeleniny, který dlouhodobě čelí nepříznivému vývoji v této oblasti.

Úspěšné řešení projektu je postaveno na širokém partnerství mezi vzdělávacím úsekem, zdravotnictvím a zemědělstvím za účasti soukromého, veřejného a občanského sektoru. Česká republika stanovila jako cílovou skupinu žáky 1. - 5. ročníků základních škol, u nichž se předpokládá nejvyšší efektivita při realizaci cílů celého projektu.

Celková podpora ze zdrojů EU a ČR pro režim „Ovoce do škol“ činila:

- ve školním roce 2009/2010 celkem 72 689 962 Kč (částka 53 063 672 Kč je 73% podíl z EU a částka 19 626 290 Kč je 27% podíl z ČR). Projektu se účastnilo 2 883 škol s počtem 323 431 žáků 1. – 5. ročníků základních škol, zapojených do režimu „Ovoce do škol“. Celkový roční

limit na jednoho žáka pro školní rok 2009/2010 byl stanoven ve výši 224,75 Kč. Z cílové skupiny 454 532 dětí se jedná o 71,1 %,

- **ve školním roce 2010/2011** celkem 88 886 000 Kč, projektu se zúčastnilo 3 141 škol s počtem 370 016 žáků, celkový roční limit na jednoho žáka pro školní rok 2010/2011 byl stanoven ve výši 240 Kč. Z cílové skupiny se jedná o 81 % dětí,
- **ve školním roce 2011/2012** se projektu účastní 3 243 škol s počtem 387 176 žáků, celkový roční limit na jednoho žáka je stanoven ve výši 234 Kč. Z cílové skupiny dětí se jedná o 85,1 %.

ČR čerpala prostředky na projekt s 95,7% úspěšností ve školním roce 2009/2010 a 99,1% ve školním roce 2010/2011.

Ve školním roce 2010/2011 došlo oproti školnímu roku 2009/2010 ke zvýšení počtu škol v projektu o 262 (tj. 9 %) a ke zvýšení počtu dětí v projektu o 46 810 (tj. 14 %). Ve školním roce 2011/2012 v porovnání s předchozím školním rokem se zvýšil počet škol v projektu o 98 (tj. o 3,1 %) a počet dětí o 16 935 (tj. o 4,6 %).

Žáci dostávali v souladu s Vnitrostátní strategií ČR a s přihlédnutím k Výživovým doporučením Ministerstva zdravotnictví pro obyvatele ČR zvláště produkty mírného pásma. Byla snaha dodávat zejména domácí druhy ovoce, zeleniny a 100% ovocné a zeleninové šťávy. Případné zahrnutí exotického ovoce bylo z důvodu nedostatku produktů mírného pásma vzhledem k dodávkovému období únor – červen. Nutnost doplňovat sortiment ovoce exotickými druhy bylo považováno za zpestření a rozšíření znalostí v rámci vzdělávacího obsahu zejména v návaznosti na přírodovědná a zeměpisná témata na prvním stupni základní školy.

Nařízení vlády č. 478/2009, o stanovení některých podmínek pro poskytování podpory na ovoce a zeleninu a výrobky z ovoce, zeleniny a banánů dětem ve vzdělávacích zařízeních.

Nařízení Rady (ES) č. 13/2009, kterým se mění NR (ES) č. 1290/2005 o financování společné zemědělské politiky, a NR (ES) č. 1234/2007, jednotné nařízení o společné organizaci trhů, a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty s cílem vytvořit **projekt „Ovoce do škol“**.

Nařízení Komise (ES) č. 288/2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k NR 1234/2007, pokud jde o podporu ES na poskytování ovoce a zeleniny a výrobků z ovoce, zeleniny a banánů dětem ve vzdělávacích zařízeních v rámci projektu „Ovoce do škol“, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení Komise (EU) č. 34/2011, kterým se mění NK (ES) č. 288/2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k NR (ES) č. 1234/2007, pokud jde o podporu Společenství na poskytování ovoce a zeleniny a výrobků z ovoce, zeleniny a banánů dětem ve vzdělávacích zařízeních v rámci projektu „Ovoce do škol“.

Nařízení Komise (EU) č. 1208/2011, kterým se mění a opravuje NK (ES) č. 288/2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k NR (ES) č. 1234/2007, pokud jde o podporu Společenství na poskytování ovoce a zeleniny a výrobků z ovoce, zeleniny a banánů dětem ve vzdělávacích zařízeních v rámci projektu „Ovoce do škol“.

Nařízení Rady (ES) č. 1290/2005 o financování společné zemědělské politiky, ve znění pozdějších předpisů.

5.3. Změny v předpisech EU pro kontrolu čerstvého ovoce a zeleniny

Kontrola čerstvého ovoce a zeleniny na vnitřním trhu ve všech stádiích obchodování, při dovozu nebo vývozu, ale i např. produkty určené ke zpracování, prošla v několika posledních letech legislativními změnami, které byly nezbytné pro zlepšení konkurenceschopnosti a tržní orientace. Cílem je dosažení udržitelné produkce konkurenceschopné na vnitřním i vnějším trhu, snížení výkyvů v příjmech producentů v důsledku krizí na trhu, zvýšení spotřeby ovoce a zeleniny ve Společenství a pokračování ve snahách odvětví o zachování a ochranu životního prostředí.

Nařízení Komise (ES) č. 1221/2008, kterým se s ohledem na obchodní normy mění NK (ES) č. 1580/2007, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 2200/96, (ES) č. 2201/96 a (ES) č. 1182/2007 v odvětví ovoce a zelenin, ve znění pozdějších předpisů.

Toto nařízení vstoupilo v platnost od 1. 7. 2009 a přineslo následující nejdůležitější změny:

a) Zrušení některých obchodních norem

Došlo ke zrušení celkem 26 norem, v platnosti zůstává pouze 10 obchodních norem. Obchodní normy platí pro obchodování mezi členskými státy EU, dále pro dovoz ze třetích zemí a vývoz do třetích zemí. V případě absence obchodní normy EU je možno použít ČSN, avšak pouze pro produkty země původu ČR.

Obchodní normy platné i po 1. 7. 2009 (dle NK (ES) č. 1221/2008) pro:

jablka; hrušky; kiwi; broskve a nektarinky; saláty a endivii kadeřavou letní a endivii zimní; citrusové plody; jahody, papriku zeleninovou; rajčata; stolní hrozny révy vinné.

b) Vznik nové obchodní normy tzv. „Všeobecné obchodní normy“

Všeobecná obchodní norma byla zavedena pro hodnocení podmínek jakosti pro každý produkt, pro který neexistuje obchodní norma Společenství. Tato norma zahrnuje minimální požadavky na jakost, minimální požadavky na zralost, odchylky a označování země původu produktu (např. minimální požadavky na zralost jsou velmi všeobecné, odchylky jsou jednotně 10 % a označování tvoří pouze označení produktu zemí původu).

c) Další změny

Zahrnují např. změnu hmotnosti maloobchodního balení čerstvého ovoce a zeleniny obsahující směs různých druhů z 3 na 5 kg a změnu označování, kdy země původu jsou nahrazeny dle potřeby jedním z následujících označení:

- směs ovoce a zeleniny ES,
- směs ovoce a zeleniny nepocházející z ES,
- směs ovoce a zeleniny pocházející z ES i mimo ES.

6. Státní zemědělský intervenční fond – opatření v rámci SOT

Výkonným orgánem pro opatření v rámci SOT pro sektor ovoce a zeleniny v ČR je SZIF. Provádí veškeré úkony a činnosti stanové zákonem č. 256/2000 Sb., v platném znění, zákonem č. 252/1997 sb., v platném znění, dále pak v NR (ES) č. 1234/2007, NK (EU) č. 543/2011 a NV č. 318/2008 Sb., v platných zněních. Jedná se např. o úkony spojené s oběhem finančních prostředků vázaných na rozhodovací proces, týkající se finančního vztahu producentů sféry

s institucemi EU, včetně vydávání vývozních a dovozních licencí. Informace lze získat na webových stránkách: <http://www.szif.cz>

a) Registrace předběžně uznaných seskupení producentů, organizací producentů a sdružení organizací producentů; poskytování finančních podpor pro pěstitele ovoce a zeleniny

Finanční prostředky může SZIF vyplácet pouze registrovaným (uznaným) organizacím producentů (OP) nebo sdružením organizací producentů (SOP), které byly uznány na základě žádosti o uznání, uznaným seskupením producentů (SP). OP/SOP/SP ovoce a zeleniny musí být registrované nebo předběžně registrované na základě NR (ES) č. 1234/2007, NK (EU) č. 543/2011 a NV č. 318/2008 Sb., vše ve znění pozdějších předpisů, a dále fungovat v souladu s těmito nařízeními.

Do roku 2008 se administrace SOT pro sektor ovoce a zeleniny prováděla na základě NR (ES) č. 2200/96, NK (ES) č. 1432/2003 a NV č. 247/2004 Sb. Osoby uznané nebo předběžně uznané a řízení o uznání nebo o předběžném uznání, zahájená podle NV č. 247/2004 Sb., se považují za uznané nebo předběžně uznané podle NR (ES) č. 1234/2007 a NK (ES) č. 1580/2007, NK (EU) č. 543/2011 a NV č. 318/2008 Sb., v platných zněních.

Finanční podpora je poskytována registrovaným OP na schválený operační program, který je strukturovaný, na 3 až 5 let. Zahrnuje opatření vedoucí ke koncentraci nabídky, zlepšení jakosti a obchodní hodnoty produktů, propagace, zajištění plánování produkce atd. Podpora je omezena stropem 4,1 % (4,6 %) obchodované produkce organizace producentů za referenční období a dále je poskytována ve výši 50 % (60 %) nákladů na prováděná opatření operačního programu z rozpočtu EU. Organizace producentů mohou žádat o poskytnutí podpory na základě realizovaných výdajů ve čtvrtletních, pololetních nebo ročních obdobích.

▪ **V roce 2006** byly v ČR čtyři registrované organizace producentů (OP) s operačním programem, a to:

CZ FRUIT, odbytové družstvo, Praha; JIHOFRUKT, družstvo, Velké Bílovice; Odbytové družstvo LITOZEL, Bohušovice n. Ohří; Jihomoravská zelenina, družstvo, Velké Bílovice, a čtyři předběžně registrované skupiny producentů (SP) s plánem k dosažení uznání: EB Fruit, odbytové družstvo ovocnářů, Holovousy; ZN FRUIT, družstvo, Hodonice, Družstvo producentů rajčat, Podivín; Východočeská zelenina – družstvo producentů zeleniny, Synkov-Slemeno.

▪ **V roce 2007** se rozšířil počet registrovaných OP na pět, kdy podmínky registrace splnilo Odbytové družstvo EKO-ODBYT, Slaný, a sedm předběžně registrovaných SP (nově registrovány Odbytové družstvo Polabí, Přerov n/Labem; OZC Jizera, Předměřice n/Jizerou; Družstvo BRAMKO CZ, Semice).

▪ **V roce 2008** podmínky pro řádné uznání za OP nově splnily tři předběžně uznané SP (Družstvo producentů rajčat, Podivín; EB Fruit, odbytové družstvo ovocnářů, Holovousy; Družstvo BRAMKO CZ, Semice). Jedné organizaci producentů (EKO-ODBYT, Slaný) byla odňata registrace pro neplnění podmínek (požádala si však znovu o registraci, která jí byla udělena) takže ke konci roku počet řádně uznaných OP činil 8.

Družstvo ZN FRUIT, Hodonice zaniklo a spojilo se s OP Jihomoravská zelenina, Velké Bílovice. Předběžně uznané jako SP bylo Odbytové Družstvo Ovoce Český ráj, Praha, Odbytové družstvo Berry, Břežany, M.O.Z. družstvo pěstitelů, Sedlnice a Bohemia Apple, družstvo, Tuchoraz, Český Brod, což znamená celkem 7 předběžně uznaných SP.

- **V roce 2009** bylo SP Východočeská zelenina, družstvo producentů zeleniny uznáno jako OP, počet registrovaných OP tedy stoupl na 9. Nově registrované bylo SP Zeltr, odbytové družstvo, Troubky, člen koncernu Zeltr, Nature Fruit, družstvo, Choustníkovo Hradiště a G's Pěstitel, odbytové družstvo, Stratov, Lysá nad Labem – ke konci roku 2009 bylo tedy v ČR 9 předběžně uznaných SP.
- **V roce 2010** bylo SP Odbytové družstvo Polabí uznáno jako OP. Počet předběžně uznaných SP se tak snížil na 8 a počet uznaných OP stoupl na 10.
- **V roce 2011** se počet SP zvýšil na 9 přihlášením ZP Otice, počet uznaných OP činil 10.
- **V roce 2012** bylo družstvo OZC Jizera uznáno jako OP, čímž se počet uznaných OP k 31. 7. 2012 zvýšil na 11. Přihlášením dalšího družstva Suchá Loz činil počet předběžně uznaných SP 9.

Finanční podpora pro OP a SP ovoce (tj. od 1. 1. – 31. 12. daného roku)

Ukazatel	2007	2008	2009*	2010*	2011 *	2012* (k 31.7.)
Finanční podpora pro OP	12 286 402 Kč	18 502 795 Kč	22 758 922 Kč	35 903 838 Kč	47 955 000 Kč	29 089 987 Kč
Finanční podpora předběžně uznaným SP¹⁾	1 510 470 Kč	1 843 201 Kč	6 673 616 Kč	16 037 207 Kč	16 940 000 Kč	8 064 018 Kč

Poznámka: *součet podpor pro OP a SP pěstujících ovoce a zeleninu

Pozn.: 1) Podpora je stanovena na základě objemu obchodované produkce určitou procentní sazbou, žádat je možno o semestrální nebo roční platbu v intervalu od data uznání. Na podpoře se podílí 25 % členský stát, 75 % jde ze zdrojů EU.

b) Vydávání licencí pro čerstvé ovoce a zeleninu

Při dovozu čerstvého ovoce a zeleniny ze třetích zemí není většinou zapotřebí dovozní licence. Vývoz čerstvého ovoce a zeleniny podléhá předložení licence pouze tehdy, chce-li vývozce nárokovat příslušnou vývozní subvenci.

Dovoz čerstvých jablek (KN 0808 1080) ze třetích zemí do EU podléhal povinnosti předložení dovozní licence (NK (ES) č. 1580/2007). S platností od 1. 9. 2011 byla prováděcím NK (EU) č 543/2011 tato povinnost zrušena.

v roce 2008 bylo vydáno 5 licencí na dovoz jablek v celkovém množství 197,5 t,

- v roce 2009 a 2010 nebyly vydány žádné licence na dovoz jablek,

- v období od 1. 1. 2011 do 31. 8. 2011 byly vydány 2 licence na dovoz jablek v celkovém množství 19,7 t.

Dovoz čerstvých banánů ze třetích zemí do EU - vydávání licencí se řídilo NR (ES) č. 2014/2005, ve znění NK (ES) č. 566/2006 a 239/2007, a dále NK (ES) č. 376/2008 a 514/2008. Licence na dovozy banánů propuštěných do volného oběhu s celní sazbou 143 €/tunu se vydávaly pouze do 31. 12. 2011. Preferenční dovozy s 0 % clem licencím nepodléhají. Pro každou žádost bylo nutné složit záruku ve výši 15 €/tunu.

- v roce 2008 bylo vydáno 55 licencí na dovoz banánů (KN 0803 0019) na celkové množství 12 327,5 t.

- v roce 2009 bylo vydáno 9 licencí na dovoz 2 414 t banánů,

- v roce 2010 byla vydána 1 licence na dovoz 78,4 t banánů,
- v roce 2011 byly vydány 3 licence na dovoz 263,7 t banánů.

c) Poskytování finanční podpory na ovoce a zeleninu určené ke zpracování

Podpory v odvětví zpracovaného ovoce a zeleniny byly určeny producentům EU, kteří dodávali rajčata, broskve nebo hrušky ke zpracování dle NR (ES) č. 2201/96 ve znění pozdějších předpisů. Jednou z podmínek pro získání podpory bylo členství v registrované OP, prostřednictvím které se uskutečňovaly veškeré obchodní a finanční transakce. OP musely uzavřít smlouvu o zpracování s rovněž registrovaným zpracovatelem.

Od roku 2008 na základě nařízení vlády č. 95/2008 Sb. přešla tato platba do režimu oddělené platby za rajčata určená ke zpracování.

d) Vydávání licencí pro výrobky ze zpracovaného ovoce

Při dovozu zpracovaného ovoce ze třetích zemí není zapotřebí dovozní licence. Vývoz podléhá předložení licence pouze tehdy, chce-li vývozce nárokovat příslušnou vývozní subvenci (licence se předkládá celnímu orgánu při proclení).

7. Právní předpisy ČR vztahující se ke komoditě ovoce

Následující přehled právních předpisů zahrnuje výběr právních předpisů, týkajících se komodity ovoce:

Zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích, ve znění pozdějších předpisů

- prováděcí předpisy:

- 278/2010 Sb., kterou se ruší vyhl. č. 381/2007 Sb., o stanovení max. limitů reziduí pesticidů v potravinách a surovinách,
- 235/2010 Sb., o stanovení požadavků na čistotu a identifikaci přídatných látek, ve znění vyhl. č. 319/2010 Sb., 121/2011 Sb.),
- 45/2010 Sb., kterou se ruší vyhl. č. 147/1998 Sb., o způsobu stanovení kritických bodů v technologii výroby, ve znění pozdějších předpisů (ruší vyhl. č. 196/2002 Sb., 161/2004 Sb.),
- 225/2008 Sb., kterou se stanoví požadavky na doplňky stravy a na obohacování potravin, ve znění vyhl. č. 352/2009 Sb.,
- 4/2008 Sb., kterou se stanoví druhy a podmínky použití přídatných a extrakčních rozpouštědel při výrobě potravin, ve znění vyhl. č. 130/2010 Sb., 122/2011 Sb.,
- 293/2006 Sb., kterou se mění vyhl. č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody, ve znění vyhl. č. 187/2005 Sb.,
- 211/2006 Sb., kterou se zrušuje vyhl. č. 210/2004 Sb., o podmínkách a požadavcích na provozní a osobní hygienu při výrobě potravin a jejich uvádění do oběhu s výjimkou prodeje, kromě potravin živočišného původu,
- 127/2006 Sb., kterou se zrušuje vyhl. č. 347/2002 Sb., o hygienických požadavcích na prodej potravin a rozsah vybavení prodejny podle sortimentu prodáváných potravin,
- 366/2005 Sb., o požadavcích vztahujících se na některé zmrazené potraviny (ruší vyhl. č. 326/1997 Sb., 44/2000 Sb., 160/2002 Sb.),
- 113/2005 Sb., o způsobu označování potravin a tabákových výrobků, ve znění vyhl. č. 368/2005 Sb., 497/2005 Sb., 101/2007, 127/2008 Sb., 117/2011 Sb.,
- 450/2004 Sb., o označování výživové hodnoty potravin, ve znění vyhl. č. 330/2009 Sb.,

- 447/2004 Sb., o požadavcích na množství a druhy látek určených k aromatizaci potravin, podmínky jejich použití, požadavky na jejich zdravotní nezávadnost,
- 320/2004 Sb., kterou se mění vyhl. 212/2004 Sb., o stanovení zásob a způsobu jejich ohlašování SZPI,
- 305/2004 Sb., o stanovení druhů kontaminujících a toxikologicky významných látkách a jejich přípustné množství v potravinách,
- 289/2004 Sb., kterou se mění vyhl. č. 335/1997 Sb., pro nealkoholické nápoje a koncentráty k přípravě nealkoholických nápojů, ovocná vína, ostatní vína apod.,
- 211/2004 Sb., metodách zkoušení a způsobu odběru a přípravy kontrolních vzorků (změny vyhl. č. 459/2005 Sb., 238/2005 Sb., 611/2004 Sb.),
- 133/2004 Sb., o podmínkách ozařování potravin a surovin, o nejvyšší přípustné dávce záření a o způsobu označení ozáření na obalu,
- 54/2004 Sb., o potravinách určených pro zvláštní výživu a o způsobu jejich použití, ve znění vyhl. č. 402/2006 Sb., 473/2006 Sb., 157/2008 Sb., 35/2012 Sb.,
- 157/2003 Sb., o stanovení požadavků pro čerstvé ovoce a zeleninu, zpracované ovoce a zeleninu, suché skořápkové plody, houby, brambory a výrobky z nich, jakož i další způsoby jejich označování, ve znění vyhl. č. 650/2004 Sb., 291/2010 Sb.

Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství,

jak vyplývá ze změn provedených zákony č. 62/2000 Sb., 307/2000 Sb., 128/2003 Sb., 85/2004 Sb., 317/2004 Sb., 94/2005 Sb., 441/2005 Sb., 230/2006 Sb., 409/2006 Sb., 267/2006 Sb., 35/2008 Sb., 95/2008 Sb., 109/2009 Sb., 227/2009 Sb., 291/2009 Sb.

- prováděcí předpisy:

- 479/2009 Sb., o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování některých podpor, ve znění NV č. 369/2010 Sb.,
- 478/2009 Sb., o stanovení některých podmínek pro poskytování podpory na ovoce a zeleninu a výrobky z ovoce, zeleniny a banánů dětem ve vzdělávacích zařízeních,
- 335/2009 Sb., o stanovení druhů krajinných prvků,
- 83/2009 Sb., o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování přímých podpor, některých podpor v rámci společné organizace trhu s vínem a některých podpor PRV, a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění NV č. 480/2009 Sb.,
- 318/2008 Sb., o provádění některých opatření společné organizace trhu s ovocem a zeleninou, účinnost od 1. 9. 2008, ve znění NV č. 215/2010 Sb. a 309/2012 Sb. (ruší NV č. 247/2004 Sb.),
- 112/2008 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování národních doplňkových plateb přímým podporám, ve znění NV č. 480/2009 Sb., 86/2010 Sb., 107/2012 Sb.,
- 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění NV č. 114/2008 Sb., 45/2009 Sb., 83/2009 Sb., 78/2010 Sb., 112/2010 Sb., 369/2010 Sb., 282/2011 Sb., 61/2012 Sb., 263/2012 Sb.,
- 75/2007 Sb., o podmínkách poskytování plateb za přírodní znevýhodnění v horských oblastech, oblastech s jinými znevýhodněními a v oblastech Natura 2000 na zemědělské půdě, ve znění NV č. 113/2008 Sb., 83/2009 Sb., 111/2010 Sb., 369/2010 Sb., 372/2010 Sb., 283/2011 Sb.,
- 47/2007 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování jednotné platby na plochu zemědělské půdy a některých podmínek poskytování informací o zpracování zemědělských výrobků, pocházejících z půdy uvedené do klidu, ve znění NV č. 83/2009 Sb., 480/2009 Sb., 369/2010 Sb.,

- 257/2006 Sb., kterým se mění NV č. 181/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek provádění společných organizací trhu, pokud jde o systém poskytování subvencí při vývozu pro zemědělské výrobky a zpracované zemědělské výrobky, ve znění NV. č. 99/2005 Sb.,
- 88/2006 Sb., o způsobu a rozsahu vyžadování údajů o ovocných sadech obhospodařovaných v režimu intenzivního ovocnářství,
- 82/2006 Sb., o stanovení dalších údajů evidovaných u půdního bloku nebo u dílu půdního bloku v evidenci využití zemědělské půdy, ve znění NV č. 336/2009 Sb.,
- 69/2005 Sb., o stanovení podmínek pro poskytování dotace v souvislosti s předčasným ukončením provozování zemědělské činnosti u zemědělského podnikatele, ve znění NV č. 512/2006 Sb., 96/2008 Sb.
- 242/2004 Sb., o podmínkách provádění opatření na podporu rozvoje mimoprodukčních funkcí zemědělství spočívajících v ochraně složek životního prostředí (o provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění NV č. 542/2004 Sb., 119/2005 Sb., 515/2005 Sb., 351/2006 Sb., 81/2007 Sb., 99/2008 Sb.),
- 241/2004 Sb., o podmínkách provádění pomoci méně příznivým oblastem a oblastem s ekologickými omezeními, ve znění NV č. 121/2005 Sb., 510/2005 Sb.,
- 159/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek poskytování a propadnutí záruk pro zemědělské výrobky,
- 505/2000 Sb., o stanovení podpůrných programů k podpoře mimoprodukčních funkcí zemědělství, ve znění NV č. 500/2001 Sb. a 203/2004 Sb.

Zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zák. č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

- prováděcí předpisy:
16/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ekologickém zemědělství.

Zákon č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy a o její nápravě a o změně některých zákonů (ve znění zák. č. 227/2009 Sb., 281/2009 Sb., 85/2012 Sb.),

- prováděcí předpisy:
295/2011 Sb., o způsobu hodnocení rizik ekologické újmy a bližších podmínkách finančního zajištění,
17/2009 Sb., o zjišťování a nápravě ekologické újmy na půdě.

Zákon č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejich zneužití.

Zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči, ve znění zákonů č. 626/2004 S., 444/2005 Sb., 131/2006 Sb., 189/2008 Sb., 249/2008 Sb., 291/2009 Sb., 490/2009 Sb., 227/2009 Sb., 281/2009 Sb., 102/2010 Sb., 245/2011 Sb., 199/2012 Sb.),

- prováděcí předpisy:
327/2012 Sb., o ochraně včel, zvěře, vodních organismů a dalších necílových organismů při použití přípravků na ochranu rostlin (ruší vyhl. č. 327/2004 Sb. a 33/2012 Sb.),
207/2012 Sb., o profesionálních zařízeních pro aplikaci přípravků a o změně vyhl. č. 384/2011 Sb. (ruší vyhl. 334/2004 Sb. a 147/2009 Sb.),
206/2012 Sb., o odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky (ruší vyhl. č. 333/2004 Sb.),
205/2012 Sb., o obecných zásadách integrované ochrany rostlin (účinnost od 1. 1. 2014),
204/2012 Sb., o technických požadavcích pro pověření referenční laboratoře,

- 32/2012 Sb., o přípravcích a dalších prostředcích na ochranu rostlin, ve znění vyhl. č. 326/2012 Sb.,
- 215/2008 Sb., o opatřeních proti zavlečení a rozšiřování škodlivých organismů rostlin a rostlinných produktů, ve znění vyhl. č. 159/2009 Sb. a 76/2010 Sb., (ruší vyhl. č. 662/2004 Sb., 330/2004 Sb., 247/2005 Sb., 244/2006 Sb. a 493/2006 Sb.),
- 328/2004 Sb., o evidenci výskytu a hubení škodlivých organismů ve skladech rostlinných produktů a o způsobu zjišťování a regulace jejich výskytu v zemědělských veřejných skladech a skladech SZIF, ve znění vyhl. č. 380/2011 Sb. a 328/2012 Sb.

Zákon č. 408/2000 Sb., o ochraně práv k odrůdám rostlin a o změně zákona č. 92/1996 Sb., o odrůdách, osivu a sadbě pěstovaných rostlin, ve znění zákonů č. 147/2002 Sb., 149/2002 Sb., 219/2003 Sb., 554/2005 Sb., 377/2005 Sb., 444/2005 Sb., 184/2008 Sb., 227/2009 Sb., 281/2009 Sb.

Zákon č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin, jak vyplývá ze změn provedených zákonem č. 444/2005 Sb., 178/2006 Sb. a 299/2007 Sb., 96/2009 Sb., 223/2009 Sb., 227/2009 Sb., 281/2009 Sb., 300/2009 Sb., 331/2010 Sb., 54/2012 Sb.,

- prováděcí předpisy:

- 129/2012 Sb., o podrobnostech uvádění osiva a sadby pěstovaných rostlin do oběhu (ruší vyhl. č. 369/2009, 298/2012 Sb., 168/2011 Sb.),
- 61/2011 Sb., o stanovení požadavků na odběr vzorků, postupy a metody zkoušení osiva a sadby, (ruší vyhl. č. 206/2004 Sb., 581/2006 Sb.),
- 378/2010 Sb., o stanovení druhového seznamu pěstovaných rostlin,
- 332/2006 Sb., o množitelských porostech a rozmnožovacím materiálu chmele, révy, ovocných rodů a druhů a okrasných druhů a jeho uvádění do oběhu (ruší vyhl. č. 147/2004 Sb.),
- 449/2006 Sb., o stanovení metodik zkoušek odlišnosti, uniformity, stálosti a užitné hodnoty odrůd, ve znění vyhl. č. 125/2007 Sb. a 320/2007 Sb., 11/2009 Sb., 446/2009 Sb., 389/2010 Sb., 404/2011 Sb.,

Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů,

- prováděcí předpisy:

- 124/2006 Sb., kterou se ruší vyhl. č. 95/2006 Sb., o stanovení seznamu odpadů, na které se vztahuje postup podle § 55 odst. 2 zákona č. 185/2001 Sb.,
- 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady (změna vyhl. č. 41/2005 Sb., 294/2005 Sb., 341/2008 Sb., 351/2008 Sb., 478/2008 Sb., 61/2010 Sb., 170/2010 Sb.),
- 382/2001 Sb., o podmínkách použití upravených kalů na zemědělské půdě (změna vyhl. č. 504/2004 Sb.),
- 381/2001 Sb., o stanovení Katalogu odpadů, Seznamu nebezpečných odpadů (změna vyhl. č. 503/2004 Sb. a 168/2007 Sb., 374/2008 Sb.),
- 376/2001 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů (změna vyhl. č. 502/2004 Sb.).

Zákon č. 156/1998 Sb., zákon o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd, ve znění pozdějších předpisů,

- prováděcí předpisy:

- 257/2009 Sb., o používání sedimentů na zemědělské půdě,

474/2000 Sb., o stanovení požadavků na hnojiva ve znění vyhl. č. 401/2004 Sb., 209/2005, 271/2009 Sb.,
274/1998 Sb., o skladování a způsobu používání hnojiv, ve znění vyhl. č. 399/2004 Sb., 476/2000 Sb., 473/2002 Sb., 91/2007 Sb., 353/2009 Sb.,
275/1998 Sb., o agrochemickém zkoušení zemědělských půd a zjišťování půdních vlastností lesních pozemků ve znění vyhl. č. 477/2000 Sb., 400/2004 Sb.,
273/1998 Sb., o odběrech a chemických rozborech vzorků hnojiv ve znění vyhl. č. 475/2000 Sb.

Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech, ve znění pozdějších předpisů

- prováděcí předpisy:
641/2004 Sb., o rozsahu a způsobu vedení evidence obalů a ohlašování údajů z této evidence,
116/2002 Sb., o způsobu označování vratných zálohovaných obalů.

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a jeho prováděcí předpisy.

Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší (ruší zákon č. 86/2002 Sb. a jeho prováděcí předpisy),

Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění zák. č. 123/1998 Sb., 100/2001 Sb.

Zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (jak vyplývá ze změn provedených zákonem č. 521/2002 Sb., 437/2004 Sb., 695/2004 Sb., 444/2005 Sb., 222/2006 Sb., 25/2008 Sb., 227/2009 Sb., 281/2009 Sb.), a jeho prováděcí předpisy.

Zákon č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejich zneužití.

Některé další související předpisy právního řádu ČR:

Vyhláška č. 412/2008 Sb., kterou se stanoví seznam katastrálních území s přiřazenými průměrnými základními cenami zemědělských pozemků, ve znění vyhl. č. 427/2009 Sb., 340/2010 Sb. a 358/2011 Sb.

Nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností podle zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění zákona č. 130/2008 Sb., ve znění NV č. 288/2010 Sb.

Zákon ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, a jeho prováděcí předpisy.

Zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, ve znění zákona č. 121/2000 Sb., 237/2004 Sb., 257/2004 Sb., 296/2007 Sb., 188/2011 Sb.,

- prováděcí předpisy:
3/2008 Sb., o provedení některých ustanovení zákona č. 151/1997 Sb. (změna vyhl. č. 456/2008 Sb., 460/2009 Sb., 364/2010 Sb., 387/2011 Sb.).

8. Kontrola jakosti ovoce a ovocných výrobků

a) Výsledky kontroly jakosti a zdravotní nezávadnosti čerstvého ovoce v roce 2011

K hodnocení jakosti čerstvého ovoce se používají zejména zákony č. 110/1997 Sb. a 146/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a dále nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 852/2004 a 178/2002 a rovněž nařízení Komise (EU) č. 543/2011, v platném znění.

V roce 2011 provedli inspektoři Státní zemědělské a potravinářské inspekce (SZPI) u 200 kontrolovaných osob celkem 661 kontrol zaměřených na jakost a označování čerstvého ovoce. V rámci těchto kontrol bylo v tržní síti zkontrolováno 1 171 šarží čerstvého ovoce, což je o 84 šarží méně než v předchozím roce, z nichž u 331 vzorků nebyly dodrženy minimální požadavky na jakost nebo byly zjištěny nedostatky v označování. Z celkového počtu odebraných vzorků čerstvého ovoce pocházelo 857 vzorků z dovozu (zahrnuje jak státy EU, tak i třetí země). Největší podíl nevyhovujících vzorků dle země jejich původu představovaly vzorky původem ze států EU (40,5 %), dále ze třetích zemí (17,2 %) a z ČR (10,9 %), podíl nevyhovujících vzorků s nedeklarovaným původem byl 31,4 %.

Nejvíce nedostatků bylo, stejně jako v předchozím roce, zjištěno u bobulového a citrusového ovoce, kdy u citrusového ovoce téměř 50 % odebraných vzorků nevyhovělo z hlediska požadavků na jakost, zdravotní bezpečnost nebo označování. Kontroly byly prováděny především v maloobchodě (71,6 % odebraných vzorků) a ve velkoobchodech (20,8 %). Nedostatky byly zjišťovány výhradně v maloobchodě (jsou zahrnuty jak specializované prodejny ovoce a zeleniny, tak i všechny obchody uvádějící do oběhu čerstvé ovoce, tedy i supermarkety), kdy více než 42 % odebraných vzorků bylo hodnoceno jako nevyhovující. Ve velkoobchodech a ve výrobě bylo zjištění nevyhovujících vzorků minimální.

Nejčastějším důvodem nevyhovujícího stavu hodnoceného čerstvého ovoce bylo nedodržení minimálních požadavků na jakost, vyplývající z NK č. 543/2011, kdy plody vykazovaly známky napadení hnilobou nebo plísní. Následovaly nedostatky v označování, zejména chyběly údaje s uvedením země původu, dále pak deklarace odrůdy a třídy jakosti. Dalším porušením bylo odlišné označení země původu na obale produktu a na informační tabuli pro spotřebitele umístěné nad tímto produktem. Rovněž bylo zjištěno namrzlé ovoce, ve 14 případech skutečná hmotnost baleného ovoce neodpovídala hmotnosti deklarované na jeho obale.

Počet kontrolovaných šarží ovoce v roce 2011 dle místa kontroly

Skupina komodit	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Ostatní		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Jádrové	73	0,0	256	31,6	109	1,8	1	0,0	439	18,9
Peckové	6	0,0	110	23,6	33	0,0	0	0,0	149	17,4
Bobulové	1	0,0	171	44,4	34	0,0	1	0,0	207	36,7
Citrusové	1	0,0	191	55,0	34	0,0	0	0,0	226	46,5
Tropické	6	0,0	106	34,0	33	9,1	1	0,0	146	26,7
Subtropické	0	0,0	4	50,0	0	0,0	0	0,0	4	50,0
CELKEM	87	0,0	838	38,9	243	2,1	3	0,0	1 171	28,3
Původ zboží										
ČR	77	0,0	152	23,7	84	0,0	1	0,0	314	11,5
Třetí země	5	0,0	171	33,3	63	0,0	2	0,0	241	23,8
EU mimo ČR	3	0,0	401	32,2	95	5,3	0	0,0	499	26,9
Neuveden	2	0,0	114	91,2	1	0,0	0	0,0	117	88,9

Pramen: SZPI

Analýzy na přítomnost cizorodých látek (dle NK (ES) č. 1881/2006, v platném znění, maximální limity reziduí stanovuje nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 396/2005, ve znění NK č. 149/2008) byly provedeny u celkem 358 vzorků čerstvého ovoce, požadavkům právních předpisů nevyhověly 2 vzorky. Jednalo se o vzorek broskví původem ze Španělska, u kterého bylo zjištěno nadlimitní množství účinné látky phosmet. Druhým vzorkem byla papája původem z Ekvádoru s nadlimitním množstvím účinné látky methomylu.

Výsledky rozborů šarží ovoce z laboratoří a z hodnocení na místě v roce 2011

Skupina komodit	Počet vzorků									
	analytika		mikrobiologie		cizorodé látky		senzorika		značení	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Jádrové	38	0,0	78	6,4	112	0,0	295	11,5	278	20,0
Peckové	11	0,0	32	15,6	55	1,8	84	22,6	63	4,8
Bobulové	22	4,5	38	28,9	65	0,0	120	47,5	82	15,9
Citrusové	28	39,3	50	32,0	64	0,0	112	40,5	86	43,5
Tropické	25	20,0	27	11,1	62	1,6	63	42,9	46	23,9
Subtropické	1	0,0	1	0,0	0	-	2	50,0	2	50,0
Celkem	125	13,6	226	17,7	358	0,6	675	27,1	556	21,6

Pramen: SZPI

• Skořápkové ovoce

V případě skořápkových plodů (především mandlí, arašídů, pistácií, lískových, vlašských, kešu, makadamia a pekanových ořechů) bylo v tržní síti provedeno celkem 189 kontrol u 70 osob. Požadavky na jakost, zdravotní bezpečnost a označování byly hodnoceny u 271 vzorků skořápkových plodů, z nichž 56 nevyhovělo. Vzorky původem z ČR představovaly 37,5 % z celkového počtu nevyhovujících vzorků, z EU 35,7 % a vzorky ze třetích zemí 16,1 %.

Počet kontrolovaných šarží skořápkového ovoce v roce 2011 dle místa kontroly

Ukazatel	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Ostatní		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Celkem	26	19,2	217	20,8	28	21,4	0	-	271	20,7
Původ zboží										
ČR	18	16,7	101	14,9	9	33,3	0	-	128	16,4
Třetí země	8	25,0	14	42,9	9	11,1	0	-	31	29,0
EU mimo ČR	0	-	85	22,6	3	33,3	0	-	88	23,0
Neuveden	0	-	17	29,4	7	14,3	0	-	24	25,0

Pramen: SZPI

Nejvíce vzorků nevyhovělo z důvodu porušení smyslových požadavků, kdy byla u skořápkových plodů zjišťována netypická chuť, vůně a barva. Dále to byl výskyt škůdců a stop po jejich činnosti. V případě nesprávného označování nejčastějším důvodem bylo neuvedení data minimální trvanlivosti na obale, údaje na obale nebyly uvedeny v českém jazyce. U směsi ořechů nebyla ve složení potraviny uvedena alergenní složka.

Na přítomnost cizorodých látek bylo odebráno a analyzováno celkem 92 vzorků. S výjimkou jednoho vzorku byly všechny vzorky skořápkových plodů vyšetřeny na přítomnost aflatoxinů B1, B2, G1 a G2. U devíti vzorků pistácií a jednoho vzorku lískových jader a para ořechů byl překročen limit pro obsah aflatoxinu B1 a sumu aflatoxinů B1, B2, G1 a G2.

Výsledky rozborů šarží skořápkového ovoce z laboratoří v roce 2011

Ukazatel	Počet vzorků									
	analytika		mikrobiologie		cizorodé látky		senzorika		značení	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Celkem	18	5,6	106	1,9	92	12,0	171	18,7	44	20,5

Pramen: SZPI

V souladu s požadavky NK (ES) č. 1152/2009, kterým se stanoví zvláštní podmínky dovozu některých potravin z některých třetích zemí v důsledku rizika kontaminace aflatoxiny, v platném znění, a NK (ES) č. 669/2009, kterým se provádí nařízení EP a ER (ES) č. 882/2004, pokud jde o zesílené úřední kontroly dovozu některých krmiv a potravin jiného než živočišného původu, v platném znění, bylo v roce 2011 zkontrolováno celkem 123 zásilek mandlí z USA, 10 zásilek lískových ořechů a jednu zásilku pistácií z Turecka. V 19 případech byl proveden odběr a analýza na přítomnost aflatoxinů. U jedné zásilky mandlí z USA byl překročený limit pro aflatoxin B1 a sumu aflatoxinů B1, B2, G1 a G2. Zásilka nebyla propuštěna do volné oběhu.

• Certifikace čerstvého ovoce v roce 2011

V prvním pololetí roku 2011 prováděla SZPI certifikaci čerstvého ovoce a zeleniny dle **nařízení Komise (ES) č. 1580/2007**, v platném znění, které bylo v polovině roku 2011 nahrazeno **nařízením Komise (EU) č. 543/2011**.

Certifikace čerstvého ovoce a zeleniny je prováděna pouze při jejich dovozu či vývozu **ze třetích zemí**. Jedná se o kontrolu shody těchto produktů s obchodními normami Unie. Inspektoři SZPI kontrolují jakost i označování produktů dle požadavků stanovených v jednotlivých obchodních normách.

Osoba, která dováží nebo vyváží čerstvé ovoce a zeleninu (včetně čerstvých pěstovaných hub a skořápkových plodů) do/ze třetích zemí je povinna tuto skutečnost nahlásit na příslušný inspektorát SZPI. Bez platného osvědčení o shodě není možné danou šarží propustit do volného oběhu. Vydávání osvědčení o shodě s obchodními normami Unie pro čerstvé ovoce a zeleninu je prováděno podle zákona č. 146/2002 Sb., o SZPI, ve znění pozdějších předpisů.

V roce 2011 vystavili inspektoři SZPI celkem 112 certifikátů při dovozu čerstvého ovoce a zeleniny určené k přímé spotřebě. Při vývozu čerstvého ovoce a zeleniny určené k přímé spotřebě nebyla certifikace prováděna.

b) Výsledky kontroly jakosti a zdravotní nezávadnosti čerstvého ovoce v I. pololetí roku 2012

V prvním pololetí roku 2012 bylo u 125 kontrolovaných osob provedeno celkem 354 kontrol zaměřených na jakost, zdravotní bezpečnost a označování, přičemž bylo odebráno celkem 594 vzorků čerstvého ovoce. Jako nevyhovující bylo vyhodnoceno 198 z nich, přičemž nejvyšší podíl nevyhovujících vzorků představovalo ovoce původem ze zemí EU (38,9 %), ze třetích zemí (28,3 %) a z ČR (7,1 %).

Počet kontrolovaných šarží ovoce v I. pololetí roku 2012 dle místa kontroly

Ovoce	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Ostatní		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Jádrové	37	0,0	128	38,4	44	0,0	0	-	209	23,5
Peckové	1	100,0	28	43,5	8	0,0	0	-	37	40,7
Bobulové	3	33,3	114	51,4	13	0,0	0	-	130	46,7
Citrusové	0	-	90	48,9	29	10,3	0	-	119	39,5
Tropické	2	0,0	76	46,7	18	0,0	1	0,0	97	36,5
Subtropické	0	-	2	50,0	0	-	0	-	2	50,0
CELKEM	43	4,8	438	45,7	112	2,9	1	0,0	594	34,9
Původ zboží										
ČR	38	0,0	59	24,1	6	0,0	0	-	103	13,9
Třetí země	2	0,0	117	50,9	29	0,0	0	-	148	40,0
EU mimo ČR	0	-	187	41,3	77	4,3	1	0,0	265	30,9
Neuveden	3	66,7	75	65,3	0	-	0	-	78	65,4

Pramen: SZPI

Nejčastějším nedostatkem bylo nesplnění minimálních požadavků na jakost, kdy byly zjišťovány plody napadené hnilobou, u kterých byla přítomna plíseň. Dále plody s otlaky zasahující do dužniny, plody měkké, svařené. Z hlediska označování na obalech byly zjištěny nedostatky týkající se neuvedení údajů o zemi původu, u některých vzorků i název odrůdy a třída jakosti. V několika případech se označení země původu na obale produktu lišilo s označením na informační tabuli pro spotřebitele, čímž došlo k uvádění spotřebitele v omyl.

Výsledky rozborů šarží ovoce z laboratoří a z hodnocení na místě v I. pololetí roku 2012

Ovoce	Počet vzorků									
	analytika		mikrobiologie		cizorodé látky		senzorika		značení	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Jádrové	30	0,0	29	17,2	49	0,0	140	22,9	98	18,4
Peckové	0	-	9	11,1	6	0,0	17	35,3	11	36,4
Bobulové	6	16,7	17	35,3	29	0,0	85	61,2	36	19,4
Citrusové	6	33,3	20	40,0	40	0,0	70	42,9	48	37,5
Tropické	6	50,0	13	15,4	37	0,0	55	47,3	32	28,1
Subtropické	1	100,0	0	-	1	0,0	0	-	1	100,0
Celkem	49	14,3	88	25,0	162	0,0	367	39,8	226	25,2

Pramen: SZPI

• Skořápkové ovoce

V I. pololetí 2012 bylo provedeno 85 kontrol u skořápkového ovoce, bylo odebráno celkem 118 šarží, z toho 23 vzorků nevyhovělo požadavkům právních předpisů.

Počet kontrolovaných šarží skořápkového ovoce v I. pololetí 2012 dle místa kontroly

Ukazatel	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Ostatní		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Celkem	15	20,0	91	22,0	12	0,0	0	-	118	19,5
Původ zboží										
ČR	15	20,0	23	17,4	5	0,0	0	-	43	16,3
Třetí země	0	-	15	40,0	3	0,0	0	-	18	33,3
EU mimo ČR	0	-	42	14,3	2	0,0	0	-	44	13,6
Neuveden	0	-	11	36,4	2	0,0	0	-	13	30,8

Pramen: SZPI

Častým nedostatkem u nevyhovujících vzorků bylo zjištění přítomnosti plísní na povrchu nebo uvnitř jader. Dále nedodržení smyslových požadavků, kdy jádra ořechů vykazovala netypickou chuť a vůni nebo napadení nebo přítomnost škůdců.

Výsledky rozborů šarží skořápkového ovoce z laboratoří v I. pololetí 2012

Ukazatel	Počet vzorků									
	analytika		mikrobiologie		cizorodé látky		senzorika		značení	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Celkem	2	0,0	40	10,0	40	2,5	67	23,9	13	38,5

Pramen: SZPI

Analýzy na přítomnost aflatoxinů byly provedeny u 40 vzorků, maximální limit pro sumu aflatoxinů B1, B2, G1 a G2 byl překročen u vzorku pistácií původem z Íránu.

V souladu s požadavky NK (ES) č. 1152/2009, kterým se stanoví zvláštní podmínky dovozu některých potravin z některých třetích zemí v důsledku rizika kontaminace aflatoxiny, a NK (ES) č. 669/2009, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004, pokud jde o zesílené úřední kontroly dovozu některých krmiv a potravin jiného než živočišného původu bylo v I. pololetí 2012 zkontrolováno 50 zásilek skořápkových plodů, a to dvě zásilky arašídů původem z Číny, 9 zásilek lískových ořechů z Turecka a 39 zásilek mandlí z USA. Devět vzorků bylo podrobeno analýze na přítomnost aflatoxinů, všechny zásilky byly z pohledu přítomnosti aflatoxinů hodnoceny jako vyhovující.

c) Výsledky kontroly zdravotní nezávadnosti a jakosti zpracovaného ovoce v roce 2011

V roce 2011 bylo inspektory SZPI zkontrolováno celkem 441 vzorků, tj. o 8,5 % méně oproti roku 2010. Jako nevyhovujících bylo vyhodnoceno 80 vzorků, tj. 18,1 % (z toho 7 tuzemských). K nejproblematictější náležela skupina sušeného ovoce a ovocných pomazánek.

Porovnáním výsledků kontroly zdravotní nezávadnosti, jakosti a označování u vzorků kontrolovaných ve výrobě, velkoobchodech a maloobchodech lze konstatovat, že četnost závad byla nejvyšší ve velkoobchodní síti.

Počet kontrolovaných vzorků zpracovaného ovoce za rok 2011

Původ zboží	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Jiné*		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
ČR	18	11,1	32	15,6	4	0,0	0	0,0	54	13,0
Jiný než ČR	62	6,5	286	20,6	39	25,6	0	0,0	387	18,9
Celkem	80	7,5	318	20,1	43	23,3	0	0,0	441	18,1

Pramen: SZPI

Poznámka: * restaurace, přeprava, suroviny

Kontrola zpracovaného ovoce byla zaměřena na kontrolu chemických požadavků na zdravotní nezávadnost (**podle vyhlášek č. 4/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a č. 299/2012 Sb.**). Jako nevyhovující z hlediska cizorodých látek byl vyhodnocen 1 vzorek džemu, 1 vzorek kompotu a 2 vzorky proslazeného ovoce z důvodu obsahu nedeklarovaného barviva. Dále 2 vzorky proslazeného ovoce a 2 vzorky sušeného ovoce, u kterých byl zjištěn nadlimitní obsah oxidu siřičitého, o 1 vzorek sušeného ovoce s nadlimitním obsahem kyseliny sorbové, o 2 vzorky sušeného ovoce, u nichž byl zjištěn nadlimitní obsah aflatoxinů.

Z hlediska mikrobiologických požadavků ve znaku plísňě okem viditelné nevyhověly 2 vzorky sušeného a proslazeného ovoce. Nesplnění jakostních požadavků (podle vyhlášky č. 157/2003 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášky č. 113/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů) spočívalo ve zjištění nižšího obsahu ovocného podílu u 14 ovocných pomazánek a dále jednoho vzorku kompotu z důvodu nižší refraktometrické sušiny.

Senzorickému hodnocení nevyhovělo 21 vzorků zpracovaného ovoce. Byla zjištěna neodpovídající konzistence, vzhled nebo chuť zejména u sušeného a proslazeného ovoce. Mezi nedostatky z hlediska označování patřilo nesprávné označení celkem 32 vzorků zpracovaného ovoce.

Z dalších zjištěných nedostatků stojí za zmínku nedodržení podmínek skladování (zejména nevhodná skladovací teplota) u 2 vzorků upraveného chlazeného čerstvého ovoce. U několika vzorků zpracovaného ovoce byl zjištěn poškozený obal.

Výsledky rozborů zpracovaného ovoce z laboratoří a z hodnocení na místě v roce 2011

Ukazatel	Počet vzorků									
	analytika		mikrobiologie		cizorodé látky		senzorika		označování	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Zpracované ovoce	89	15,7	63	3,2	285	4,6	124	19,4	55	65,5

Pramen: SZPI

d) Výsledky kontroly zdravotní nezávadnosti a jakosti zpracovaného ovoce za I. pololetí roku 2012

V průběhu I. pololetí 2012 bylo inspektory SZPI zkontrolováno celkem 196 vzorků, tj. o 11 % méně v porovnání se stejným obdobím roku 2011. Nevyhovělo celkem 29 vzorků, z toho 2 tuzemské. Z hlediska jednotlivých skupin bylo zjištěno nejvíce závad u ovoce sušeného. Porovnáním výsledků kontroly zdravotní nezávadnosti, jakosti a označování u vzorků bylo nejvíce závad shledáno v maloobchodní síti.

Počet kontrolovaných vzorků zpracovaného ovoce za I. pololetí roku 2012

Původ zboží	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Jiné*		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
ČR	14	0,0	8	25,0	0	0,0	0	0,0	22	9,1
Jiný než ČR	21	4,8	113	23,9	17	23,1	1	100,0	152	21,3
Celkem	35	2,9	121	24,0	17	23,1	1	100,0	174	19,5

Pramen: SZPI

Poznámka: * restaurace, přeprava, suroviny

Z hlediska kontaminujících látek všechny vzorky, kontrolované na chemické požadavky na zdravotní nezávadnost, vyhověly. Porušení mikrobiologických ukazatelů spočívalo ve zjištění plísňí viditelných pouhým okem u jednoho vzorku sušeného ovoce. Jakostním požadavkům nevyhověl 1 vzorek ovocné pomazánky, u níž byl zjištěn nižší obsah ovocné složky.

Při senzorickém hodnocení byla zjištěna neodpovídající konzistence, vzhled nebo chuť u 9 vzorků sušeného nebo proslazeného ovoce. Častá byla zároveň i přítomnost škůdců – roztočů. Dále senzoričky neodpovídal 1 vzorek upraveného chlazeného ovoce a 2 vzorky zmrazeného ovoce. Z hlediska označování nevyhovělo celkem 9 vzorků zpracovaného ovoce, zejména z důvodu absence údajů v českém jazyce.

Z dalších zjištěných nedostatků stojí za zmínku nedodržení podmínek uchování u 1 vzorku sušeného ovoce a dále poškozený obal u 6 vzorků sušeného či proslazeného ovoce..

Výsledky rozborů zpracovaného ovoce z laboratoří a z hodnocení na místě v I. pololetí roku 2012

Ukazatel	Počet vzorků									
	analytika		mikrobiologie		cizorodé látky		senzorika		označování	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Zpracované ovoce	26	7,7	28	3,6	67	0,0	67	26,9	19	47,4

Pramen: SZPI

SVĚTOVÝ TRH

Světová produkce jablek má s menšími ročními výkyvy trvalý trend růstu. V posledních letech se produkce jablek pohybuje zhruba v rozmezí 64 – 71 mil. t, některé prognózy uvádějí, že do roku 2020 vzroste o dalších 24 – 26 % a bude dosahovat cca 90 mil. t

Produkce jablek ve vybraných zemích mimo EU (tis. t)

Země	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 (odhad)	2012/2011 %
Bělorusko	400	300	240	250	150	180	171	-5
Ukrajina	536	755	719	853	1 047	1 054	1 096	+4
Rusko	1 619	2 333	1 467	1 775	1 233	1 500	1 622	+8
Chorvatsko	48	40	48	75	95	88	59	-33
Kanada	429	423	322	404	383	398	268	-33
USA	4 456	4 123	4 370	4 403	4 220	4 273	3 639	-15
Čína	26 066	27 866	28 500	33 000	30 000	33 000	33 500	+2
Švýcarsko	99	155	136	167	127	155	138	-11
Turecko	2 600	2 400	2 457	2 518	2 402	2 432	2 365	-3

Pramen: WAPA, Prognosfruit 2012

Produkce jablek je v zemích jižní hemisféry celkem stabilní a v posledních letech se pohybuje kolem 5,2 mil. t. V roce 2011 byla sklizeň jablek oproti původním odhadům vyšší, v porovnání s rokem 2010 činil nárůst 7 % a produkce dosáhla objemu 5,6 mil. t jablek.

Produkce jablek v zemích jižní hemisféry (tis. t)

Země	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 (odhad)	2012/2011 %
Argentina	1 051	1 047	980	933	800	1 048	869	-17
Austrálie	276	271	265	267	259	264	298	+13
Brazílie	759	993	983	1 053	1 226	1 250	1 187	-5
Chile	1 644	1 732	1 770	1 811	1 755	1 784	1 821	+2
Nový Zéland	392	427	434	466	448	513	502	-2
Jižní Afrika	637	689	749	747	775	780	181	-
Celkem	4 758	5 158	5 182	5 276	5 264	5 639	5 457	-3

Pramen: WAPA, Prognosfruit 2012

Produkce ovoce v zemích EU

Produkce ovoce v EU se v roce 2011 v porovnání s předchozím rokem zvýšila. V zemích EU 15 meziročně vzrostla o téměř 6 % na 30,6 mil. t, zatímco v nových členských zemích došlo k poklesu o 6 % a celková sklizeň ovoce dosáhla přibližně 6,0 mil. t.

Produkce ovoce v zemích EU (mil. t)

Ukazatel	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
EU 15	30,1	32,4	31,8	32,6	31,4	32,0	31,5	29,0	30,6
EU 12	7,5	7,7	6,6	7,0	4,7	7,8	7,5	6,4	6,0
EU 27	37,6	40,1	38,4	39,6	36,1	39,8	39,0	35,4	36,6

Pramen: Rynek owoców i warzyw, Polsko 2011

Zahraniční obchod EU s čerstvým ovocem (tis. t)

Ukazatel	2006	2007	2008	2009	2010	I-IV 2010	I-IV/2011
Export	18 053	19 061	19 372	19 250	20 164	9 815	9 791
- vnitřní	15 639	16 372	16 808	16 339	16 859	8 044	8 006
- vnější	2 414	2 686	2 564	2 911	3 305	1 771	1 785
Hlavní exportéři							
Španělsko	5 172	5 212	5 089	5 337	5 164	2 584	2 799
Itálie	2 261	2 382	2 310	2 304	2 304	943	904
Import	27 159	28 587	29 155	27 821	28 186	14 112	14 026
- vnitřní	15 527	16 081	16 267	15 894	16 313	7 840	7 903
- - vnější	11 632	12 506	12 888	11 927	11 873	6 272	6 123
Hlavní importéři							
Německo	4 310	4 327	4 239	4 282	4 490	2 022	2 035
Francie	2 180	2 231	2 260	2 392	2 324	1 221	1 078

Pramen: Rynek owoców i warzyw, Polsko 2011

Španělsko, Itálie, Řecko a Francie, jako nejvýznamnější **producenti broskví, nektarinek a meruněk** v Evropě, očekávají nadprůměrnou sklizeň. Extrémní mrazy v únoru 2012, které udeřily v jižní Evropě, neměly skoro žádný vliv na broskvoně a nektarinky. Vyskytly se však výjimky, např. na jihu Španělska a v Itálii v oblasti Piemontu, kde v tuto dobu kvetly rané odrůdy, byly výsadby těmito mrazy poškozeny. V celkovém úhrnu nejsou však tyto výpadky patrné. V celé jižní Evropě dosáhne produkce rekordní výše cca 3,7 mil. t broskví a nektarinek a 593 tis. t meruněk. Podle odhadů by měla být nabídka konzumních broskví 1,4 mil. t a broskví na zpracování 0,7 mil. t.

Produkce jádrového ovoce v zemích EU

Nejen Česká republika, ale i ostatní státy Evropy se v posledních letech potýkají s netypickými rozměry počasí, které negativně ovlivňují zemědělskou výrobu. V roce 2012 postihly zimní mrazy i oblasti, kde za normálních okolností klesá teplota jen několik stupňů pod nulu. Mrazy v období Velikonoc více méně zasáhly celou Evropu s výjimkou Velké Británie. Zatímco ČR, Španělsko a Portugalsko trpěly do konce května horkým a suchým počasím, v zemích Beneluxu a Velké Británie teplota od doby květu po šest týdnů prakticky nepřekročila 13° C. Po tři měsíce zde přetrvávalo deštivé a chladné počasí, jehož následkem byla znehodnocena sklizeň peckovin.

V porovnání s nízkou sklizní roku 2010 vykazala celková sklizeň jablek v EU v roce 2011 v objemu 10,7 mil. t 10% nárůst. V roce 2012 produkce jablek však bude pravděpodobně o 9 % nižší v objemu 9,8 mil. t (v porovnání s tříletým průměrem se jedná o 7% pokles). Větší propad produkce jablek odhadují ve státech západní Evropy na rozdíl od států východní Evropy (v Polsku, ČR, Slovensku a Maďarsku), což je však způsobeno nízkou sklizní jablek v předchozím roce. Největší pokles produkce se očekává ve Francii (-32 %), Belgii (-30 %), Španělsku (-24 %), Nizozemsku (-23 %), méně jablek se sklídí rovněž v Rakousku, Slovinsku a Portugalsku.

Tržní produkce jablek v EU podle zemí (tis. t)

Země	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 (odhad)	2012/11 %
Itálie	2 153	2 032	2 071	1 991	2 196	2 164	2 237	2 179	2 293	1 993	-13
Francie	1 728	1 708	1 769	1 584	1 676	1 528	1 651	1 579	1 701	1 151	-32
Německo	818	945	925	948	1 070	1 047	1 071	835	953	933	-2
Španělsko	704	553	701	547	599	528	470	486	507	384	-24
Nizozemsko	385	420	365	337	396	376	402	334	418	320	-23
Belgie	319	356	317	358	358	336	344	288	305	212	-30
Řecko	165	282	265	267	236	231	224	254	305	297	-3
Portugalsko	287	277	252	257	258	245	274	251	265	225	-15
Velká Británie	156	163	192	174	196	201	212	214	226	191	-15
Rakousko	152	163	173	161	193	159	185	169	199	153	-23
Dánsko	25	26	26	27	32	26	24	21	20	18	-10
Švédsko	19	20	21	20	16	18	18	20	17	14	-18
CELKEM EU-15	6 911	6 945	7 077	6 671	7 226	6 855	7 112	6 630	7 209	5 891	-18
Polsko	2 428	2 522	2 200	2 250	1 100	2 831	2 600	1 850	2 500	2 800	+12
Maďarsko	550	668	467	480	203	583	514	488	301	418	+39
ČR ¹⁾	152	164	138	159	113	157	145	103	79	92	+16
Bulharsko*	58	58	71	65	60	56	56	40	43	40	-7
Rumunsko*	811	1 098	439	417	287	459	379	423	412	402	-2
Litva	97	34	130	100	40	74	74	46	49	39	-20
Slovinsko	62	60	58	50	61	60	56	66	73	51	-30
Slovensko ¹⁾	34	31	36	31	10	42	48	32	33	39	+18
Lotyšsko	36	7	38	32	31	34	13	12	8	7	-13
CELKEM	4 233	4 644	3 787	3 760	1 909	4 296	3 885	3 060	3 498	3 888	+11
CELKEM EU-27	11 144	11 589	10 864	10 431	9 135	11 151	10 997	9 690	10 707	9 779	-9

Pramen: WAPA, Prognosfruit 20121

Poznámka: ¹⁾ produkce jablek z intenzivních sadů, * Bulharsko a Rumunsko členy EU od r. 2007

Produkce hrušek v Evropě dosáhla v roce 2011 celkového objemu 2,6 mil. t, což představuje oproti předchozí sezóně 15% nárůst. V roce 2012 se očekává produkce hrušek o 22 % nižší než v předchozím roce (v porovnání s tříletým průměrem se jedná o 17% pokles). Z hlavních producentů hrušek předpokládá vyšší sklizeň pouze Řecko a Velká Británie, v nových členských státech ČR a Maďarsko, v ostatních zemích se jedná spíše o nízkou sklizeň.

Tržní produkce hrušek v EU podle zemí (tis. t)

Země	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 (odhad)	2012/11 %
Itálie	820	838	882	966	922	759	858	680	915	717	-22
Španělsko	641	521	608	535	494	475	429	456	461	349	-24
Francie	191	248	230	246	221	157	202	164	176	124	-30
Portugalsko	90	188	130	175	142	188	198	172	210	179	-15
Belgie	176	231	229	268	287	170	307	285	295	255	-14
Nizozemsko	170	225	200	234	255	172	301	274	336	208	-38
Německo	49	61	53	57	56	38	52	39	47	38	-19
Rakousko	175	124	118	117	176	85	-	-			
Řecko	32	54	56	45	51	51	43	54	36	44	+21
Velká Británie	35	34	27	27	29	23	31	33	32	34	+7
Dánsko	4	5	5	6	6	5	7	6	5	5	-
Švédsko	2	2	2	2	2	1	2	1	2	1	-53
CELKEM EU-15	2 385	2 531	2 540	2 678	2 641	2 124	2 430	2 164	2 515	1 954	-22

pokračování tabulky

Polsko	77	87	65	55	31	40	90	40	55	45	-18
Maďarsko	33	31	40	39	12	40	40	36	21	26	+23
Slovinsko	11	14	8	11	12	9	10	11	7	3	-48
Bulharsko*	6	4	3	2	4	1	1	2	-	-	-
Rumunsko*	104	46	30	24	21	53	24	20	28	26	-8
ČR ¹⁾	2	2	2	2	3	3	6	3	3	6	+103
Slovensko	0	0	0	1	1	1	1	1	1	0	-50
Lotyšsko	11	2	2	2	1	1	0	0	0	0	-
CELKEM	255	200	150	136	85	151	172	113	115	106	-8
CELKEM EU-27	2 640	2 731	2 690	2 814	2 726	2 275	2 602	2 277	2 630	2 060	-22

Pramen: WAPA, Prognosfruit 2012

Poznámka: - údaje nejsou k dispozici, ¹⁾ produkce hrušek z intenzivních sadů, * Bulharsko a Rumunsko členy EU od r. 2007

Produkce ovoce na Slovensku

Celková produkce ovoce v roce 2011 dosáhla 50 732 t, což bylo v porovnání s rokem 2010 o 13,6 % méně. Největší pokles nastal u sklizně angreštu, hrušek, meruněk, jablek a broskví, naopak k výraznému zvýšení došlo u sklizni vlašských ořechů, jedlých kaštanů a rybízu. Produkce ovoce z intenzivních sadů meziročně klesla o 8,3 % a činila 37,2 tis. t.

Dovoz ovoce v roce 2011 byl na téměř stejné úrovni roku předchozího, tj. 253 tis. t. V dovozech dominovalo citrusové ovoce, jablka s hruškami a banány. Dodávky ze zemí EU vzrostly meziročně o 4,6 % na objem 180,7 tis. t a z celkového dovozu čerstvého ovoce představovaly 71% podíl. Nejvýznamnějším dodavatelem byla Itálie, Španělsko a Česká republika.

Vývoz ovoce v roce 2011 vzrostl meziročně o 1,2 % na 49,9 tis. t. Největší podíl vývozu představovala jablka, dále to bylo citrusové ovoce a banány. Záporné saldo zahraničního obchodu se snížilo o 0,7 % na 146 mil. €.

PRODUKCE OVOCE V ČR

Celková výměra ovocných sadů v ČR k 31. 5. 2012 opět klesla oproti předchozímu roku podle ČSÚ o 1 570 ha na 20 769 ha. Největší plochy sadů se nacházejí v kraji Jihomoravském (5 482 ha) a Středočeském (3 876 ha), následuje kraj Královéhradecký (2 518 ha) a Ústecký (1 918 ha).

Přestože průběh první poloviny jara roku 2011 sliboval velmi dobrou úrodu, produkci ovoce negativně ovlivnily třídní květnové mrazy, které zasáhly především oblast severních, východních a západních Čech. Tyto mrazy způsobily místy až 100% škody na úrodě, k poškození v rozsahu 30 – 70 % došlo i v ostatních územích republiky. Kromě kvantitativních škod se na plodech, zejména na jablkách a hruškách, objevovaly následky mrazových poškození ve formě mrazových kroužků, korkovitosti a různých forem rzivosti a deformací plodů. U hrušek byl na plodech zaznamenán také vznik trhlin. Podíl produkce jaderovin vhodných k naskladnění byl výrazně nižší.

Průběh jara byl poměrně suchý a teplý, což sice působilo závažné problémy novým výsadbám ovocných sadů bez možnosti závlahy, ale na druhou stranu byl tlak houbových chorob vlivem suchého počasí velmi slabý (strupovitost). V případě peckovin byl zaznamenán poměrně silný výskyt moniliového úžehu tam, kde byla podceněna ochrana v době květu. Úroda višní byla

negativně ovlivněna také zimními mrazy, které poškodily část květních pupenů. Špatná byla i úroda bobulovin, včetně jahod, které utrpěly následkem jarních mrazů. Sklizeň jablek byla nejhorší od roku 1984.

Celková produkce ovoce v ČR v roce 2011 v objemu 273,9 tis. t byla ještě o 8 % nižší než velmi nízká sklizeň v předchozím roce. Sklizeň ovoce z produkčních sadů meziročně poklesla o 16 % na objem 101,3 tis. t, přičemž k poklesu produkce došlo u většiny ovocných druhů.

Celková sklizeň ovoce v roce 2011			273 926 t		
z toho:					
produkční sady	101 251 t	37 %	extenzivní sady	172 675 t	63 %
- konzumní ovoce	53 480 t	53 %	- pro zpracování	30 973 t	18 %
- pro zpracování	47 504 t	47 %	- samozásobení	80 914 t	47 %
- neuplatněno	267 t	0 %	- neuplatněno	60 788 t	35 %

Rozhodující podíl na celkové produkci ovoce mají v ČR **jablka**, jejichž sklizeň dosáhla v roce 2011 objemu 158,9 tis. t (tzn. meziroční pokles o 18 %) a jejich podíl na celkové produkci ovoce činil 58 %.

Jablka jsou významnou komoditou, jejíž rentabilita je přímo úměrná rentabilitě celého ovocnářství. U konzumních jablek je dlouhodobě vykazována záporná obchodní bilance, která se v posledních letech prohlubuje. Jejich produkce nepokrývá vlastní spotřebu ČR. Na tržbách ovocnářských podniků se ze sklizně roku 2011 podílela jablka 62 %. Tato komodita je u nás přímo ovlivněna produkcí jablek v Polsku, jednoho z nejvýznamnějších producentů jablek v rámci EU.

Situace na trhu ČR s jablky v marketingovém roce 2011/2012 byla ovlivněna především velmi nízkou sklizní z tuzemských produkčních sadů na rozdíl od sklizně jablek v EU-27, která byla naopak mírně nadprůměrná. V ČR se v roce 2011 v produkčních sadech sklídilo jen 79,1 tis. t jablek, což byla historicky nejnižší úroda jablek u nás. Kvalita jablek byla mírně podprůměrná následkem poškození plodů mrazy. Sklizeň na zahrádkách a v extenzivních sadech byla podprůměrná, takže výše samozásobení byla nízká.

V obchodní síti se prodalo meziročně o 31 % konzumních jablek méně a podíl tuzemských jablek na trhu poklesl ze 43 % v sezóně 2010/11 na 30 %, což je historicky nejmenší podíl. Po sklizni bylo zaskladněno cca 26 tis. t konzumních jablek (tj. meziroční pokles o 12 %), jablka byla vyskladňována ve větší míře do konce března, v následujících měsících již jen v malém množství. Tím došlo k výraznému zvýšení dovozů jablek na tuzemský trh. Rentabilita pěstování jablek byla v sezóně 2011/12 kladná jen v několika málo podnicích, které dosáhly alespoň průměrných výnosů. Ceny konzumních jablek zaznamenaly v porovnání s předchozí sezónou mírný nárůst (+2 %) na rozdíl od jablek na zpracování, u kterých cena klesla o 4 %.

Celkový počet stromů, keřů v ČR (ks)

Ovocný druh	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Jabloně	18 525 989	17 527 061	19 005 894	17 901 050	18 170 681	17 643 854	17 254 898
Hrušně	1 315 843	1 525 220	1 634 266	1 673 649	1 966 179	1 939 270	1 962 068
Broskvoně	804 462	1 621 043	1 666 496	1 585 224	1 455 755	1 411 535	1 371 108
Meruňky	1 241 750	1 482 334	1 702 836	1 538 407	1 427 622	1 431 102	1 355 077
Švestky pravé	2 744 211	2 108 304	2 147 824	2 088 158	2 108 979	2 112 688	1 967 008
Třešně	1 299 576	1 390 238	1 476 549	1 440 520	1 474 926	1 395 324	1 412 542
Višně	1 664 457	1 313 368	1 474 347	1 324 433	1 330 671	1 274 480	1 141 322
Ostatní švestky, slívy, renklódy	798 647	1 281 651	1 394 218	1 427 160	1 348 458	1 288 497	1 426 327
Angrešt	2 014 041	1 485 059	1 485 943	1 527 675	1 476 100	1 445 749	1 418 995
Rybíz	10 454 125	8 867 439	10 408 661	9 993 828	9 554 372	9 591 005	9 056 060
Ořešáky vlašské	659 970	780 147	784 910	739 784	701 043	667 461	656 367
POČET CELKEM (bez jahod)	41 523 070	39 381 864	43 181 944	41 239 888	41 014 786	40 200 965	39 021 772
Jahody (ha)	1 862	2 526	2 553	2 467	2 153	1 897	1 814

Pramen: ČSÚ

Poznámka: údaje za zemědělský sektor s dopočtem sektoru domácností

Celková sklizeň ovoce v ČR (t)

Ovocný druh	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Jablka	209 214	263 566	219 259	274 075	258 946	193 552	158 883
Hrušky	11 389	13 542	17 746	17 171	23 947	16 157	17 044
Broskve	4 861	19 750	14 485	11 924	12 705	8 080	8 348
Meruňky	7 147	20 076	15 535	9 002	13 989	6 352	8 116
Švestky pravé	14 187	32 901	19 042	16 427	24 211	14 135	17 382
Třešně	9 094	15 484	16 701	14 369	15 090	9 366	12 570
Višně	12 955	12 433	13 818	10 422	10 612	6 719	9 210
Ostatní švestky, slívy, renklódy	5 981	13 246	14 367	13 494	17 815	9 943	12 039
Angrešt	3 568	2 092	3 087	3 201	3 326	2 837	2 836
Rybíz	15 057	11 730	15 884	17 088	16 259	13 868	13 692
Ořechy vlašské	4 903	9 347	9 563	10 148	9 784	7 112	4 992
OVOCE CELKEM (bez jahod a malin)	298 356	414 167	359 487	397 320	406 683	288 121	265 112
Jahody	7 375	18 205	11 993	12 543	10 812	9 552	8 814

Pramen: ČSÚ

Poznámka: rok 2003- 2010 – údaje za zemědělský sektor s dopočtem sektoru domácností

Výnos ovoce v ČR v kg/strom, keř

Ovocný druh	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Jabloně	11,29	15,04	11,54	15,31	14,25	10,97	9,21
Hrušně	8,66	8,88	10,86	10,26	12,18	8,33	8,69
Broskvoně	6,04	12,18	8,69	7,52	8,73	5,72	6,09
Meruňky	5,76	13,54	9,12	5,85	9,80	4,44	5,99
Švestky pravé	5,17	15,61	8,87	7,87	11,48	6,69	8,84
Třešně	7,00	11,14	11,31	9,97	10,23	6,71	8,90
Višně	7,78	9,47	9,37	7,87	7,97	5,27	8,07
Ostatní švestky, slívy, renklódy	7,49	10,34	10,30	9,46	13,21	7,72	8,44
Angrešt	1,77	1,41	2,08	2,10	2,25	1,96	2,00
Rybíz	1,44	1,32	1,53	1,71	1,70	1,45	1,51
Ořešáky vlašské	7,43	11,98	12,18	13,72	13,96	10,66	7,61
Jahody (t/ha)	3,96	7,21	4,70	5,08	5,02	5,04	4,86

Pramen: ČSÚ

Poznámka: rok 2003 - 2010 – údaje za zemědělský sektor s dopočtem sektoru domácností

Stav ovocných dřevin v ČR v průběhu marketingového roku 2011/12

Průběh zimy 2011/12 byl netypický. Až do poloviny ledna přetrvávalo velmi teplé počasí bez sněhové pokrývky. V nejteplejších oblastech republiky již peckoviny v únoru vystupovaly z dormance, když udeřily dlouhodobé silné mrazy, kdy noční teploty klesaly pod -20°C . V nížinných polohách navíc porosty nebyly chráněné sněhovou pokrývkou. Následkem zimních mrazů byly zejména v nejteplejších polohách poškozené květní pupeny meruněk, třešní, višní a slivoní. Vlivem mrazů a velkých teplotních rozdílů během dne a v noci docházelo poměrně často k praskání kmenů ovocných dřevin.

Přes nepříznivý průběh zimy se na počátku jara zdálo, že úroda bude u většiny ovocných druhů velmi dobrá. V noci z neděle na velikonoční pondělí (9. 4. 2012) však zasáhl republiku velmi silný mráz, kdy teplota klesala až na -9°C . Zasaženy byly především nižší polohy, a to jak v Čechách, tak i na Moravě. Velikonoční mráz prakticky zničil úrodu meruněk a v silněji zasažených oblastech negativně ovlivnil i násadu ostatních peckovin.

Počasí v jarním období bylo poměrně teplé a velmi suché. Vlivem dlouhodobého sucha utrpěly zejména oblasti jižní Moravy značné ztráty prakticky na všech zemědělských plodinách (od počátku roku do konce května v některých oblastech nenapršelo více než 100 mm srážek). Doba kvetení byla velmi krátká a suché počasí v některých lokalitách negativně ovlivnilo kvalitu opylení.

Další vlna mrazů zasáhla naši republiku dne 18. 5. 2012, kdy teploty klesaly až na $-4,5^{\circ}\text{C}$. Tento květnový mráz byl pro ovocnářství naprosto zničující. Zasaženy byly především nejteplejší lokality naší republiky (jižní Morava, severozápad Čech), ale i řada dalších míst. V kombinaci se stresem rostlin, vyvolaným dlouhodobým suchem, byly naprosto destruktivní i teploty, které jsou za normálních okolností pro většinu ovocných druhů neškodné ($-1,5^{\circ}\text{C}$). Fatální poškození porostů ještě umocnil rychlý nástup denních teplot. Zasaženy byly prakticky všechny ovocné

druhy, nejvíce však jabloně, slivoně a jahodník. U slivoní došlo v několika případech i k úplnému zničení letorostů, což má za následek i ztrátu úrody pro příští rok. Mrazy zasáhly i ovocné školky, kdy v několika případech došlo ke spálení růstových vrcholů (ovocné školky byly poškozené již únorovými mrazy, kdy došlo k vymrznutí oček teplomilných druhů a k namrznutí kmínků citlivějších odrůd, a dále pak jarním suchem, které se projevilo především na zaškolovaných podnožích, zejména myrobalánu). Na jižní Moravě a v severozápadních Čechách došlo ke ztrátě úrody ovoce v rozsahu 50 – 80 %, několik podniků však přišlo o celou úrodu.

V červnu se konečně dostavily dešťové srážky. V průběhu léta se ojediněle objevovalo krupobití, které lokálně poškodilo část úrody ovoce. Počátkem srpna zasáhlo Chelčicko-Lhenickou oblast velmi silné krupobití s větrem, které zničilo veškerou úrodu na 400 ha ovocných sadů. Došlo i k rozlamování korun stromů a vyvracení opěrných konstrukcí. Poškození takového rozsahu nebylo v této oblasti dosud zaznamenáno.

Produkce ovoce je v roce 2012 v některých oblastech Čech celkem dobrá, jsou však velké regionální rozdíly. Sady v pěstitelských oblastech Moravy jsou vesměs silně poškozené, čímž se zejména na regionálním trhu projevila nedostatek tuzemských švestek, jahod a meruněk. Poškození nebyla, s výjimkou některých lokalit na jižní Moravě, plošná, ale ohnisková. V praxi docházelo obecně k výrazně většímu poškození sadů jarními mrazy v rovinných a údolních lokalitách, zatímco horní části svahů byly většinou poškozené výrazně méně. Celkově se jedná po loňském roce o třetí nejhorší rok za poslední desetiletí.

Průběh počasí negativně poznamenal zejména produkci našeho nejvýznamnějšího ovocného druhu – **jabloní**. Z důvodu slabé sklizně jablek v oblastech jižní a střední Moravy i v několika oblastech Čech se sice očekává vyšší sklizeň jablek o 27 % - ovšem v porovnání s velmi podprůměrnou sklizní jablek v roce 2011. V porovnání s pětiletým průměrem se jedná o téměř 26% pokles. **Hrušně** jsou jediným ovocným druhem, kde došlo k nárůstu odhadované sklizně, a to zejména vlivem nástupu nových výsadeb hrušní do plné plodnosti, ale též dobrou nasadou květů ve středních a východních Čechách. Problém s kvalitou produkce mohl způsobit silný výskyt mery hrušňové.

Na výsadbách **slivoní**, našem druhém nejvýznamnějším ovocném druhu, došlo v letošním roce k výrazným ztrátám (odhaduje se až 33% propad sklizně). V některých případech byly porosty slivoní zasaženy jarními mrazy tak silně, že došlo ke spálení celé listové plochy a nově narostlých letorostů. Tyto porosty nepřinesou žádnou úrodu ani v následujícím roce.

Produkce **třešní** byla, stejně jako v předchozím roce, nerovnoměrná. V některých oblastech byla násada zničena již zimními, někde jarními mrazy, ovšem v průměru většina tradičních pěstitelských lokalit poškození unikla. Rané odrůdy třešní však byly vlivem předešlého sucha velmi drobné. Naopak sklizeň pozdních odrůd již ovlivňovalo praskání plodů, ale většinu produkce třešní se podařilo sklídit včas a celková sklizeň v republice byla průměrná.

Na úrodě **višní** se negativně projevilo poškození části květních pupenů únorovými mrazy. Ačkoliv jsou višně celkem odolným ovocným druhem, odhaduje se výrazný pokles sklizně. Na potenciálu višňových sadů se také negativně projevuje jejich věková struktura a postupný úbytek ploch.

Meruňky a broskve jsou ovocné druhy s nejhorší sklizní za poslední desetiletí. Výsadby meruněk byly ve většině pěstitelských lokalit jarními mrazy prakticky zničeny. U broskvoní je situace vzhledem k vyšší odolnosti vůči mrazu lepší, ale i tak odhad výnosu v letošním roce nedosahuje ani polovinu pětiletého průměru. Propad sklizně u broskvoní je zapříčiněn i velmi nevyhovující věkovou skladbou porostů a poměrně rychlým poklesem produkčních ploch.

Na rozdíl od situace v produkci velkého ovoce je **úroda bobulovin**, s výjimkou jahodníku, průměrná až mírně nadprůměrná. V porovnání s pětiletým průměrem je sklizeň černého rybízu odhadována vyšší, produkce červeného rybízu naopak nižší. Za poklesem produkce je však nutno vidět spíše pokles pěstitelských ploch nežli neúrodu. Dobrá úroda byla také u **maliníku, ostružiníku a angreštu**, které se ovšem v rámci profesionálního ovocnářství pěstují jen okrajově.

Horší situace byla u produkce **jahod**. Porosty středně zrajících odrůd, které tvoří nosné jádro produkce, byly v době květu silně zasaženy květnovými mrazy. Většímu poškození unikly pozdní odrůdy jahod, které tou dobou ještě nekvetly, a částečně také velmi rané odrůdy, jejichž plody již byly částečně vyzrálé a obsah cukru v plodu dokázal uchránit plod před poškozením. Ztráty na výnosu jahod v letošním roce přesáhly 60 %.

Vývoj situace s letním ovocem ze sklizně 2012

Kritická situace, která byla u ovoce na zpracování v roce 2009 a v některých komoditách i v roce 2010, se zlepšila již v roce 2011 a udržela se i pro odbyt většiny druhů ovoce z letošní sklizně. Důvodem udržení hladiny cen ovoce na zpracování byla nižší produkce některých komodit v Evropě a především nízké zásoby zpracovaného ovoce z minulých let. V ČR ovšem byla produkce letního ovoce nízká, a to zejména u meruněk, višní i švestek, nízká sklizeň byla také u broskví. Meziročně stoupla produkce třešní, o které byl zájem. Vyšší úroda byla také červeného i černého rybízu, bohužel nadále pokračuje stagnace ceny červeného rybízu a pokles ceny černého rybízu. U hlavní letní komodity na zpracování – višní – došlo k nárůstu ceny, která však nedokázala vykompenzovat meziroční propad produkce, který je odhadován na téměř 30 %. S ohledem na nízkou sklizeň meruněk i jahod došlo k nárůstu jejich cen, které však nekompenzovaly ztráty na úrodě způsobené mrazy.

PRODUKČNÍ OVOCNÉ SADY V ČR

Sklizeň ovoce z produkčních sadů v roce 2011 dosáhla 101,3 tis. t, což znamená v porovnání s velmi nízkou sklizní v roce 2010 další pokles o 16 %. Byla to tak dosud nejnižší sklizeň ovoce za posledních 16 let. Produkce jablek klesla meziročně o více než 23 % na 79,1 tis. t a na celkové sklizni ovoce z produkčních sadů se podílela 78 %. Důvodem nízké sklizně byly zejména třídní mrazy, které počátkem května zasáhly především oblast severních, východních a západních Čech. Tyto mrazy způsobily místy až 100% škody na úrodě, k poškození v rozsahu 30 - 70 % došlo i na ostatních územích republiky. Vlivem mrazu došlo následně k deformacím plodů, vzniku rzivosti a mrazových pásů na plodech, takže podíl konzumních jablek, určených k přímé spotřebě, byl výrazně nižší.

Vývoj ploch produkčních ovocných sadů v ČR (ha)

Ovocný druh	2008		2009		2010		2011		2012	
	Σ	plodné	Σ	plodné	Σ	plodné	Σ	plodné	Σ	plodné
Jabloně	9 035	8 754	8 986	8 693	9 026	8 720	9 135	8 616	9 071	8 617
Hrušně	580	464	658	475	691	515	754	560	753	630
Broskvně	977	948	846	832	798	781	731	721	652	641
Meruňky	1 426	1 331	1 407	1 334	1 236	1 174	1 200	1 127	1 105	1 043
Třešně	952	862	967	876	947	880	991	879	952	838
Višně	1 883	1 789	1 840	1 772	1 807	1 747	1 836	1 692	1 753	1 659
Slivoně, švestky	1 492	1 094	1 590	1 254	1 811	1 388	1 940	1 507	2 041	1 618
Angrešt	9	8	5	5	5	5	6	5	3	3
Rybíz červ. a bílý	1 053	1 008	1 002	984	902	891	900	892	891	889
Rybíz černý	351	278	345	344	321	313	334	310	347	316
Maliník, ostružiník	29	29	29	29	37	27	112	28	143	44
Ořešák vl.	25	25	24	24	94	33	134	30	142	31
Ostatní druhy	41	41	14	14	102	32	114	43	72	54
CELKEM	17 851	16 632	17 713	16 636	17 777	16 505	18 187	16 413	17 925	16 384

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Poznámka: stav vždy k 31. 5., ostatní druhy = mandloň, jeřáb černý, jeřáb obecný, bez černý, kdouloň podlouhlá, líska obecná, kaštanovník jedlý

Odhady celkové úrody ovoce v produkčních sadech k 1. 9. 2012 sice uvádějí 20% nárůst v porovnání s velmi slabou sklizní ovoce v roce 2011, avšak v porovnání s průměrem posledních pěti let by se sklídilo o téměř 26 % ovoce méně. Příčinou nízké úrody jsou škody způsobené dvěma vlnami silných mrazů (9. 4. a 18. 5.), které zasáhly především jižní Moravu a severozápad Čech, kde v některých lokalitách způsobily 100% zničení úrody zejména jablek, slivoní, meruněk a jahod.

Vývoj sklizně a výnosů v produkčních ovocných sadech v ČR

Ovocný druh	Celková sklizeň v t					Průměrný výnos t/ha				
	2008	2009	2010	2011	2012	2008	2009	2010	2011	2012
Jabloně	156 697	144 993	103 304	79 134	100 761 ²⁾	17,90	16,68	11,85	9,18	11,69 ²⁾
Hrušně	2 649	5 866	3 482	3 103	6 479 ²⁾	5,71	12,35	6,76	5,54	10,28 ²⁾
Broskvně	3 883	3 038	1 717	1 839	1 244 ¹⁾	4,10	3,65	2,20	2,55	1,94 ¹⁾
Meruňky	2 651	4 209	1 031	2 440	1 026 ¹⁾	2,00	3,16	0,88	2,16	1,00 ¹⁾
Třešně	2 023	2 595	1 851	1 519	1 964 ¹⁾	2,35	2,96	2,10	1,73	2,34 ¹⁾
Višně	6 851	6 891	3 472	5 825	4 120 ¹⁾	3,83	3,89	1,99	3,44	2,48 ¹⁾
Slivoně, švestky	5 609	7 543	4 218	5 741	3 834 ¹⁾	5,13	6,02	3,04	3,81	2,37 ¹⁾
Angrešt	0	0,1	0,8	0,02	1,5 ¹⁾	-	0,02	0,16	0,004	0,50 ¹⁾
Rybíz červ., bílý	3 064	2 372	1 438	1 467	1 824 ¹⁾	3,04	2,41	1,61	1,64	2,05 ¹⁾
Rybíz černý	351	547	489	163	429 ¹⁾	1,26	1,59	1,56	0,53	1,36 ¹⁾
Maliník, ostružiník	39	36	15	20	38 ¹⁾	1,34	1,24	0,55	0,71	0,86 ¹⁾
CELKEM	183 817	178 090	121 018	101 251	121 720	-	-	-	-	-

Pramen: MZe, OU ČR, ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Poznámka: ¹⁾ odhad ÚKZÚZ k 15. 6. 2012, ²⁾ odhad ÚKZÚZ k 1. 9. 2012

**Plocha plodných a mladých ovocných produkčních sadů podle ovocnářských oblastí ČR
červen 2012 (ha)**

Ovocné druhy	Střední Čechy		Severní Čechy		Jižní a- západní Čechy		Východní Čechy		Jižní Morava		Severní Morava		CELKEM	
	plod- né	mladé	plod- né	mladé	plod- né	mladé	plod- né	mladé	plod- né	mladé	plod- né	mladé	plod- né	mladé
Jabloně	2126,6	59,2	1553,6	68,5	802,3	26,8	1363,2	64,9	1592,3	50,3	1075,9	184,8	8 617,0	454,4
Hrušně	155,2	24,8	179,7	32,5	20,1	9,6	154,4	9,7	76,6	19,0	43,9	27,2	629,8	122,8
Třešně	265,	26,0	109,9	4,2	132,0	4,4	200,8	14,0	84,0	15,9	46,0	49,1	838,1	113,6
Višně	416,6	1,1	259,5	2,5	190,7	14,1	247,6	0,0	402,9	1,2	141,8	75,2	1 659,2	94,2
Meruňky	58,7	1,5	49,2	1,9	0,3	0,6	16,3	3,1	899,9	42,1	18,8	12,3	1 043,3	61,5
Broskvoně	106,4	1,2	24,6	0,1	0,1	0,3	31,0	0,1	471,0	8,9	7,66	0,6	640,8	11,3
Slivoně, švestky	163,2	4,4	194,0	8,2	137,9	56,6	246,3	50,9	662,0	100,0	214,7	203,2	1 618,1	423,1
Angrešt	0,1	0,0	1,3	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	1,5	0,0	3,3	0,1
Rybíz červ., bílý	145,2	0,1	142,5	0,8	168,6	0,2	223,9	0,0	67,2	1,2	141,2	0,0	888,5	2,2
Rybíz černý	47,8	1,7	88,0	11,2	9,3	8,7	97,8	7,6	3,1	1,0	61,2	0,0	316,3	30,3
Ořešák vlašský	9,4	1,3	3,4	42,5	0,4	0,4	0,2	1,3	17,2	59,8	0,3	5,9	30,8	111,3
Maliník, ostruž.	11,4	66,9	0,0	0,0	2,1	0,0	2,6	0,0	0,8	0,0	27,5	31,1	44,5	98,0
Ost. druhy	14,2	0,0	3,6	0,0	12,2	2,2	9,5	0,0	12,0	15,6	2,4	0,7	53,9	18,5
CELKEM	3520,3	188,4	2609,3	172,5	1485,3	123,9	2593,7	151,5	4389,1	314,9	1785,9	590,2	16383,6	1541,4

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Poznámka: ostatní druhy = mandloň, jeřáb černý, jeřáb obecný, bez černý, kdouloň podlouhlá, líska obecná, kaštanovník jedlý, borůvka; případné rozdíly jsou způsobeny zaokrouhlováním

**Sklizeň ovoce z produkčních ovocných sadů podle ovocnářských oblastí ČR v roce 2011
a prognóza na rok 2012 (t)**

Ovocné druhy	Střední Čechy		Severní Čechy		Jižní a- západní Čechy		Východní Čechy		Jižní Morava		Severní Morava		CELKEM	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
Jabloně ²⁾	17 421	24 372	10 494	20 740	4 666	6 507	11 253	24 811	19 972	13 758	15 328	10 573	79 134	100 761
Hrušně ²⁾	691	2 225	1 059	954	45	68	577	2 763	671	299	59	170	3 103	6 479
Třešně ¹⁾	447	395	92	190	170	147	544	1 124	223	88	43	19	1 519	1 964
Višně ¹⁾	881	621	1 368	1 305	788	397	665	991	1 871	745	252	61	5 825	4 120
Meruňky ¹⁾	64	0	36	35	0	0	21	24	2 310	954	9	13	2 440	1 026
Broskvoně ¹⁾	353	189	11	10	0	0	82	165	1 372	871	20	9	1 839	1 244
Slivoně, švestky ¹⁾	459	588	707	600	559	600	633	882	1 670	450	1 713	715	5 741	3 834
Angrešt ¹⁾	0	0	0	1,5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1,5
Rybíz červ., bílý ¹⁾	106	405	95	212	140	99	401	502	251	191	473	415	1 467	1 824
Rybíz černý ¹⁾	6	26	3	73	0	29	50	195	0	2	104	104	163	429
Maliny, ostru- žiny ¹⁾	15	33	0	0	0	0	2	3	0	0	3	2	20	38
CELKEM	20 443	28 854	13 865	24 120	6 368	7 847	14 228	31 460	28 340	17 358	18 004	12 081	101251	121720

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Poznámka: ¹⁾ odhad ÚKZÚZ k 15. 6. 2012, ²⁾ odhad ÚKZÚZ k 1. 9. 2012; případné rozdíly jsou způsobeny zaokrouhlováním

Finanční vyjádření sklizně ovoce

Tržby za celkovou produkci ovoce v roce 2011 klesly v porovnání s předchozím rokem o 7 % a dosáhly 1,4 mld. Kč. Produkce ovoce z produkčních sadů byla zrealizována za 0,8 mld. Kč (tj. o 13 % méně v porovnání s rokem 2010), přičemž tržby za jablka klesly o 23 % na 523,7 mil. Kč. V porovnání s předchozí sezónou došlo v sezóně 2011/12 k nejvýraznějšímu propadu tržeb za produkci černého rybízu, jahod a hrušek. Vzhledem k výrazně vyšší sklizni se tržby zvýšily za produkci višní, červeného rybízu a meruněk.

Tržby za produkci ovoce z extenzivních sadů v sezóně 2011/12 zaznamenaly nárůst o 4 % na 0,6 mld. Kč z důvodu zvýšení tržeb za višně, angrešt, třešně a jahody. Jablka sklizená z těchto sadů byla zrealizována za 173 mil. Kč, což je 5% meziroční pokles.

Porovnání finančního vyjádření produkce ovoce v ČR v produkčních a extenzivních ovocných sadech v letech 2008 - 2011 uvádí tabulka č. 3 této zprávy.

Inventarizace ovocných sadů

V současné době je v ČR dle evidence ÚKZÚZ Brno celkem 17 925 ha produkčních ovocných sadů (tj. meziroční snížení ploch o 262 ha), z toho plodné výsadby činí 16 384 ha.

V roce 2012 se výměra přestárých produkčních sadů mírně snížila (-48,7 ha) a jejich podíl na celkové výměře těchto sadů vzrostl na 46,7 % (v roce 2011 dosahoval 46,4 %, v roce 2010 činil 46,1 %, v roce 2009 dosahoval 46,8 %). Plocha sadů na začátku plodnosti se meziročně zvýšila o 70,6 ha a v roce 2012 se na celkové výměře produkčních sadů podílí 9,8 %. Nevyhovující věkovou strukturu má nadále drobné ovoce stejně jako broskvoně, jabloně a višně. Nejpriznivější věková struktura výsadeb je u švestek a slivoní, černého rybízu a rovněž u hrušní.

Přesný soupis ploch produkčních ovocných sadů podle ovocných druhů, odrůd, podnoží, stáří a kraje provádí od roku 1993 ÚKZÚZ Brno. Vyhodnocení uvádí následující tabulka.

Vyhodnocení plochy produkčních sadů hlavních ovocných druhů v ČR podle plodnosti (červen 2012)

Ovocný druh		Výsadby neplodné (mladé)	Začátek plodnosti	Plná plodnost	Pokles plodnosti	Celkem
Jabloně	ha %	454,38 5,0	781,46 8,6	2 660,89 29,3	5 174,65 57,1	9 071,38 100,0
Hrušně	ha %	122,82 16,3	202,81 26,9	272,95 36,3	154,08 20,5	752,66 100,0
Broskvoně	ha %	11,26 1,7	16,67 2,6	227,14 34,8	396,96 60,9	652,03 100,0
Meruňky	ha %	61,52 5,6	120,89 10,9	460,50 41,7	461,87 41,8	1 104,78 100,0
Třešně	ha %	113,61 11,9	95,36 10,0	380,63 40,0	362,08 38,1	951,68 100,0
Višně	ha %	94,18 5,4	110,62 6,3	787,27 44,9	761,32 43,4	1 753,39 100,0
Slivoně, švestky	ha %	423,14 20,7	371,69 18,2	934,41 45,8	312,03 15,3	2 041,27 100,0
Angrešt	ha %	0,10 2,9	0,28 8,2	1,50 44,2	1,52 44,7	3,40 100,0
Rybíz bílý	ha %	0,10 1,3	0,00 0,0	0,00 0,0	7,50 98,7	7,60 100,0
Rybíz červený	ha %	2,15 0,2	10,57 1,2	339,28 38,4	531,15 60,2	883,15 100,0

Rybíz černý	ha	30,33	8,61	256,10	51,62	346,66
	%	8,7	2,5	73,9	14,9	100,0
CELKEM	ha	1 313,59	1 718,96	6 320,67	8 214,78	17 568,00
	%	7,5	9,8	36,0	46,7	100,0

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Podle údajů odboru trvalých kultur ÚKZÚZ Brno je v ČR k červnu 2012 evidováno 1 155 subjektů (firem/pěstitelů), včetně sadů pěstovaných v režimu ekologického zemědělství, obhospodařujících produkční ovocné sady vedené v programu „Registr sadů“ (v roce 2011 to bylo 1 172 subjektů, v roce 2010 1 255 subjektů, v roce 2009 - 1 178, v roce 2008 - 1 202, v roce 2007 - 1 182, v roce 2006 - 1 258, v roce 2005 - 1 238).

Plochy ovocných sadů v ČR v ekologickém režimu vedené v registru sadů k červnu 2012 (ha)

Ovocný druh	Střední Čechy	Jižní a západní Čechy	Severní Čechy	Východní Čechy	Jižní Morava	Severní Morava	Celkem
Jabloně	193,5	172,0	247,5	44,5	352,8	392,1	1 402,5
Hrušně	3,4	2,4	90,7	10,4	42,5	31,5	181,0
Třešně	20,2	17,8	19,7	11,2	18,4	77,4	164,7
Višně	11,8	5,2	30,2	4,5	63,0	158,8	273,5
Meruňky	3,0	0,5	1,0	1,6	345,3	15,4	366,7
Broskvoně	9,2	0,4	1,7	0,1	65,4	3,5	80,2
Slivoně, švestky	29,8	54,5	51,5	98,3	388,2	167,4	789,7
Rybíz červený a bílý	54,3	0,2	20,9	40,8	0,5	38,2	154,9
Rybíz černý	36,5	0,7	60,2	16,2	3,1	18,5	135,2
Angrešt	0,1	0,2	0,0	0,0	0,1	0,0	0,5
Maliník, ostružiník	67,9	0,6	0,0	0,0	0,4	53,2	122,2
Ostatní druhy	0,1	2,5	8,0	9,5	26,7	3,1	49,9
Celkem	431,5	257,5	573,9	238,4	1 380,4	965,4	3 847,1

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Poznámka: ostatní druhy – líska obecná, jeřáb obecný, jeřáb černý, ořešák vlašský, mandloň, bez černý, kdouloň podlouhlá, kaštanovník jedlý, borůvka

Podle statistických ukazatelů MZe je k 25. 8. 2012 evidováno celkem 6 720 ha sadů v ekologickém režimu pěstování ovoce, tj. včetně 2 873 ha sadů nacházejících se v tzv. přechodném období, které trvá 3 roky.

Obnova ovocných sadů v ČR

V období od roku 1995 do 31. 5. 2012 bylo v ČR nově vysázeno celkem 11 140,4 ha produkčních ovocných sadů, z toho s podporou v rámci dotační politiky státu 9 017 ha. V roce 2011 bylo s finanční podporou státu nově vysázeno 365 ha.

Plochy výsadeb ovocných sadů v ČR podle ovocnářských oblastí za období 1995 - 31. 5. 2012 (ha)

Ovocný druh	Střední Čechy	Jižní a západní Čechy	Severní Čechy	Východní Čechy	Jižní Morava	Severní Morava	Celkem
Jabloně	902,3	330,2	599,3	1 112,7	969,6	903,3	4 817,3
Hrušně	181,1	23,7	103,7	156,4	78,9	75,7	619,6
Třešně	202,8	53,3	48,7	117,2	84,8	90,4	597,2
Višně	293,4	144,4	95,4	218,4	170,2	142,0	1 063,9
Meruňky	58,3	0,8	41,6	20,2	524,2	26,6	671,7
Broskvoně	32,6	0,9	19,0	30,3	345,7	11,6	440,1
Slivoně, švestky	128,2	156,8	136,5	247,0	623,2	375,6	1 667,5
Rybíz červený a bílý	84,6	51,6	92,5	156,2	61,1	90,5	536,4
Rybíz černý	48,8	22,1	99,3	98,7	5,0	63,7	337,6
Angrešt	0,1	0,1	1,1	1,5	0,9	1,7	5,4
Maliník, ostružiník	78,3	2,2	0	1,7	10,0	53,5	145,7
Ostatní druhy	27,1	22,8	39,0	9,8	86,2	52,8	237,8
Celkem	2 037,8	809,0	1 276,2	2 170,2	2 959,8	1 887,5	11 140,4

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Poznámka: ostatní druhy – líska obecná, jeřáb obecný, jeřáb černý, ořešák vlašský, mandloň, bez černý, , kdouloň podlouhlá, kaštanovník jedlý, borůvka

Výše dotací na 1 ha:

1995 - 53 tis. Kč, 1996 – 42 tis. Kč, 1997 – 50 tis. Kč, 1998 – 80 tis. Kč,
 1999 - 60 tis. Kč, 2000 – 77 tis. Kč, 2001 – 55 tis. Kč,
 2002 - jádroviny 150 tis. Kč, peckoviny 50 tis. Kč, bobuloviny 25 tis. Kč;
 2003 - jádroviny 155 tis. Kč, peckoviny 52 tis. Kč, bobuloviny 26 tis. Kč;
 2004 - jádroviny 150 tis. Kč, peckoviny 50 tis. Kč, bobuloviny 25 tis. Kč;
 jádroviny 144,5 tis. Kč, peckoviny 57,8 tis. Kč, bobuloviny 28,9 tis. Kč
 2005 - jádroviny 200,0 tis. Kč, peckoviny 100,0 tis. Kč, bobuloviny 50,0 tis. Kč
 2006 - jádroviny 200,0 tis. Kč, peckoviny 100,0 tis. Kč, bobuloviny 50,0 tis. Kč
 2007 - jádroviny 179,2 tis. Kč, peckoviny 89,6 tis. Kč, bobuloviny 44,8 tis. Kč
 2008 – jádroviny 159,6 tis. Kč, peckoviny 79,8 tis. Kč, bobuloviny 39,9 tis. Kč
 2009 – jádroviny 183,3 tis. Kč; peckoviny 100,0 tis. Kč; bobuloviny 50,0 tis. Kč
 2010 – jádroviny 163,0 tis. Kč; peckoviny 80,0 tis. Kč; bobuloviny 50,0 tis. Kč
 2011 – jádroviny 145,2 tis. Kč; peckoviny 72,6 tis. Kč; bobuloviny 36,3 tis. Kč

Plochy výsadeb produkčních sadů – konvenčních 2011/2012 (jaro)

Ovocný druh	Výměra v ha	Ovocný druh	Výměra v ha
Jabloně	209,6	Slivoně, švestky	67,6
Hrušně	27,7	Rybíz červený	0,8
Třešně	23,4	Rybíz černý	10,7
Višně	3,1	Angrešt	0,0
Meruňky	22,7	Maliník, ostružiník	0,0
Broskvoně	7,4	Ostatní druhy	0,0
CELKEM		372,8 ha	

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Zastoupení odrůd jabloní v produkčních sadech v ČR

Skupina odrůd	Odrůda jabloní	ROK 2008 Celková výměra v ha	ROK 2009 Celková výměra v ha	ROK 2010 Celková výměra v ha	ROK 2011 Celková výměra v ha	ROK 2012 Celková výměra v ha
Letní odrůdy celkem		133,0	142,9	140,7	191,0	191,2
Podzimní odrůdy	James Grieve a mutace	207,5	190,9	174,2	164,2	156,2
	Ostatní	150,3	148,2	164,4	162,7	163,5
Podzimní odrůdy celkem		357,8	339,1	338,6	326,9	319,7
Zimní odrůdy	Šampion	497,5	505,9	520,6	513,9	499,2
	Spartan, McIntosh	732,3	679,0	647,3	630,0	577,8
	Rubín, Bohemia	629,9	665,2	678,0	654,9	619,1
	Gala	261,5	273,9	277,5	285,3	334,5
	Golden Delicious a var.	2 004,1	2 031,4	1 978,2	1 986,8	1 955,4
	Skup. Red Delicious	157,3	174,7	149,9	143,3	135,4
	Jonagold a mutace	589,7	632,2	656,3	660,4	671,8
	Melrose	136,6	134,4	120,0	145,0	141,9
	Gloster	289,8	276,7	279,1	249,9	232,9
	Rubinola	161,6	162,8	168,9	192,1	197,4
	Topaz	177,8	190,4	214,9	242,3	249,6
	Idared	1 762,7	1 705,1	1 664,9	1 657,7	1 651,5
	Melodie	103,3	97,6	85,9	80,4	76,6
	Ost. zimní odrůdy	1 040,4	974,4	1 105,7	1 175,4	1 217,4
Zimní odrůdy celkem		8 544,4	8 503,7	8 547,1	8 617,4	8 560,5
CELKEM		9 035,1	8 985,7	9 026,4	9 135,3	9 071,4

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Plochy vykloučených ovocných sadů v ČR podle ovocnářských oblastí za období 1994 – červen 2012 (ha)

Ovocný druh	Střední Čechy	Jižní a západní Čechy	Severní Čechy	Východní Čechy	Jižní Morava	Severní Morava	Celkem
Jabloně	873,0	371,1	340,3	873,9	931,9	303,7	3 693,6
Hrušně	19,7	18,3	58,5	13,0	28,0	1,2	138,5
Třešně	196,2	40,5	17,4	45,7	55,1	43,1	397,9
Višně	202,3	42,2	93,0	163,6	243,3	52,4	796,9
Meruňky	33,6	0	41,2	2,5	1 167,5	0,9	1 245,6
Broskvoně	87,3	0	6,7	26,9	1 289,1	12,2	1 425,3
Slivoně, švestky	66,6	11,1	16,8	10,3	47,5	13,4	165,5
Rybíz červený a bílý	95,4	80,3	121,3	52,2	16,7	80,0	445,7
Rybíz černý	5,3	37,8	24,4	71,0	30,4	115,2	284,2
Angešt	0	21,3	9,0	4,0	11,4	43,8	89,5
Maliník, ostružiník	3,6	0,2	0	15,3	3,1	4,0	28,2
Ostatní druhy	1,2	0	0	0	8,1	0,5	9,8
Celkem	1 543,3	614,9	654,1	1 261,2	3 761,9	668,8	8 504,2

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Poznámka: ostatní druhy = mandloň, ořešák vlašský, jeřáb černý, jeřáb obecný, bez černý, kdouloň podlouhlá, líska obecná, kaštanovník jedlý, borůvka

Plochy vyklučných ovocných sadů 2011/2012 (jaro)

Plodina	Výměra v ha	Plodina	Výměra v ha
Jabloně	266,6	Slivoně, švestky	7,1
Hrušně	9,7	Rybíz černý	1,0
Třešně	34,7	Rybíz bílý a červený	1,7
Višně	62,4	Angrešt	0,1
Meruňky	10,2	Maliník	2,0
Broskvoně	80,9	Ostatní	0,4
CELKEM	476,7 ha		

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

INTEGROVANÁ PRODUKCE OVOCE V ČR

Integrovaná produkce (IP) je ekonomická produkce ovoce vysoké kvality při uplatnění ekologicky přijatelných metod pěstování a minimalizace nežádoucích vedlejších účinků agrochemikálií při jejich používání. Klade důraz na zvýšení ochrany životního prostředí a lidského zdraví.

Vyžaduje jak důkladné znalosti o cílech a zásadách integrované produkce ovoce, dodržování stanovené pěstitelské technologie, vyhovující zásadám integrované produkce, tak i kladný aktivní přístup pěstitelů ovoce k ochraně přírody.

Cílem IP je především ochrana přírodního prostředí ovocného sadu a živých organismů, které se v něm vyskytují, zajištění druhové rozmanitosti přirozeně se vyskytujících nebo introdukovaných živočišných a rostlinných druhů v ovocných sadech a jejich blízkém okolí.

Svaz pro integrované systémy pěstování ovoce (SISPO) byl v ČR založen v roce 1990 jako dobrovolné sdružení pěstitelů a zástupců výzkumu a je součástí Ovocnářské unie ČR. Počet pěstitelů ovoce v tomto systému se stále zvyšuje. Ke dni 31. 8. 2012 je v tomto svazu registrováno celkem 296 členů s celkovou výměrou ovocných sadů 10 768 ha. V roce 2012 byla známka SISPO udělena 159 členům, kteří pěstují ovoce na 8 549 ha. Ochranná známka nebyla udělena nebo byla odebrána 83 subjektům, kteří hospodaří na výměře 2 219 ha sadů. V rámci členské základny se 50 podniků s výměrou 343 ha nachází v přechodném období, čtyři subjekty jsou nevýrobní.

V roce 2011 byly aktivity Svazu pro integrované systémy pěstování ovoce oceněny společností Business Leaders Forum nominací Managementu integrované produkce ovoce do evropského kola prestižní soutěže „Cena zdraví a bezpečného životního prostředí“.

Výměry ovocných sadů členů SISPO k 31. 8. 2012

Ovocný druh	Plocha ovocných sadů s nárokem na udělení známky SISPO v ha	Plocha ovocných sadů čekatelů na známku SISPO v ha	Celková plocha přihlášených ovocných sadů v ha
Jabloně	5 069	879	5 948
Hrušně	399	87	486
Třešně	421	85	506
Višně	816	218	1 034
Slivoně	631	460	1 091
Meruňky	308	254	562
Broskvoně	210	68	278
Rybíz červený	528	68	596
Rybíz černý	152	59	211
Rybíz bílý	0	9	9
Ostatní	3	31	34
Celkem	8 549	2 219	10 768

Pramen: OU ČR

Odrůdy jednotlivých ovocných druhů povolených k výsadbě v roce 2012 v rámci SISPO

Jabloně	Hrušně	Třešně	Višně	Slivoně
Ametyst	Alfa	Adélka	Érdi Bötermő	Bellamira
Angold	Amfora	Aranka	Fanal	Carpatin
Braeburn + mutace ¹⁾	Bohemica	Burlat	Gerema	Čačanská lepotica
Gala + mutace ²⁾	David	Halka	Morela pozdní	Domácí velkoplodá
Golden Delicious + mutace ³⁾	Dicolor	Horka	Morellenfeuer	Elena
Goldstar	Elektra	Justyna	Morsam	Gabrovská
Idared + mutace ⁷⁾	Erika	Kordia	Samor	Haganta
Jonagold + mutace ⁴⁾	Hortensia	Regina	Újfehértói Fürtös	Hanita
Julia	Konference	Summit		Jojo
Lipno	Lucasova	Sylvana		Katinka
Luna	Radana	Těchlovan		Presenta
Melodie	Uta	Tamara		President
Miodar	Williamsova	Van		Stanley
Opál		Vanda		Těchobuzická
Orion		Vilma		Topend plus
Rajka		Jacinta		Topfirst
Rozela		Kassandra		Topfive
Rubimeg				Tophit
Rubín + mutace ⁵⁾				Toptaste
Rubinola				Valjevka
Rubinstep				Valor
Sirius				Tegera
Šampion + mutace ⁶⁾				
Topaz + mutace ⁸⁾				
Vysočina				
Rondo				
Denar				
Goldlane				
Shalimar				

Poznámka: 1) - Braeburn Helene, B. Lochbui, B. Rosabel, B. Mariri Red, B. Hillwell (Hidala), Royal Braeburn

2) - Schniga (Gala Schnitzer), Mitchgla (Mondial Gala), Regal Prince Gala (Gala Must), Gala Galaxy, Royal Gala (Tenroy), Anaglo

3) - Golden Delicious Reinders, Smoothe, Dione, Delvit, Early Gold (Snygold, Erligold)

4) - Red Prince (Jonaprince), Jonagold Marnika, Jonagored, Jonagored Supra, King Jonagold, Jonagold Wilmuta, Jonagold de C oster, Rubinstar, Jonareve, Daligo, New Jonagold, Novajo, Schnieca (Jonica), Jomured, Jonagold Boerkamp (Early Queen), Jomar (Marnica), Jonaveld (First Red)

5) - Bohemia, Gold Bohemia

- 6) - Šampion Arno, Šampion Reno, Šampion Red
 7) - Red Idared, Idaredest, Neidared
 8) – Red Topaz

Broskvoně	Meruňky	Nektarinky	Rybíz červený	Rybíz černý
Cresthaven	Avirine (Bergarouge)	Maria Aurelia	Detvan	Ben Connan
Diamond Princess	Bergeron	Maria Laura	Holandský červený	Ben Gairn
Merspri	Cotpy (Pinkot, Pinkcot)	Stark Redgold	Losan	Ben Hope
Redhaven	Cotsy (Versyl-Sylvercot)	Tena	Rondom	Ceres
Symfonie	Goldrich	Zaitabo (Big Top)	Rovada	Ůjebyn
Zaifer (Royal Glory)	Hargrand	Harko	Rubigo	Titania
Zainoar (Rubirich)	Kioto		Vitan	Triton
Zaifuro (Fidelia)	Leskora			
Alix	Velkopavlovická			

Maliník	Angrešt
Ada	Darek
Canby	Invicta
Glen Ample	Karát
Medea	Matys
Tulameen	Mistrál
Heritage	Pax
Polka	Prima
	Remarka
	Rixanta

Pramen: OU ČR

Podmínky a pravidla pěstování ovoce v integrovaném systému jsou řešeny v rámci Programu rozvoje venkova **nařízením vlády č. 79/2007 Sb.**, o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů. Toto nařízení řeší rovněž podmínky a podpory v ekologickém ovocnářství.

ŠKOLKAŘSTVÍ V ČR

Z níže uvedené tabulky vyplývá, že v roce 2011 došlo k opětovnému výraznému poklesu produkce školkařských výpěstků. Výjimku tvoří pouze jahodník, líska obecná a ořešák vlašský, u kterých došlo k výraznému zájmu o jejich výsadbu.

Přehled o školkařské výrobě v ČR (ks)

Druh	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Jabloň	1 202 463	888 742	771 506	805 386	891 802	1 158 537	1 383 056	1 278 133	1 084 943
Hrušeň	203 500	153 613	119 668	258 909	294 741	243 581	290 736	247 905	245 152
Třešeň	140 534	175 590	162 852	169 480	148 631	120 472	130 492	157 056	150 502
Víšeň	131 225	97 999	103 592	113 749	94 052	57 793	62 925	61 386	41 252
Slivoň	287 053	284 192	295 317	343 954	340 576	291 971	300 082	351 014	321 822
Meruňka	187 102	180 250	214 704	259 170	293 153	233 444	274 173	206 630	177 449
Broskvoň	174 064	134 472	187 425	212 103	160 101	129 845	127 742	115 367	107 017
Mandloň	475	406	435	480	1 305	1 755	4 169	4 061	2 525
Kdouloň	-	-	753	560	614	1 540	2 596	2 146	2 287
Ořešák vlašský	13 692	24 665	16 945	36 142	52 048	48 798	65 478	72 784	74 359
Angrešt	238 335	279 560	277 375	241 507	230 816	213 630	193 783	207 307	173 176
Rybíz bílý	32 500	60 422	50 487	45 867	41 796	44 424	42 424	51 442	38 764
Rybíz černý	444 477	322 457	380 081	264 353	186 254	154 276	166 561	279 181	246 854
Rybíz červený	351 642	426 017	344 451	265 113	243 610	259 813	232 434	255 788	197 616
Maliník	195 845	223 210	361 555	343 414	298 138	316 327	340 307	405 691	305 781
Ostružiník	22 360	14 610	17 761	42 669	41 772	37 490	31 898	58 138	37 243
Borůvka	-	-	-	16 120	24 266	169 431	236 016	203 027	146 476
Jahodník	5 210 680	7 653 590	10 987 339	8 011 367	6 541 637	7 976 322	7 150 330	5 804 365	7 282 205
Líska obecná	1 200	3 300	3 650	4 930	5 649	3 585	2 171	3 100	9 246

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Poznámka: údaje jsou včetně eko sadů

Přehled o výrobě podnoží pro ovocné druhy v ČR (ks)

Druh	Období						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Broskvomandloň	-	-	-	-	-	900	1 647
Broskvoň	90 000	373 600	91 900	65 500	56 672	139 900	175 156
Hrušeň	144 900	63 000	96 750	58 500	59 100	88 600	124 150
Jabloň	1 627 821	1 294 340	1 234 835	1 606 786	1 523 203	1 203 562	1 469 090
Kaštanovník	-	-	-	-	150	-	-
Kdouloň	82 288	113 440	88 907	113 040	170 517	129 850	79 958
Mahalebka	67 800	52 700	63 500	41 600	36 300	12 300	35 300
Mandloň	1 300	3 000	-	-	-	5 050	7 640
Meruňka	215 497	766 000	213 000	90 600	45 100	54 300	49 800
Meruzalka	1 203 320	948 240	861 228	893 925	832 315	928 450	796 510
Ořešák vlašský	56 500	26 700	54 100	72 110	107 200	99 770	114 040
Slivoň	140 500	138 700	144 550	463 557	849 320	1 715 070	2 442 705
Třešeň	252 564	128 992	149 400	138 184	139 464	79 960	136 290
CELKEM	3 882 490	3 908 712	2 998 170	3 543 802	3 819 341	4 457 712	5 531 286

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

ZPRACOVATELSKÝ PRŮMYSL OVOCE V ČR

V únoru roku 2012 proběhlo statistické zjišťování o nákupu ovoce a zeleniny pro zpracování a o výrobě ovocných a zeleninových výrobků za rok 2011. Uvedené statistické šetření je od roku 2006 zařazeno do Programu statistických zjišťování schválených ČSÚ pro MZe a předkládání statistických výkazů je povinné. Vzhledem k tomu, že některé druhy ovoce se nakupují pro výrobu pouze částečně upravené (zejména ze zahraničí), jsou údaje o nákupu rozděleny do tabulek zvlášť pro čerstvé ovoce a zvlášť pro mražené, sušené nebo jinak upravené ovoce.

Celkový nákup ovoce pro zpracování se v roce 2011 meziročně zvýšil o 25 % a dosáhl objemu 63 678 t. Nákup pouze čerstvého ovoce pro zpracování původem z tuzemska se od roku 2010 zvýšil o 20 % na 40 725 t. Největší podíl v nákupu čerstvého ovoce pro zpracování z tuzemska tvořila, podobně jako v předchozích letech, průmyslová jablka (27 671 t, tj. meziroční nárůst o 13 %). Nákup konzumních jablek naopak o 14 % poklesl. Nákup čerstvého ovoce ze zahraničí pro výrobu ovocných výrobků vzrostl meziročně o 63 % na celkových 8 195 t. Při srovnání s rokem 2010 se ze zahraničí nakoupilo o 14 % více ovoce zmrazeného a sušeného, ovocných protlaků a koncentrátů (13 485 t). Borůvky, brusinky, maliny a ostružiny se nakupovaly většinou ze zahraničí a již upravené.

Nákup ovoce v ČR (t)

Ovoce	Nákup ovoce původem						Nákupní ceny v Kč/kg bez DPH ¹⁾					
	z tuzemska			ze zahraničí			2009		2010		2011	
	2009	2010	2011	2009	2010	2011	od	do	od	do	od	do
	2009	2010	2011	2009	2010	2011	od	do	od	do	od	do
Jablka konzumní	8 646	6 378	5 504	*	*	2 637	4,87	10,97	5,40	13,39	5,37	11,49
Jablka průmyslová	22 955	24 485	27 671	-	*	*	0,99	1,83	1,55	4,02	2,18	3,70
Hrušky	702	660	2 028	*	*	*	2,50	3,65	2,16	4,11	1,85	4,31
Třešně	650	244	381	111	*	111	9,06	11,89	11,79	13,27	12,57	14,75
Višně	1 004	724	1 897	*	*	*	3,85	4,82	7,56	11,05	10,55	14,62
Meruňky	1 082	139	773	*	*	*	5,91	8,42	11,85	16,60	9,90	11,44
Broskve (vč. nektarinek)	203	150	*	-	*	*	7,77	8,30	7,79	11,30	8,70	9,04
Rybíz červený	398	183	237	-	-	-	4,19	8,15	5,77	6,44	7,24	8,18
Rybíz černý	*	*	*	-	-	-	*	*	*	*	*	*
Švestky pravé	347	260	586	326	348	647	5,49	6,84	5,15	7,17	7,10	9,17
Švestky ost., slivky, renklódy, mirabelky	1 595	406	932	3 454	2 156	*	3,16	6,65	5,00	7,80	4,35	7,52
Vinné hrozny	-	*	5	-	*	*	-	-	*	*	15,38	15,42
Jahody	*	*	*	*	-	55	*	*	*	*	22,06	26,31
Angrešt	*	*	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*
Borůvky	-	-	-	-	-	*	-	-	-	-	*	*
Brusinky	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Maliny	*	-	-	*	-	100	*	*	-	-	26,22	27,74
Ostružiny	-	-	-	*	-	-	*	*	-	-	-	-
Šípek	*	*	*	-	-	-	*	*	*	*	*	*
Ostatní	343	*	*	*	*	*	8,64	11,82	5,76	12,55	9,79	14,83
Celkem	38 004	33 847	40 725	5 497	5 034	8 195	X	X	X	X	X	X

Pramen: MZe, Roční výkaz o nákupu ovoce a zeleniny pro zpracování a o výrobě ovocných a zeleninových výrobků

Poznámka: 1) nákupní ceny bez DPH jsou zveřejněny jako vážený aritmetický průměr cen, které uvedly jednotlivé podniky;

* nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti údajů dle zákona č. 89/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Nákup ovoce pro zpracování za rok 2011 (zmrazené, sušené a jinak upravené)

Ovoce	Nákup ovoce v t původem				Nákupní ceny v Kč/kg bez DPH ¹⁾			
	z tuzemska		ze zahraničí		2010		2011	
	2010	2011	2010	2011	od	do	od	do
Jablka konzumní	*	*	*	*	40,37	96,06	18,03	20,83
Jablka průmyslová	*	*	1 172	*	14,81	155,29	7,15	112,59
Hrušky	*	-	*	*	19,79	61,95	20,46	60,14
Třešně	-	-	-	-	-	-	-	-
Višně	*	*	557	551	40,39	55,10	32,35	103,37
Meruňky	*	*	1 021	1 112	20,71	35,58	21,12	39,43
Broskve (vč. nektarinek)	-	*	*	742	18,18	26,48	16,87	25,75
Rybíz červený	*	*	65	56	18,87	23,49	19,76	25,22
Rybíz černý	11	*	46	48	43,93	48,32	34,01	53,04
Švestky pravé	-	*	*	*	24,94	40,31	17,91	88,29
Švestky ost., slívy, renklódy, mirabelky	-	*	*	*	28,60	29,94	13,48	17,82
Vinné hrozny	*	-	*	395	54,20	59,30	48,33	52,21
Jahody	*	*	1 398	1 160	18,81	38,22	26,29	45,55
Angrešt	-	-	-	-	-	-	-	-
Borůvky	*	*	745	509	57,77	183,04	89,36	288,58
Brusinky	-	*	127	236	50,16	54,66	74,40	100,61
Maliny	*	*	343	259	34,73	67,04	34,50	95,70
Ostružiny	*	*	29	87	23,40	38,81	20,32	140,75
Šípek	-	-	*	*	*	*	*	*
Ostatní	*	*	*	2 441	25,95	239,81	17,89	23,50
CELKEM	210	1 273	11 854	13 485	X	X	X	X

Pramen: MZe, Roční výkaz o nákupu ovoce a zeleniny pro zpracování a o výrobě ovocných a zeleninových výrobků

Poznámka: 1) nákupní ceny bez DPH jsou zveřejněny jako vážený aritmetický průměr cen, které uvedly jednotlivé podniky;

* nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti údajů dle zákona č. 89/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Celková výroba výrobků z ovoce včetně diaproductů oproti roku 2010 vzrostla 8 % na 76 283 t. Největší podíl z celkové výroby ovocných výrobků činila výroba ovocných šťáv, a to zejména pomerančové. Výroba ovocných šťáv se v roce 2011 meziročně zvýšila cca o 26 %, přesné údaje nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti dat. Výroba dětské a kojenecké ovocné výživy poklesla při srovnání s předchozím rokem o 2 % na cca 25 279 t. Džemů a marmelád bylo v roce 2011 vyrobeno 15 978 t, tzn. cca o 21 % více než v předchozím roce. Výroba kompotů se oproti roku 2010 zvýšila o 50 % na 4 582 t.

Výroba výrobků z ovoce (t)

Ovocný výrobek		Výroba v tunách				
		2007	2008	2009	2010	2011
Džemy, marmelády, švestk. povidla, rosoly apod.		13 385	20 802	12 499	13 225	15 978
Ovocné šťávy celkem		46 611	51 885	*	*	*
v tom	jablečná	22 147	22 144	*	*	*
	koncentrát (nad 67° Brix)	-	6 387	*	2 758	4 074
	pomerančová	*	*	*	*	*
	rybízová	*	*	-	-	*
	višňová	478	*	231	384	*
	ostatní	*	*	*	*	4 687
Proslazené (kandované) ovoce		*	*	*	*	*
Dětská a kojenecká výživa ovocná		26 311	25 929	24 330	25 728	25 279
Kompoty		4 339	5 197	5 357	3 053	4 582
Sušené ovoce		*	281	188	-	*
Ovocné pyré		124	129	152	183	192
Ovocné chlazené saláty		-	-	-	-	-
Zmrazené ovoce		3 359	1 725	1 099	1 064	1 155
Ostatní (kromě výrobků obsahujících alkohol)		10 235	3 480	11 386	6 254	2 782
Celkem		104 733	109 511	81 199	70 401	76 283

Pramen: MZe, Roční výkaz o nákupu ovoce a zeleniny pro zpracování a o výrobě ovocných a zeleninových výrobků

Poznámka: * nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti údajů dle zákona č. 89/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů

SKLADOVACÍ KAPACITY V OVOCNÁŘSTVÍ ČR

K 31. 8. 2012 bylo v ČR k dispozici celkem 80 980 t kapacit pro skladování ovoce. Kapacita skladů s řízenou atmosférou a skladů ULO představuje více než 52% podíl na celkové skladovací kapacitě pro ovoce.

Struktura skladových kapacit v ovocnářství v ČR v roce 2012 (t)

Region	TYP SKLADU				
	Větráný	Chlazený	Řízená atmosféra	ULO	CELKEM
Jižní Morava	1 550	3 040	-	7 620	12 210
Severní Morava	600	2 800	-	5 300	8 700
Východní Čechy	4 000	8 650	-	13 350	26 000
Střední Čechy	-	5 100	4 250	6 350	15 700
Jižní a záp. Čechy	1 830	6 090	-	1 000	8 920
Severní Čechy	750	4 100	-	4 600	9 450
CELKEM ČR	8 730	29 780	4 250	38 220	80 980
Změna 2012/2011 v %	-1,5	+10,2	-37,0	+4,9	+2,4

Pramen: OU ČR

Pro sezónu 2011/12 bylo po sklizni počátkem prosince naskladněno 26,2 tis. t jablek, což je meziroční pokles o 12 %. Kvalita jablek byla průměrná následkem poškození plodů mrazy a v některých oblastech i krupobitím. Sklizeň v zahrádkách a v extenzivních sadech byla podprůměrná, takže výše samozásobení se odhaduje meziročně o 15 % nižší. Česká jablka byla

vyskladňována ve větší míře do konce března, v dubnu, květnu a červnu již jen v malém množství. Podíl tuzemských jablek tak v této sezóně klesl na 30 % ze 43 % v minulé sezóně. Z těchto důvodů byla poptávka trhu kryta jablky z dovozu, čímž došlo k výraznému zvýšení dovozů jablek.

Přehled o stavu zásob konzumních jablek (t)

Odrůda	1.12.08	1.12.09	1.12.10	1.12.11	1.1.12	1.2.12	1.3.12	1.4.12	1.5.12	1.6.12
Spartan, McIntosh	344	241	124	157	47	11	5	-	-	-
Šampion	2 080	2 146	964	823	620	471	327	166	104	-
Rubín	2 861	1 539	635	321	169	71	55	14	5	-
Gala	238	414	278	319	203	193	150	47	10	-
Ostatní raně zimní	684	457	251	236	231	89	60	56	30	-
Golden Delicious	10 292	9 715	6 423	10 437	8 732	7 693	5 447	3 130	1 654	-
Idared	19 682	17 523	12 780	7 546	6 441	4 661	2 986	1 549	630	-
Jonagold a mutace	5 891	4 802	3 143	3 155	2 280	1 713	981	531	192	-
Topaz	1 087	1 160	867	249	183	100	56	9	5	-
Melrose	895	1 033	589	720	363	247	199	158	90	-
Gloster	2 317	1 771	1 754	1 515	1 278	883	304	166	22	-
skup.Red Delicious	400	23	241	113	49	30	38	22	20	-
Zvonkové	235	102	261	-	-	-	-	-	-	-
Braeburn	-	-	-	167	150	151	37	5	-	-
Ostatní zimní	1 661	1 771	1 385	466	380	259	254	124	17	-
Jablka celkem	48 667	42 697	29 695	26 224	21 126	16 572	10 889	5 977	2 779	0
Rozdíl oproti stejnému období předchozího roku (%)	+52,4	-12,3	-30,4	-11,7	-12,4	-17,2	-20,2	-9,0	-19,2	

Pramen: MZe ve spolupráci s OU ČR

Poznámka: skup. Red Delicious: Starking, Starkrimson, Red Delicious, Red Spur, Well Spur

CENOVÝ VÝVOJ OVOCE V ČR

Ceny zemědělských výrobců

V roce 2011 vzrostly meziročně ceny zemědělských výrobců (CZV) ovoce o 12 %. Důvodem byla nižší produkce ovoce v roce 2011 v ČR. Ze sledovaných druhů ovoce vzrostla v roce 2011 meziročně nejvíce cena rybízů (+23 %), konzumních jablek (+15 %) a moštových jablek (+14 %).

Průměrná CZV konzumních jablek se do března roku 2012 pohybovala více méně na stejné úrovni loňského roku. S klesajícím podílem tuzemských jablek na trhu a s nárůstem dovážených jablek se jejich cena zvýšila. Zvýšení CZV je v roce 2012 patrné téměř u všech sledovaných ovocných druhů, kromě jablek moštových a červeného rybízu. Hlavním důvodem je převaha poptávky trhu nad nabídkou z důvodu nízké úrody těchto druhů ovoce.

Průměrné ceny zemědělských výrobců v ČR v Kč/t

Druh ovoce	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*
Jablka konzumní	9 047	8 048	8 922	10 256	10 371	7 808	8 607	9 856	9 785
Jablka moštová	1 573	2 642	2 417	5 112	1 782	1 298	2 668	3 043	2 463
Hrušky	10 323	10 145	10 215	11 133	11 319	8 400	11 755	10 049	11 830
Broskve	11 500	10 879	12 829	12 806	12 010	9 891	12 855	13 004	15 208
Meruňky	13 401	17 008	14 375	16 155	19 182	14 584	19 884	20 143	24 120
Švestky	9 402	11 756	8 090	10 500	9 180	7 964	10 364	8 333	9 502
Třešně	22 532	19 811	24 746	19 900	29 366	26 460	30 314	30 601	31 757
Višně	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rybíz červený a bílý	6 221	5 936	6 442	11 889	7 647	6 643	7 017	8 602	7 855
Rybíz černý	-	-	-	-	8 400	9 500	9 500	-	-
Ořechy vlašské	29 000	29 882	35 000	33 000	32 000	-	-	40 000	-
Jahody tříděné	39 129	31 748	34 715	47 072	-	37 960	-	-	51 341

Pramen : ČSÚ

Poznámka: * průměr za období od 1. 1. - 31. 8. 2012

Průměrné ceny zemědělských výrobců u jablek konzumních podle jednotlivých měsíců v ČR v Kč/t

Měsíc	Jablka konzumní								
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Leden	9 719	7 560	8 651	9 037	11 295	7 474	7 690	10 193	9 646
Únor	8 783	7 451	8 317	7 929	11 039	7 259	7 650	9 426	9 491
Březen	8 915	7 495	8 041	8 657	11 765	8 226	7 343	9 351	9 458
Duben	8 800	7 174	8 803	8 763	12 391	8 829	6 931	10 111	9 590
Květen	9 811	7 050	10 178	8 910	12 675	8 019	7 430	10 665	9 788
Červen	9 954	7 634	9 423	8 950	13 095	9 200	7 926	9 688	10 407
Červenec	11 163	9 788	11 107	11 000	14 412	10 201	8 307	11 590	11 468
Srpen	10 886	8 249	10 597	10 768	13 518	10 001	10 063	11 490	10 904
Září	9 417	8 990	9 186	11 259	10 942	8 233	8 734	10 774	
Říjen	7 569	7 797	8 333	11 152	9 212	7 180	9 421	9 469	
Listopad	7 472	7 823	7 033	11 474	8 235	7 513	9 310	8 730	
Prosinec	6 788	8 195	7 751	11 425	7 299	8 088	9 669	9 843	
Průměr	9 047	8 048	8 922	10 256	10 371	7 808	8 607	9 856	9 785

Pramen: ČSÚ

Vývoj cen zemědělských výrobců a spotřebitelských cen jablek konzumních v Kč/kg

ROK/CENY	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*
CZV	8,29	9,04	8,05	8,92	10,26	10,37	7,81	8,61	9,86	9,78
SC	24,15	26,20	22,25	24,94	28,45	32,36	25,93	25,48	29,41	30,28
Poměr CZV:SC v %	34,33	34,50	36,18	35,76	36,06	32,05	30,12	33,79	33,53	32,30

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * průměr za období od 1. 1. – 31. 8. 2012

Spotřebitelské ceny ovoce mírného pásma

Spotřebitelské ceny ovoce se v roce 2011 v průměru meziročně zvýšily pouze o 3 %, což bylo způsobeno snížením cen jižního ovoce v porovnání s předchozím rokem, vyjma kiwi. Spotřebitelská cena konzumních jablek byla v roce 2011 o 15 % vyšší, mírně se snížila spotřebitelská cena broskví, nektarinek a jahod.

Spotřebitelské ceny vybraných druhů ovoce mírného pásma I. jakostní třídy v jednotlivých měsících v Kč/kg

Měsíc	Jablka			Broskve			Stolní hrozny			Jahody		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Leden	23,11	28,69	28,54	121,05	155,32	154,26	88,47	93,16	92,60	144,74	145,25	186,87
Únor	24,21	29,09	29,71	99,27	86,55	118,55	64,86	83,34	69,66	133,94	136,64	129,56
Březen	24,52	29,00	28,61	97,35	85,47	81,41	63,19	71,59	60,73	125,78	105,69	106,68
Duben	24,31	27,91	29,58	88,93	76,84	82,23	76,33	65,52	70,49	100,51	88,76	92,31
Květen	24,91	30,39	30,23	89,16	79,92	114,92	62,25	61,03	77,14	96,96	83,90	85,71
Červen	25,24	32,59	30,30	65,42	48,40	69,57	62,24	66,51	92,82	86,13	79,91	97,53
Červenec	24,71	32,46	32,59	41,23	34,14	39,91	64,42	66,71	69,02	84,32	112,24	94,94
Srpen	27,02	31,76	32,71	39,15	25,27	33,27	47,41	42,75	47,59	115,65	103,87	107,22
Září	27,97	29,84		31,37	27,57		38,89	34,74		112,30	107,17	
Říjen	25,53	27,14		31,99	36,80		37,44	37,62		118,80	119,76	
Listopad	26,48	27,72		44,22	34,80		47,85	47,57		169,54	199,46	
Prosinec	27,76	26,29		135,14	159,92		84,61	70,95		202,32	238,28	
Průměr za rok	25,48	29,41	30,28	-	-	-	61,50	61,79	72,51	124,25	126,74	112,60

Pramen: ČSÚ

Spotřebitelské ceny jižního ovoce

Na rozdíl od roku 2010 se průměrné spotřebitelské ceny sledovaných druhů jižního ovoce v roce 2011 výrazně snížily, a to především u citrónů a pomerančů, naopak vzrostla cena kiwi.

V průběhu I. pololetí 2012 pohybovaly ceny jižního ovoce výrazně nad úrovní cen stejného období roku 2011, zatímco ceny kiwi vykazují pokles.

Spotřebitelské ceny vybraných druhů jižního ovoce I. jakostní třídy v jednotlivých měsících v Kč/kg

Měsíc	Pomeranče					Citróny				
	2008	2009	2010	2011	2012	2008	2009	2010	2011	2012
Leden	26,80	26,67	26,48	28,21	27,13	51,05	34,63	31,79	29,30	25,32
Únor	26,96	28,02	26,40	24,30	24,88	50,25	32,55	33,62	28,82	26,76
Březen	27,80	29,80	26,91	23,86	27,51	49,15	30,95	32,39	27,37	25,14
Duben	29,21	30,06	27,54	26,82	26,62	56,55	29,82	32,88	27,19	27,66
Květen	32,09	31,41	28,24	27,18	28,29	60,69	29,04	35,71	27,70	30,86
Červen	35,38	31,63	29,77	27,15	30,45	64,22	29,18	42,51	30,86	35,23
Červenec	37,53	30,02	38,72	28,28	33,83	57,19	30,51	48,05	30,49	41,43
Srpen	37,00	29,74	37,03	28,32	35,71	43,24	34,73	59,03	32,65	44,87
Září	31,99	29,11	35,17	30,11		39,58	47,85	61,58	35,65	
Říjen	28,04	30,03	34,02	36,60		41,51	34,36	41,77	30,10	
Listopad	28,56	31,69	32,61	29,76		37,64	31,06	32,86	27,03	
Prosinec	25,67	27,81	27,77	27,51		35,86	31,83	30,47	24,81	
Průměr	30,59	29,66	30,89	28,17	29,30	48,91	33,04	40,22	29,33	32,16
Banány						Kiwi				
Měsíc	2008	2009	2010	2011	2012	2008	2009	2010	2011	2012
Leden	31,20	29,30	27,22	29,58	27,28	49,32	50,79	37,23	50,08	45,65
Únor	33,44	33,35	27,26	33,53	34,09	52,29	50,88	39,71	50,70	45,00
Březen	35,58	38,86	29,05	32,52	35,97	55,96	48,08	38,93	51,54	44,03
Duben	36,69	38,63	28,26	27,67	31,57	62,27	48,84	44,60	51,08	45,01
Květen	30,38	32,56	28,90	31,11	34,16	75,19	52,70	40,86	53,62	46,78
Červen	29,27	33,65	31,13	24,05	28,01	75,10	52,04	45,22	58,22	54,88
Červenec	27,59	28,60	29,92	22,85	29,42	71,92	53,83	51,38	58,04	57,79
Srpen	27,16	26,31	25,52	22,51	28,81	62,87	50,39	49,70	58,20	60,20
Září	27,31	25,82	27,14	22,50		62,31	55,35	54,76	57,90	
Říjen	27,62	24,85	24,30	24,54		63,07	51,19	53,64	60,27	
Listopad	27,87	26,38	23,98	25,50		56,15	49,54	51,11	59,51	
Prosinec	26,90	26,73	26,27	26,12		52,47	40,90	50,58	46,42	
Průměr	30,00	30,42	27,41	26,87	31,16	61,58	50,38	46,48	54,63	49,92

Pramen: ČSU

SPOTŘEBA OVOCE V ČR

Růst spotřeby ovoce pokračoval do roku 2009, kdy spotřeba dosáhla historického maxima. V roce 2010 výrazně poklesla (o 7 %) v souvislosti s nižší spotřebou ovoce mírného pásma, na kterou měla vliv nízká produkce tohoto ovoce a vyšší spotřebitelské ceny. Nejvíce klesla spotřeba meruněk, jablek, hrušek a švestek. Naproti tomu spotřeba jižního ovoce stoupla o 6,5 % především vlivem zvýšení spotřeby pomerančů, mandarinek a banánů. Odhaduje se, že se spotřeba ovoce v roce 2011 výrazně sníží v důsledku nízké úrody zejména jablek.

Spotřeba ovoce v ČR v hodnotě čerstvého (kg/osoba/rok)

- tj. přepočítání všech výrobků z ovoce na hodnotu ovoce čerstvého

Ukazatel	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011*
Ovoce celkem	75,6	75,0	70,1	73,5	76,2	83,8	80,5	88,1	85,4	89,1	90,4	84,0	79,0
z toho :													
- ovoce m.p.	46,6	47,5	43,4	46,6	47,0	50,3	47,1	56,1	51,4	54,1	55,4	46,8	42,0
- jižní ovoce	29,0	27,5	26,7	26,9	29,2	33,5	33,4	30,0	34,0	35,0	35,0	37,3	37,0

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Do spotřeby ovoce se započítává ovoce určené na prodej spotřebitelům a na výrobní spotřebu. Výrobní spotřeba zahrnuje výrobu ovocných produktů tekutých, zahuštěných a tuhých, nezahrnuje se spotřeba ovoce používaného na průmyslovou výrobu alkoholických nápojů (vín, lihovin a destilátů).

Změna v metodice šetření nastala od roku 1992, proto nelze přesně srovnávat údaje o spotřebě jednotlivých druhů ovoce před uvedeným rokem a následnou časovou řadou, především vzhledem k tomu, že některé položky od roku 1992 již nelze sledovat (např. některé ovocné výrobky).

* odhad MZe

Spotřeba ovoce v ČR v hodnotě čerstvého podle jednotlivých druhů v kg/os./rok

Druh	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Jablka	23,5	25,0	22,0	24,7	23,8	24,2	24,4	26,6	24,6	26,5	26,7	22,5
Hrušky	2,4	2,6	1,8	1,7	1,6	1,8	1,8	2,0	2,6	2,7	3,4	2,6
Švestky	3,2	3,1	3,7	3,6	4,6	5,1	3,1	5,9	4,6	4,4	5,2	4,0
Třešně	1,4	1,3	1,1	1,1	1,0	1,6	0,9	1,5	1,6	1,4	1,5	1,0
Višně	0,5	0,4	0,5	0,8	0,9	1,4	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7	0,5
Meruňky	1,6	1,3	1,1	1,5	2,1	2,5	1,7	3,3	2,3	2,1	2,3	1,4
Broskve	3,6	3,8	3,2	3,9	3,3	3,5	4,5	5,4	4,5	4,3	4,7	4,5
Rybíz	1,8	1,4	1,4	1,1	1,2	1,9	1,3	0,9	1,2	1,4	1,4	1,2
Angrešt	0,8	0,6	0,4	0,3	0,3	0,4	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3
Jahody zahradní	1,9	1,8	1,8	1,9	1,9	2,0	1,9	3,1	2,8	2,8	2,8	2,8
Vinné hrozny	2,6	2,7	2,9	2,9	3,3	3,5	4,1	4,2	3,9	4,8	4,0	3,5
Lesní plody	2,4	2,5	2,5	2,3	2,3	1,8	1,7	1,6	1,7	1,7	1,7	1,7
Ostatní ovoce m.p.	0,9	1,0	1,0	0,8	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	1,0	0,8	1,0
Citróny a grapefruity	2,8	2,8	2,8	3,0	3,2	3,8	3,8	3,6	3,7	3,8	4,2	4,3
Pomeranče, mandarinky	11,2	12,1	11,5	11,7	12,5	13,0	13,8	13,7	13,8	12,3	12,6	13,8
Banány	12,8	10,1	9,8	9,9	10,4	12,8	9,6	8,9	9,6	12,2	12,2	12,4
Ananas	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,2	1,5	1,7
Kiwi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,8	1,2	1,5
Ostatní jižní ovoce	2,2	2,5	2,6	2,3	3,1	3,9	6,2	5,8	6,9	6,7	5,9	6,7
Ořechy ve skořápce ¹⁾	2,6	2,6	2,6	2,9	3,0	3,0	3,2	3,9	4,0	3,9	3,8	3,5

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ¹⁾ údaj nevstupuje do součtu spotřeby ovoce

ZAHRANIČNÍ OBCHOD S OVOCEM V ČR

DOVOZ

Dovoz čerstvého a sušeného ovoce do ČR v roce 2011 zaznamenal po několika letech téměř 11% pokles v porovnání s předchozím rokem na celkových 554,4 tis. t v hodnotě 10,9 mld. Kč. K nejvýraznějšímu poklesu došlo u dovozu banánů, kiwi, jablek, pomerančů a ananasu. Dodávky ovoce ze zemí EU meziročně klesly o 8 % na 348,0 tis. t a na celkovém objemu dovezeného ovoce

se podílely téměř 63 %. Nejvíce se do ČR dovážela jablka, dále pak banány, pomeranče, mandarinky, stolní hrozny, broskve a nektarinky. Mezi největší dodavatele patřilo tradičně Španělsko (102,5 tis. t) a Itálie (90,4 tis. t), dále pak Německo (40,8 tis. t), Francie (30,3 tis. t), Řecko (24,6 tis. t), Slovensko (15,7 tis. t) a Nizozemsko (12,0 tis. t). Dovoz ovoce z těchto zemí představoval 91% podíl na celkovém objemu dovezeného ovoce v tomto roce ze zemí EU.

Dovoz ovoce ze třetích zemí v roce 2011 meziročně klesl o 15 % na 205,0 tis. t. Dovážely se zejména banány, citrusové ovoce, ananas, stolní hrozny a arašidy. Největšími dodavateli tohoto ovoce byly Kolumbie, Kostarika, Turecko, Ekvádor, Argentina, Panama, Jihoafrická republika a Kamerun.

Dovoz vybraných druhů ovoce do ČR (t)

Komodita	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*
Jablka	52 327	70 938	81 684	70 942	70 724	62 862	82 889	74 304	54 807
Hrušky	5 129	7 988	7 679	9 214	10 308	9 701	10 670	14 520	8 069
Třešně	180	140	317	100	177	247	159	478	202
Višně	223	21	65	24	24	31	33	24	136
Meruňky	2 983	5 451	7 005	2 658	3 823	5 340	4 718	4 348	5 979
Broskve	12 082	18 778	15 666	10 773	10 550	11 159	12 903	12 962	6 233
Nektarinky	14 120	20 947	17 205	16 732	15 799	21 826	22 172	22 514	6 586
Švestky, slívy	10 166	7 380	9 050	8 027	10 740	7 905	10 100	8 755	1 399
Rybíz, angrešt	383	22	127	55	15	13	16	10	6
Jahody	5 225	6 649	7 218	7 411	7 031	8 547	7 311	8 618	9 516
Maliny, ostružiny	78	188	135	56	109	177	221	195	84
Brusinky, borůvky	217	165	176	108	227	179	226	266	147
Citrony	26 132	28 585	27 733	26 696	24 170	27 987	29 766	33 161	17 265
Grapefruity	14 528	10 613	12 186	13 580	13 381	14 566	13 646	13 909	7 597
Mandarinky	63 294	68 846	68 270	66 906	54 337	48 394	54 593	58 709	27 793
Pomeranče	67 764	54 457	59 511	60 177	56 746	57 092	64 864	60 851	36 258
Ananas	5 954	7 734	10 848	21 144	12 161	10 566	12 378	11 404	5 518
Banány	187 017	184 874	117 754	123 219	153 142	160 867	198 737	145 702	75 122
Kiwi	21 446	23 404	14 309	16 071	9 627	14 850	17 561	10 461	7 252

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * údaje k 31. 7. 2012

VÝVOZ

Vývoz čerstvého a sušeného ovoce včetně reexportu se v roce 2011 rovněž meziročně snížil, a to o 21 % na 131,5 tis. t v celkové hodnotě 2,4 mld. Kč. Export ovoce do zemí EU klesl meziročně o 22 % na 130,1 tis. t, což představuje 99% podíl na celkovém objemu vyvezeného ovoce. Výrazně klesly především dodávky na Slovensko (75,5 tis. t), do Německa (19,3 tis. t) a Rumunska (5,7 tis. t), naopak mírně vzrostly dodávky ovoce do Rakouska (13,4 tis. t) a Polska (8,7 tis. t).

Vývoz do třetích zemí v objemu 1,4 tis. t směřoval hlavně do Ruska, na Ukrajinu, do Chorvatska a Běloruska, kam byla vyvezena zejména jablka, arašidy, dále sušené meruňky, rozinky a lískové oříšky.

Vývoz vybraných druhů ovoce z ČR (t)

Komodita	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*
Jablka	80 297	42 967	75 396	52 653	62 389	59 866	56 856	40 201	11 315
Hrušky	529	1 544	1 368	1 881	1 631	1 935	2 013	2 302	656
Třešně	1 485	786	2 048	557	961	1 377	1 284	1 989	1 144
Višně	5 031	4 364	4 311	5 481	3 681	3 549	2 239	3 815	1 530
Meruňky	92	203	253	693	276	307	271	182	241
Broskve	612	1 826	1 289	800	1 021	1 365	1 325	1 423	903
Nektarinky	380	1 278	1 103	1 094	1 052	2 133	2 390	2 341	729
Švestky, slívy	209	801	406	577	647	708	980	437	146
Rybíz, angrešt	842	818	961	2 015	970	1 786	113	17	1 598
Jahody	218	225	408	401	465	381	350	212	175
Borůvky, brusinky	0	3	1	4	36	6	13	13	11

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * údaje k 31. 7. 2012

Bilance zahraničního obchodu s čerstvým a sušeným ovocem v roce 2011

Název	Údaje v tunách			Údaje v tis. Kč		
	Export	Import	Saldo	Export	Import	Saldo
Ovoce mírného pásma (bez hroznů) čerstvé	52 954	147 036	-94 082	583 823	2 608 697	-2 024 874
Hrozny stolní čerstvé	3 268	39 799	-36 531	112 395	1 177 468	-1 065 073
Ovoce tropické a subtropické čerstvé i sušené	70 388	341 552	-271 164	1 281 167	5 309 605	-4 028 438
Ovoce ostatní čerstvé	631	3 147	-2 516	23 363	80 258	-56 895
Ovoce skořápkové	2 716	14 223	-11 507	308 121	1 178 720	-870 619
Ovoce sušené (včetně hroznů) a slupek	1 578	8 753	-7 175	120 141	514 319	-394 178
OVOCE CELKEM	131 535	554 510	-422 975	2 428 990	10 869 067	-8 440 077

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Dovoz zpracovaného ovoce do ČR zaznamenal meziroční 8% pokles na 139,6 tis. t především z důvodu výrazného poklesu dovozu ovocných šťáv. Dovoz ostatních zpracovaných výrobků z ovoce zaznamenal zvýšení, a to zejména u ovoce konzervovaného cukrem nebo alkoholem.

Vývoz zpracovaného ovoce v roce 2011 mírně vzrostl a dosáhl 37,1 tis. t. Výrazně vzrostl vývoz ovoce konzervovaného cukrem nebo alkoholem, dále slazeného i neslazeného zmrazeného ovoce a ovoce prozatímně konzervovaného, naopak k poklesu došlo u vývozu džemů a zavařenin, ovocných šťáv a koncentrátů.

Bilance zahraničního obchodu s ovocem zmrazeným, vařeným, prozatímně konzervovaným a konzervovaným též s cukrem nebo alkoholem v roce 2011

Název	Údaje v tunách			Údaje v tis. Kč		
	Export	Import	Saldo	Export	Import	Saldo
Ovoce neslazené, zmrazené i vařené	3 213	10 764	-7 551	90 222	395 202	-304 980
Ovoce slazené, zmrazené i vařené	91	741	-650	5 651	31 772	-26 121
Ovoce prozatímně konzervované	133	241	-108	4 087	7 735	-3 648

pokračování tabulky

Ovoce, ořechy, ov. kůry ap. konzervované cukrem	110	541	-431	6 664	30 330	-23 666
Džemy, zavařeniny, protlaky, též s cukrem	7 878	11 632	-3 754	284 805	428 413	-143 608
Ovoce, ořechy konzerv. cukrem nebo alkoholem	9 673	58 256	-48 583	427 911	1 936 267	-1 508 356
Ovocné a zeleninové šťávy bez alkoholu, též s cukrem	15 990	57 460	-41 470	404 424	1 132 632	-728 208
CELKEM	37 088	139 635	-102 547	1 223 764	3 962 351	-2 738 587

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Podrobnější přehled o exportu i importu ovoce čerstvého i zpracovaného je uveden v tabulkové příloze č. 1. Přehled o nejvýznamnějších zemích zahraničního obchodu ČR ovocem je uveden v příloze č. 2.

Zahraniční obchod ČR s jablky

V marketingovém roce 2011/12 bylo do ČR dovezeno 86,0 tis. t konzumních jablek, což představuje meziroční nárůst o 20,4 % a jedná se o historicky nejvyšší množství dovezených jablek do ČR. Tento nárůst byl způsoben zejména výrazným poklesem podílu tuzemských jablek na trhu, kdy prakticky od května 2012 byla nabídka těchto jablek na velmi nízké úrovni. Nejvýznamnějším dodavatelem konzumních jablek byla v této sezóně Itálie (26,5 tis. t), dále Polsko (20,8 tis. t), Slovensko (11,9 tis. t) a Německo (8,8 tis. t). Nejvíce moštových jablek pocházelo ze Slovenska (323 t) a Srbska (145 t).

Vývoz moštových jablek z ČR meziročně klesl téměř o 20 % na 30,9 tis. t. Moštová jablka směřovala na trhy Německa (15,9 tis. t), Rakouska (12,5 tis. t) a Polska (0,6 tis. t). Vývoz konzumních jablek se meziročně snížil o 12,3 % na 10,7 tis. t a směřoval především na Slovensko (9,1 tis. t) a do Ruska (1,0 tis. t).

Přehled o zahraničním obchodu ČR s konzumními a moštovými jablky (t)

Kalendářní rok				Marketingový rok (tj. od 1. 7. – 30. 6. následujícího roku)			
		Konzumní jablka	Moštová jablka			Konzumní jablka	Moštová jablka
2005	DOVOZ	66 789	4 149	2005/06	DOVOZ	85 286	3 827
	VÝVOZ	13 954	29 014		VÝVOZ	20 934	26 503
2006	DOVOZ	79 044	2 640	2006/07	DOVOZ	65 393	2 648
	VÝVOZ	20 552	58 389		VÝVOZ	10 222	57 828
2007	DOVOZ	69 221	1 721	2007/08	DOVOZ	74 016	1 746
	VÝVOZ	10 509	42 144		VÝVOZ	13 152	42 013
2008	DOVOZ	69 437	1 287	2008/09	DOVOZ	58 747	1 979
	VÝVOZ	12 105	50 285		VÝVOZ	8 162	57 051
2009	DOVOZ	62 147	715	2009/10	DOVOZ	74 435	26
	VÝVOZ	9 329	50 537		VÝVOZ	12 213	49 273
2010	DOVOZ	79 823	3 377	2010/11	DOVOZ	71 374	3 436
	VÝVOZ	13 458	43 494		VÝVOZ	12 137	38 549
2011	DOVOZ	74 134	170	2011/12*	DOVOZ	85 967	489
	VÝVOZ	10 313	29 888		VÝVOZ	10 650	30 930

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * předběžné údaje

Konzumní jablka byla dovážena do ČR v rámci třetích zemí zejména z Argentiny, Chile, Brazílie, Nového Zélandu a Srbska, menší objemy z Číny, Izraele, Jihoafrické republiky a Uruguaye.

Bilance zahraničního obchodu ČR s ovocem

Celková bilance zahraničního obchodu ČR s čerstvým a sušeným ovocem je stále vysoce pasivní a od roku 1996 se udržovala s malými ročními výkyvy na přibližně stejné úrovni. V roce 2011 se saldo zahraničního obchodu snížilo v porovnání s předchozím rokem, a to o necelých 7 % z hlediska hmotnostního a o 1 % z hlediska finančního.

K výraznějším ročním výkyvům dochází u bilance zahraničního obchodu ČR se zpracovanými výrobky z ovoce. V porovnání s rokem 2010 došlo v roce 2011 z hlediska hmotnostního k více jak 11% poklesu salda, avšak z hlediska finančního naopak k 9% nárůstu.

Saldo zahraničního obchodu ČR čerstvým a sušeným ovocem

Ukazatel	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Tuny	-417 870	-431 722	-364 709	-404 686	-399 685	-395 590	-453 958	-422 975
Tisíc Kč	-8 472 928	-8 055 675	-7 533 117	-7 071 772	-8 649 049	-7 920 050	-8 527 326	-8 440 077

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Saldo zahraničního obchodu ČR zpracovaným ovocem

Ukazatel	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Tuny	-172 172	-100 687	-95 871	-90 262	-97 699	-100 855	-115 775	-102 547
Tisíc Kč	-1 397 281	-1 444 012	-1 840 066	-1 831 725	-2 631 243	-2 271 552	-2 516 832	-2 738 587

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

PŘEHLED O UŽITÍ OVOCE MÍRNÉHO PÁSMÁ V ČR

Bilance produkce a užití jablek v ČR v tis. t

Ukazatel	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12*
Domácí produkce	263,6	219,3	274,1	258,9	193,6	158,9
z toho: produkční sady	159,2	113,1	156,7	145,0	103,3	79,1
Dovoz	68,0	75,8	60,7	74,5	74,8	86,5
Celková nabídka	331,6	295,1	334,8	333,4	268,4	245,4
Prodej do obchodní sítě včetně samozásobení	177,9	163,5	172,2	173,0	144,9	146,7
Nerealizovaná produkce	23,0	32,0	32,0	50,9	24,5	20,0
Nákup ke zpracování	62,6	44,4	65,4	48,0	48,3	37,1
Vývoz	68,1	55,2	65,2	61,5	50,7	41,6
Celková poptávka	331,6	295,1	334,8	333,4	268,4	245,4

Pramen: ČSÚ, GŘC, MZe, OU ČR

Poznámka: * odhady

Bilance produkce a užití meruněk v ČR v t

Ukazatel	2007	2008	2009	2010	2011	2012*
Domácí produkce	15 535	9 002	13 989	6 352	8 116	5 300
z toho: produkční sady	5 015	2 651	4 209	1 031	2 440	1 026
Dovoz	2 658	3 823	5 340	4 718	4 348	6 800
Celková nabídka	18 193	12 825	19 329	11 070	12 464	12 100
Přímá spotřeba včetně ztrát	16 145	11 455	17 940	10 660	11 509	11 390
Nákup ke zpracování	1 355	1 094	1 082	139	773	450
Vývoz	693	276	307	271	182	260
Celková poptávka	18 193	12 825	19 329	11 070	12 464	12 100

Pramen: ČSÚ, GŘC, MZe, OU ČR

Poznámka: * odhady

Bilance produkce a užití broskví (včetně nektarinek) v ČR v t

Ukazatel	2007	2008	2009	2010	2011	2012*
Domácí produkce	14 485	11 924	12 705	8 080	8 348	8 200
z toho: produkční sady	2 985	3 883	3 038	1 717	1 839	1 244
Dovoz	27 505	26 350	32 985	35 075	35 476	28 000
Celková nabídka	41 990	38 274	45 690	43 155	43 824	36 200
Přímá spotřeba včetně ztrát	39 635	35 764	41 989	39 290	39 720	33 300
Nákup ke zpracování	461	437	203	150	340	200
Vývoz	1 894	2 073	3 498	3 715	3 764	2 700
Celková poptávka	41 990	38 274	45 690	43 155	43 824	36 200

Pramen: ČSÚ, GŘC, MZe, OU ČR

Poznámka: * odhady

PŘÍLOHY

Příloha č. 1 - Zahraniční obchod ČR s čerstvým a zpracovaným ovocem

Ovoce mírného pásma, čerstvé - rok 2011

Název	Údaje v tunách			Údaje v tis. Kč		
	export	import	saldo	export	import	saldo
Jablka stolní (konzumní)	19 440	74 134	-54 694	223 659	1 035 362	-811 703
Jablka moštová (průmyslová)	20 761	170	+20 591	81 263	535	+80 728
Hrušky stolní (konzumní)	1 693	14 519	-12 826	31 704	245 887	-214 183
Hrušky moštové (průmyslové)	609	1	+608	3 406	20	+3 386
Kdoule	-	14	-14	-	828	-828
OVOCE JÁDROVÉ	42 503	88 838	-46 335	340 032	1 282 634	-942 602
Třešně	1 989	478	+1 511	63 416	17 371	+46 045
Višně	3 815	24	+3 791	71 570	426	+71 144
Meruňky	182	4 348	-4 166	6 368	123 574	-117 206
Broskve	1 423	12 962	-11 539	28 831	241 863	-213 032
Nektarinky	2 341	22 514	-20 173	45 297	389 897	-344 600
Švestky, slívy	437	8 755	-8 318	8 150	94 211	-86 061
Trnky	-	27	-27	-	739	-739
OVOCE PECKOVÉ	10 187	49 109	-38 922	223 633	868 083	-644 450
Jahody	212	8 618	-8 406	14 316	396 255	-381 939
Maliny	9	172	-163	2 235	24 359	-22 124
Moruše, ostružiny, ap.	13	23	-10	991	5 425	-4 434
Rybíz černý	0,1	-	+0,1	9	5	+4
Rybíz červený	16	8	+8	445	1 141	-696
Rybíz bílý, angrešt	-	1	-1	4	88	-84
Brusinky	3	25	-22	392	2 124	-1 782
Borůvky	10	194	-184	1 765	26 277	-24 512
Ostatní druhy Vaccinium	-	47	-47	-	2 303	-2 303
OVOCE BOBULOVÉ	264	9 089	-8 825	20 158	457 980	-437 822
CELKEM (bez hroznů)	52 954	147 036	-94 082	583 823	2 608 697	-2 024 874
Hrozny stolní	3 268	39 799	-36 531	112 395	1 177 468	-1 065 073
CELKEM (včetně hroznů)	56 222	186 835	-130 613	696 218	3 786 165	-3 089 947

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovoce tropické a subtropické, čerstvé i sušené - rok 2011

Název	Údaje v tunách			Údaje v tis. Kč		
	export	import	saldo	export	import	saldo
Banány a plantejny, čerstvé	38 527	145 646	-107 119	704 979	2 182 281	-1 477 302
Banány a plantejny, sušené	9	56	-47	982	3 034	-2 052
Datle, čerstvé i sušené	118	889	-771	5 468	29 844	-24 376
Fíky, čerstvé i sušené	99	195	-96	6 733	11 678	-4 945
Ananas čerstvý i sušený	956	11 404	-10 448	22 443	235 482	-213 039
Avokádo, čerstvé i sušené	101	626	-525	5 525	31 594	-26 069
Kvajava, mango, mangostany, čerstvé i sušené	122	2 509	-2 387	8 050	56 609	-48 559

pokračování tabulky

Pomeranče, čerstvé i sušené	9 720	60 851	-51 131	144 395	779 623	-635 228
Klementinky, monreales, satsumas, mandarinky, wilkingy, tangerinky a ost. citrusové hybridy, čerstvé i sušené	9 975	58 709	-48 734	178 171	914 436	-736 265
Citrony a limety, čerstvé i sušené	5 663	33 161	-27 498	100 133	545 339	-445 206
Grapefruity, čerstvé i sušené	3 103	13 909	-10 806	55 201	227 107	-171 906
Ostatní citrusové ovoce	296	1 566	-1 270	8 282	33 139	-24 857
Duriany	0,2	12	-12	10	476	-466
Papaje čerstvé	12	139	-127	1 409	6 703	-5 294
Kiwi čerstvé	1 617	10 461	-8 844	31 206	173 492	-142 286
Tamarindy, liči, jackfruity, duriany sapoty, karambola, apod., čerstvé	59	880	-821	6 330	40 334	-34 004
CELKEM, čerstvé i sušené	70 388	341 552	-271 164	1 281 167	5 309 605	-4 028 438
Ostatní ovoce m.p., tropické a subtropické	631	3 147	2 516	23 363	80 258	-56 895

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovoce skořápkové - rok 2011

Název	Údaje v tunách			Údaje v tis. Kč		
	export	import	saldo	export	import	Saldo
OVOCE SKOŘÁPKOVÉ CELKEM	2 716	14 223	-11 507	308 101	1 178 720	-870 619
Z toho:						
Ořechy kokosové-dehydr.dřeň	405	2 122	-1 717	25 099	108 033	-82 934
Ořechy kokosové, čerstvé i loupané	53	340	-287	1 227	8 241	-7 014
Mandle, loupané i neloupané	769	3 389	-2 620	82 733	324 619	-241 886
Oříšky lískové, loupané i neloupané	579	2 009	-1 430	90 214	251 519	-161 305
Ořechy vlašské, loupané i neloupané	121	720	-599	14 866	96 342	-81 476
Arašídý, loupané i neloupané	281	3 051	-2 770	9 459	90 311	-80 852
Kaštany jedlé, čerstvé i sušené	74	556	-482	4 861	14 967	-10 106
Pistácie, čerstvé i sušené	347	493	-146	61 554	81 244	-19 690

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovoce sušené - rok 2011

Název	Údaje v tunách			Údaje v tis. Kč		
	export	import	saldo	export	import	saldo
OVOCE SUŠENÉ CELKEM	1 578	8 753	-7 175	120 141	514 319	-394 178
Z toho:						
Jablka sušená	78	434	-356	6 329	32 155	-25 826
Meruňky sušené	114	876	-762	14 402	64 368	-49 966
Švestky sušené	275	1 722	-1 447	20 118	63 583	-43 465
Směsi ořechů	146	335	-189	22 259	38 082	-15 823
Směsi sušeného ovoce ostatního	37	111	-74	4 278	12 679	-8 401
Slupky citrusových plodů, melounů, čerstvé, zmrazené, prozatímně konzervované, sušené	78	54	+24	4 228	4 100	+128
Hrozny sušené	752	4 288	-3 536	32 662	191 208	-158 546

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovoce zmrazené a vařené i prozatímně konzervované, nevhodné k požívání - rok 2011
(skupina cel. sazebníku 0811)

Název	Údaje v tunách			Údaje v tis. Kč		
	export	import	saldo	export	import	saldo
Ovoce neslazené, zmrazené i vařené						
Jahody	292	3 613	-3 321	11 150	102 064	-90 914
Maliny	117	1 104	-987	5 098	51 769	-46 671
Rybíz černý	170	58	+112	5 172	2 324	-2 848
Rybíz červený	1 361	100	+1 261	20 474	2 359	+18 115
Rybíz bílý, angrešt	90	50	+40	1 820	2 142	-322
Višně	237	773	-536	5 901	30 462	-24 561
Třešně	53	110	-57	757	4 544	-3 787
Ostružiny, moruše apod.	44	294	-250	1 162	6 743	-5 581
Borůvky	226	1 243	-1 017	19 165	100 040	-80 875
Ovoce ostatní, ořechy	622	3 418	-2 796	19 522	124 713	-106 191
CELKEM	3 213	10 764	-7 551	90 222	395 202	-304 980
Ovoce slazené, zmrazené i vařené						
Jahody	47	43	+4	3 130	2 349	+781
Maliny, ostružiny, rybíz	36	223	-187	1 820	8 367	-6 547
Ovoce ostatní	8	475	-467	701	21 056	-20 355
CELKEM	91	741	-650	5 651	31 772	-26 121
Ovoce prozatímně konzervované (skupina cel. sazebníku 0812)						
Třešně a višně	1	7	-6	19	155	-136
Meruňky	85	16	+69	3 080	1 664	+1 416
Ovoce ostatní	47	218	-171	3 098	5 916	-2 818
CELKEM	133	241	-108	4 087	7 735	-3 648

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovoce, ořechy, ovocné kůry a slupky konzervované cukrem (máčením, glazováním nebo kandováním) - rok 2011
(skupina cel. sazebníku 2006)

Název	Údaje v tunách			Údaje v tis. Kč		
	export	import	saldo	export	import	saldo
Třešně	7	126	-119	673	3 358	-2 685
Tropické ořechy a ovoce, obsah cukru nad 13 %	51	53	-2	939	1 645	-706
Ostatní	16	215	-199	1 479	17 675	-16 196
Tropické ořechy a ovoce, obsah cukru do 13 %	36	78	-42	3 560	4 454	-987
Ostatní	-	69	-69	13	3 198	-3 185
CELKEM	110	541	-431	6 664	30 330	-23 666

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Džemy, zavařeniny, ovocné a ořechové protlaky ap., též s cukrem - rok 2011**(skupina cel. sazebníku 2007)**

Název	Údaje v tunách			Údaje v tis. Kč		
	export	import	saldo	export	import	saldo
CELKEM	7 878	11 632	-3 754	284 805	428 413	-143 608
Z toho:						
přípravky homogenizované-džemy apod. ovocné, ořechové, cukr nad 13% (dětské přesnídávky)	1 327	608	+719	50 253	26 674	+23 579
přípravky homogenizované-džemy apod. ostatní, cukr do 13%, ne:tropické ovoce	315	1 054	-739	15 901	34 194	-18 293
zavařeniny apod. z citrusového ovoce	45	160	-115	2 411	8 133	-5 722
zavařeniny, marmelády apod., cukr nad 30 %						
- z jahod	570	2 177	-1 607	21 822	85 894	-64 072
- z malin	160	357	-197	6 233	14 703	-8 470
- z třešní	48	380	-332	1 819	14 385	-12 566
- protlaky (pyré) a pasta ze švestek	6	827	-821	236	22 505	-22 269
- ostatní džemy, cukr nad 30 %	4 813	2 991	+1 822	160 992	128 361	+32 631

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovoce, ořechy konzervované, též s cukrem nebo alkoholem - rok 2011**(skupina cel. sazebníku 2008)**

Název	Údaje v tunách			Údaje v tis. Kč		
	export	import	saldo	export	import	saldo
CELKEM	9 673	58 256	-48 583	427 911	1 936 267	-1 508 356
Z toho:						
ořechy konzerv. i slazené	2 036	10 307	-8 271	164 481	668 507	-504 026
citrusové plody	771	9 339	-8 568	44 706	387 135	-342 429
ananas	1 209	7 300	-6 091	35 403	154 892	-119 489
meruňky	310	2 830	-2 520	8 462	68 509	-60 047
broskve	765	9 116	-8 351	15 336	162 778	-147 442
třešně, višně	492	1 374	-882	19 416	50 191	-30 775
hrušky	234	2 766	-2 532	6 586	54 745	-48 159
jahody	1 520	9 566	-8 046	49 167	266 571	-217 404
Z toho: kompoty						
- meruňkové	54	261	-207	1 447	5 778	-4 331
- broskvové	153	1 004	-851	3 527	24 104	-20 577
- třešňové	105	586	-481	4 160	23 407	-19 247
- jahodové	390	5 957	-5 567	9 481	148 269	-138 788
- švestkové	59	195	-136	1 430	4 217	-2 787
- ostatní (angreštové..)	175	910	-735	13 133	33 353	-20 220

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovocné a zeleninové šťávy bez alkoholu, též s cukrem - rok 2011

(skupina cel. sazebníku 2009)

Název	Údaje v tunách			Údaje v tis. Kč		
	export	import	saldo	export	import	saldo
CELKEM	15 990	57 460	-41 470	404 424	1 132 632	-728 208
Z toho:						
pomerančová šťáva	5 021	22 467	-17 446	74 833	429 926	-355 093
z toho: pomerančový džus	837	7 608	-6 771	17 585	177 491	-159 906
grapefruitová šťáva	257	2 444	-2 187	3 221	35 612	-32 391
šťáva z ost. citrusového ovoce	74	1 944	-1 870	3 836	50 167	-46 331
z toho: citrónová šťáva	22	218	-196	1 206	7 242	-6 036
ananasová šťáva	514	3 054	-2 540	11 998	45 589	-33 591
hroznová šťáva	378	3 465	-3 087	13 956	83 950	-69 994
třešňová šťáva	841	2	+839	20 733	401	+20 332
jablečná šťáva	6 175	15 267	-9 092	176 143	240 195	-64 052
z toho: bez cukru	3 591	7 479	-3 888	105 253	83 340	+21 913
s cukrem	744	5 689	-4 945	7 567	65 744	-58 177
koncentrát	1 840	2 099	-259	63 323	91 111	-27 788
šťáva z černého rybízu	96	1 094	-998	16 805	57 184	-40 379
směsi šťáv:						
- jablečná a hrušková	576	2	+55	20 677	86	+20 591
- z citrusových plodů a ananasu	1	238	-237	18	3 194	-3 176
- z tropického ovoce	-	805	-805	7	9 805	-9 798

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Příloha č. 2 - Nejvýznamnější země zahraničního obchodu ČR s ovocem

Země s největším objemem dovozu čerstvého ovoce do ČR

Druh ovoce	Dovoz v tunách 2009	Země	Dovoz v tunách 2010	Země	Dovoz v tunách 2011	Země
Jablka konzumní	20 881*	Polsko	32 426*	Itálie	26 548*	Itálie
	16 834*	Itálie	14 564*	Slovensko	20 840*	Polsko
	9 417*	Německo	6 417*	Německo	11 856*	Slovensko
Jablka moštová	25*	Slovensko	1 983*	Makedonie	323*	Slovensko
Hrušky stolní	2 066	Itálie	2 641	Belgie	3 641	Belgie
	2 051	JAR	1 792	JAR	3 205	Nizozemsko
Třešně	115	Polsko	66	Německo	146	Slovensko
	37	Maďarsko	28	Španělsko	97	Itálie
Višně	18	Slovensko	29	Maďarsko	21	Polsko
Meruňky	1 572	Francie	1 747	Itálie	1 142	Itálie
	1 156	Itálie	882	Francie	981	Francie
	920	Polsko	737	Řecko	801	Řecko
Broskve, nektarinky	17 667	Itálie	17 599	Itálie	19 350	Itálie
	11 731	Španělsko	10 943	Španělsko	12 152	Španělsko
	2 217	Německo	3 159	Německo	3 107	Německo
Švestky	2 260	Polsko	2 413	Maďarsko	1 529	Maďarsko
	1 654	Maďarsko	2 208	Rumunsko	1 361	Srbsko
Jahody	4 536	Španělsko	3 578	Španělsko	4 899	Španělsko
	1 595	Německo	1 887	Německo	1 516	Německo
	651	Maroko	617	Belgie	776	Belgie

pokračování tabulky

Maliny	54	Španělsko	68	Polsko	56	Polsko
Rybíz černý	3	Polsko	0,1	Francie	-	-
Rybíz červený	2	Polsko	2	Nizozemsko	3	Nizozemsko
Hrozny stolní	24 641	Itálie	21 751	Itálie	22 652	Itálie
	5 839	JAR	4 221	Německo	3 953	Německo
	4 270	Německo	3 860	Chile	2 921	JAR

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * - u jablek se jedná o marketingový rok 2009/10, 2010/11 a 2011/2012

Země s největším objemem dovozu čerstvého tropického ovoce do ČR

Druh ovoce	Dovoz v tunách 2009	Země	Dovoz v tunách 2010	Země	Dovoz v tunách 2011	Země
Banány	36 287	Francie	55 769	Francie	31 180	Kolumbie
	19 843	Ekvádor	30 334	Kolumbie	28 444	Francie
	19 103	Kolumbie	19 420	Ekvádor	25 932	Ekvádor
Ananas	5 537	Kostarika	6 282	Kostarika	1 009	Pobřeží slonoviny
	986	Německo	1 160	Pobřeží slonoviny	5 962	Kostarika
Pomeranče	27 716	Španělsko	25 847	Španělsko	28 769	Španělsko
	12 442	Řecko	20 918	Řecko	19 133	Řecko
	4 776	JAR	5 443	JAR	4 907	Německo
Mandarinky	30 485	Španělsko	32 478	Španělsko	41 533	Španělsko
	3 580	Itálie	4 033	Německo	4 688	Německo
	3 166	Německo	3 939	Chorvatsko	3 421	Turecko
Citrony	11 566	Španělsko	12 437	Turecko	14 617	Turecko
	8 577	Turecko	7 806	Španělsko	9 020	Španělsko
	2 242	Německo	2 294	Německo	2 410	Německo
Grapefruity	5 010	Čína	3 892	Čína	5 248	Turecko
	3 979	Turecko	3 729	Turecko	2 591	Čína
Kiwi	6 599	Itálie	8 902	Německo	4 610	Itálie
	4 702	Německo	5 908	Itálie	3 488	Německo
	1 897	Řecko	1 318	Řecko	1 029	Řecko

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Hlavní směry vývozu čerstvého ovoce mírného pásma z ČR

Druh ovoce	Vývoz v tunách 2009	Země	Vývoz v tunách 2010	Země	Dovoz v tunách 2011	Země
Jablka konzumní	9 961*	Slovensko	9 590*	Slovensko	9 071*	Slovensko
	1 233*	Rumunsko	1 718*	Itálie	1 010*	Rusko
Jablka mošťová	27 812*	Německo	23 328*	Německo	15 915*	Německo
	15 629*	Rakousko	10 961*	Rakousko	12 509*	Rakousko
Hrušky stolní	864	Slovensko	1 371	Slovensko	1 458	Slovensko
	149	Rumunsko	266	Rusko	116	Polsko
Třešně	999	Belgie	600	Belgie	454	Německo
	210	Německo	274	Nizozemsko	1 273	Belgie
Višně	2 674	Německo	2 077	Německo	3 364	Německo
	196	Belgie	59	Polsko	263	Belgie
Meruňky	216	Slovensko	243	Slovensko	172	Slovensko
	63	Rakousko	18	Maďarsko	9	Německo
Broskve, nektarinky	3 391	Slovensko	2 898	Slovensko	3 684	Slovensko
	62	Rumunsko	733	Maďarsko	41	Španělsko
Švestky	370	Slovensko	490	Slovensko	391	Slovensko
	103	Polsko	249	Polsko	29	Estonsko
Jahody	3	Německo	280	Slovensko	198	Slovensko
	369	Německo	35	Polsko	5	Polsko
	100	Belgie	25	Itálie	5	Maďarsko
Rybíz černý	503	Německo	75	Německo	1	Slovensko
	272	Nizozemsko	36	Maďarsko		
Rybíz červený	-	-	0,5	Slovensko	14	Nizozemsko
			-	-	2	Slovensko
Rybíz bílý, angrešt			0,3	Slovensko	-	-

-Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * - u jablek se jedná o marketingový rok 2009/10, 2010/11 a 2011/12

Příloha č. 3 – Porovnání finančního vyjádření produkce ovoce v ČR (mil. Kč)

OVOCNÝ DRUH	Produkční sady					Neintenzivní sady					Produkce celkem				
	2008	2009	2010	2011	11/10 v %	2008	2009	2010	2011	11/10 v %	2008	2009	2010	2011	11/10 v %
Jablka	713,8	598,6	679,7	523,7	-23	171,5	147,3	181,6	173,0	-5	885,3	745,9	861,3	696,7	-19
Hrušky	25,9	46,7	33,2	24,4	-27	16,8	16,6	17,2	18,0	+5	42,7	63,3	50,4	42,4	-16
Třešně	51,9	56,2	49,3	43,8	-11	41,8	41,8	31,2	40,0	+28	93,7	98,0	80,5	83,8	+4
Višně	49,3	24,3	30,7	82,3	+167	6,8	4,6	5,3	11,0	+107	56,1	28,9	36,0	93,3	+159
Meruňky	51,5	72,7	22,1	41,8	+89	77,0	102,0	50,4	55,2	+10	128,5	174,7	72,5	97,0	+34
Broskve	49,8	33,3	19,6	22,0	+12	54,0	63,0	40,0	40,0	-	103,8	96,3	59,6	62,0	+4
Slivoně	44,8	45,4	38,6	41,9	+9	82,0	80,0	58,0	64,0	+10	126,8	125,4	96,6	105,9	+10
Angrešt	0,1	0	0	0	0	12,2	9,8	8,2	10,3	+26	12,3	9,8	8,2	10,3	+26
Rybíz červený	15,6	7,2	4,0	8,2	+105	21,2	16,3	14,3	14,3	-	36,8	23,5	18,3	22,5	+24
Rybíz černý	4,9	7,1	8,3	2,9	-65	9,9	9,9	9,9	9,9	-	14,8	17,0	18,2	12,8	-30
Maliny	1,8	1,6	0,8	1,0	+25	6,0	6,0	6,0	6,3	+5	7,8	7,6	6,8	7,3	+7
Jahody	74,7	69,9	80,7	54,0	-33	120,0	112,0	88,0	105,8	+20	194,7	181,9	168,7	159,8	-5
Ořešák vlašský	0	0	0	0	0	75,0	70,0	60,0	48,0	-20	75,0	70,0	60,0	48,0	-20
CELKEM	1 084,1	963,0	967,0	846,0	-13	694,2	679,3	570,1	595,8	+4	1 778,3	1 642,3	1 537,1	1 441,8	-7

Pramen: OU ČR na základě vlastního šetření sklizně ovoce

Příloha č. 4 – Struktura celkových sklizní ovoce v produkčních a extenzivních sadech v ČR

Poznámka: Ocenění ovoce ke zpracování a k samozásobení bylo stanoveno na základě cen výkupu ovoce a odhadem s přihlédnutím k cenám zemědělských výrobců, spotřebitelským cenám a také k horší kvalitě ovoce z těchto výsad, alejí a zahrad.
Do samozásobení patří ovoce spotřebované jak v čerstvém stavu, tak zpracované pěstitelem i drobný prodej ovoce (u silnic apod.) jako přebytek ze zahrad.

Struktura celkové sklizně ovoce v produkčních sadech v ČR v roce 2011 (t)

Jablka	Produkce z toho: konzumní pro zpracování	79 134	Hrušky	Produkce z toho: konzumní pro zpracování	3 103
		42 000			2 200
		37 134			903
Višně	Produkce z toho: pro zpracování neuplatněno	5 825	Třešně	Produkce z toho: konzumní pro zpracování – kompoty neuplatněno	1 519
		5 825			1 119
		-			400
		-			-
Meruňky	Produkce z toho: konzumní pro zpracování	2 440	Broskve	Produkce z toho: konzumní pro zpracování	1 839
		1 900			1 500
		540			339
Slivoně	Produkce z toho: konzumní pro zpracování	5 741	Angrešt	Produkce z toho: pro zpracování	0
		4 741			-
		1 000	Rybíz černý	Produkce z toho: pro zpracování	163
Rybíz červený	Produkce z toho: pro zpracování neuplatněno	1 467			163
		1 200			-
		267	Jahody	Produkce z toho: konzumní pro zpracování	1 200
Maliny	Produkce z toho: konzumní pro zpracování	20			1 200
		20			-
		-			-

Pramen: OU ČR dle vlastního šetření

Struktura celkové sklizně ovoce v extenzivních sadech v ČR v roce 2011 (t)

Jablka	Produkce z toho: pro zpracování samozásobení neuplatněno	79 749	Hrušky	Produkce z toho: pro zpracování samozásobení neuplatněno	13 941
		26 400			3 000
		34 000			3 000
		19 349			7 941
Višně	Produkce z toho: pro zpracování samozásobení neuplatněno	3 385	Třešně	Produkce z toho: pro zpracování - lisovny samozásobení neuplatněno	11 051
		100			-
		1 000			4 000
		2 285			7 051
Meruňky	Produkce z toho: pro zpracování samozásobení neuplatněno	5 676	Broskve	Produkce z toho: samozásobení neuplatněno	6 509
		300			5 000
		4 400			1 509
		976			
Slivoně	Produkce z toho: pro zpracování samozásobení neuplatněno	23 680	Angrešt	Produkce z toho: pro zpracování samozásobení neuplatněno	2 836
		1 000			36
		12 000			1 000
		10 680			1 800
Rybíz červený	Produkce z toho: pro zpracování samozásobení neuplatněno	9 225	Rybíz černý	Produkce z toho: pro zpracování samozásobení neuplatněno	2 837
		100			37
		3 500			1 200
		5 625			1 600
Maliny	Produkce z toho: samozásobení neuplatněno	330	Jahody	Produkce z toho: samozásobení neuplatněno	7 614
		250			6 614
		80			1 000
Ořešák vlašský	Produkce z toho: samozásobení neuplatněno	4 992			
		4 000			
		992			

Pramen: OUČR dle vlastního šetření

Příloha č. 5 – Důležité kontakty

Český statistický úřad

Na padesátém 81
100 82 Praha 10 – Strašnice
telefon: 274 051 111 (ústředna)
274 052 304, 274 052 648

<http://www.czso.cz>

VŠÚO Holovousy, s. r. o.

Holovousy 1
508 01 Hořice
telefon: 493 692 821-3

<http://www.vsu.cz>

Generální ředitelství cel

Budějovická 7
140 96 Praha 4
telefon: 261 331 111

<http://www.cs.mfcr.cz>

Ministerstvo zemědělství ČR

Těšnov 17
117 05 Praha 1
telefon: 221 811 111

<http://www.mze.cz>

Ovocnářská unie ČR

Holovousy 1
508 01 Hořice
telefon: 493 692 827

<http://www.ovocnarska-unie.cz>

Státní zemědělská a potravinářská inspekce ústřední inspektorát (SZPI)

Květná 15
603 00 Brno
telefon: 543 540 111

<http://www.szpi.gov.cz>

Státní zemědělský intervenční fond

Ve Smečkách 33
110 00 Praha 1
telefon: 222 871 556

<http://www.szif.cz>

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský

Hroznová 2
656 06 Brno
telefon: 543 548 111

<http://www.ukzuz.cz>

Ústav zemědělské ekonomiky a informací

Mánesova 75
120 56 Praha 2
telefon: 222 000 222

<http://www.uzei.cz>